

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Diplomová práce

2011

Sandra Bejšáková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Sandra Bejšáková

**Analýza textů publicistických útvarů,
konkrétně zaměřená na komentáře s
politickou tematikou**

Diplomová práce

Praha 2011

Autorka práce: **Sandra Bejšáková**

Vedoucí práce: **Prof. PhDr. Jiří Kraus, DrSc.**

Rok obhajoby: **2011**

Bibliografický záznam

BEJŠÁKOVÁ, Sandra. *Analýza textů publicistických útvarů, konkrétně zaměřená na komentáře s politickou tematikou*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií, 2011. 101 s. Vedoucí diplomové práce Prof. PhDr. Jiří Kraus, DrSc.

Abstrakt

Diplomová práce “Analýza textů publicistických útvarů, konkrétně zaměřená na komentáře s politickou tematikou” pojednává o postoji autorů publicistických útvarů k politickým stranám, případně politikům. Cílem práce je popsání prostředků, které autoři k vyjádření svého postoje využívají, a jejich posouzení v rámci dvou deníků: Právo a Mladá fronta DNES v období leden až červen roku 2010, tedy převážně v předvolebním období. Úvodní část představuje moderní vývoj přístupů k jazyku a textu, aby bylo patrné, jak vznikl pragmatický přístup ke zkoumání jazyka. V praktické části jsou uplatňovány popsané přístupy a byla provedena pragmatická analýza publicistických textů. Kvalitativní analýza publicistických útvarů zkoumá inklinaci autorů publicistiky k pravicovým či levicovým stranám, nejčastěji k ODS a ČSSD. Na základě poznatků lze vyvodit, co autoři zejména kritizují v rámci politické situace jako takové. Zároveň však práce zkoumá, jaké prostředky používají autoři publicistiky pro vyjádření sympatií či antipatií ke konkrétní politické straně či osobnosti. Diplomová práce tak dává přehled o publicistických textech vybraných deníků a charakterizuje koncepci, která reflektuje jejich vztah k politice.

Abstract

Diploma thesis, Analysis of publicistic columns specifically focused on politically aimed commentary, treats of attitude of authors of publicistic columns about political parties or eventually to politicians. The aim of this work is to describe the ways and means of expressing authors use to formulate their position, focusing on these within Pravo's and Mladá fronta DNES's print-outs from January 2010 to June 2010 so mainly in months before the elections.

The first part presents modern development of approach to language and text. That should elucidate how the pragmatic way of language examination has begun. In the practical part I applied the approach to language and text, as listed above, and I applied the pragmatic analysis. Qualitative analysis of publicistic columns examines inclination of authors to left-wing or right-wing parties, mostly to ODS or ČSSD. It is possible to deduce what authors criticize within the frame of the whole political situation. This work also examines, what means authors of publicistic articles use to profess affection or aversion to particular politician or political party. This diploma thesis forms

compendium of publicistic texts in chosen journals and characterizes the conception which reflects their relation to politics.

Klíčová slova

publicistika, pragmatika, sémantika, lingvistika, politika, politické strany, ODS, ČSSD, interpretace, postoj autora

Keywords

journalism, pragmatics, semantics, linguistics, politics, political parties, ODS, CSSD, interpretation, the author's attitude

Rozsah práce: 187 398 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 5. 2011

Sandra Bejšáková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi věnovali svůj volný čas a pomohli radou, podporou či materiálem. Zvláštní poděkování věnuji profesoru Jiřímu Krausovi.

Obsah

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM.....	2
PROHLÁŠENÍ.....	5
OBSAH.....	7
ÚVOD.....	8
1.ZÁKLADNÍ HISTORICKÝ VÝVOJ TEORIÍ O POJETÍ A VLASTNOSTECH TEXTU.....	9
1.1 STRUKTURALISTÉ A JEJICH NÁSLEDOVNÍCI.....	10
1.2 PRAŽSKÁ ŠKOLA.....	11
1.3 STRUKTURALISMUS MIMO EVROPU.....	13
1.4 POSTSTRUKTURALISMUS.....	14
1.5 INTERPRETACE.....	18
1.6 PRAGMATIKA.....	19
2.PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
2.1 METODOLOGIE.....	27
2.2 HYPOTÉZY.....	28
2.3 KRÁTKÉ PŘEDSTAVENÍ OBOU PERIODIK.....	28
2.4 ANALÝZY A INTERPRETACE PUBLICISTIKY V DENÍKU MLADÁ FRONTA DNES.....	29
2.5 ANALÝZY A INTERPRETACE PUBLICISTIKY V DENÍKU PRÁVO.....	54
ZÁVĚR.....	74
SUMMARY.....	76
POUŽITÁ LITERATURA.....	77
SEZNAM PŘÍLOH.....	84

Úvod

Publicistické útvary v médiích poskytují prostor pro vyjádření názorů novinářů. Subjektivní pohled na aktuální dění může pomoci čtenáři orientovat se ve světě a utvářet si názor vlastní. Ale i publicistické stránky by měly být názorově vyvážené a jejich funkce by neměla být čistě přesvědčovací. Každé médium, které se prezentuje jako nezávislé, dává prostor různým názorům. Ve své práci se chci zabývat reálnou podobou publicistiky v novinách, jazykovými prostředky novinářů a způsoby vyjádření jejich postojů. Téma své diplomové práce jsem si vybrala, protože mne zajímá, zda lze v publicistice dekódovat politickou inklinaci média.

Pokusím se kvalitativně zanalyzovat texty, které dennodenně vycházejí v denících. Tyto texty patří do mediálního diskurzu a reflektují postoje novinářů ke společnosti. Hlavní cíl práce je získat poznatky o diskurzu publicistiky ve vybraných médiích. Analýza tohoto diskurzu se soustředí na vztah autorů k politickým stranám a jejich představitelům. Období pro analýzu textů bylo záměrně vybráno, protože v květnu 2010 se v České republice konaly volby do Poslanecké sněmovny. Téma politiky bylo z tohoto důvodu velmi aktuální.

Nejprve zrekapituluji možnosti přístupu k textu. Stručně zmíním proměny lingvistiky od počátku dvacátého století, ale zmíním pouze problematiku, jež zasahuje přímo k mému zkoumání. Jakou má text funkci a jak se dá jeho funkce ovlivňovat. Jmenovat všechny vědce, kteří zasáhli do vývoje lingvistiky, a všechny jejich přínosy této disciplíně není mým cílem, proto se soustředím na několik hlavních, i když se tím dopouštím určitého (před)výběru přístupů k textu.

V praktické části budu analyzovat jednotlivé postupy autorů, vycházet budu z teorií zmíněných v úvodu, aplikovat budu několik různých přístupů. Hlavní pozornost budu věnovat implicitnosti textu a dodržování či porušování řečových aktů. Ve svém zkoumání se zaměřím na interpretaci významu sdělení a některé další vlastnosti textu, které lze definovat v rámci postoje autora k obsahu textu. Na konkrétních příkladech ukáži způsob práce s textem a metody autorů, jakým způsobem lze vyjádřit názor. Konkrétně budou popsány způsoby vyjádření sympatie a antipatie k politickým stranám

či jejich členům. Materiál vybraný ze dvou deníků by měl poskytnout určitou výpověď o autorech pro ně píšící i o komplexním přístupu média k politice skrz publicistiku.

K uvedení širších jazykovědných souvislostí jsem využila literaturu primární i sekundární. V první části mé práce, kde stručně nastiňuji vývoj moderní lingvistiky, využívám častěji literaturu sekundární, protože zde pouze rekapituluji vývoj, který předcházel současné situaci. V kapitolách, které už přímo souvisejí s analýzou, byla primární literatura užita více. Snažila jsem se vycházet z autorů často zmiňovaných při výuce na naší fakultě. Zároveň jsem nevynechala ani literaturu zahraniční. Odchýlení od teze jsem se dopustila v rámci výběru textů pro analýzu. Původně zamýšlené zaměření se pouze na komentáře bylo pro větší komplexnost analýzy upraveno.

1. Základní historický vývoj teorií o pojetí a vlastnostech textu

Přístup k textu, ať už mediálnímu či nemediálnímu, se neustále vyvíjí od prvních pokusů vnést nějaký systém či pravidla pro přístup k jazyku. I dnes existuje několik přístupů k analýze textu, komplexních i soustředujících se na jednotlivé prvky. Text zkoumáme, abychom mohli popsat záměr jeho autora. *“Obecně řečeno, sociální vědy pojednávají o různých aspektech intencionality.”*¹ Když odhalíme záměr, můžeme i snadněji definovat pohnutky autora a hlavně myšlení konkrétní části společnosti. Autor nemusí mít prvoplánově jasný záměr. I svým pohledem, přístupem může reflektovat společnost a myšlení společnosti nějakým způsobem nově, neobvykle, a přesto věrně. Svým textem autor může (a nemusí) vyvolat nějaké účinky. Způsobů, jak tyto principy zkoumat, existuje mnoho. Následující stručný přehled teorií od počátku dvacátého století vystihuje moderní a postmoderní vývoj přístupů k vlastnostem jazyka a textu.

1 SEARLE, John R. . Mysl, mozek a věda. 1. Praha : Mladá fronta, 1994. s. 89

1.1 Strukturalisté a jejich následovníci

Používání jazyka se řídí podle nějakého systému. Vztahy vybudované a vnímané vypovídají o podstatě jazyka.² Strukturalismus vzniká ve dvacátých letech dvacátého století v Ženevě. Za jeho zakladatele je považován Ferdinand de Saussure³, který nově charakterizoval obecnou lingvistiku. Jazyk popisuje jako systém a zdůrazňuje jeho komunikativní (sdělovací) funkci.⁴ Vztah mezi označovaným a označujícím charakterizuje jako arbitrární.⁵ Neexistuje jedno pravidlo pro uvedený vztah. Mezi označujícím a označovaným může být nahodilá spojitost či spojitost daná konvencí. De Saussurovo dílo *Kurz obecné lingvistiky*⁶ vychází posmrtně díky jeho žákům. Vychází z jeho přednášek a nelze písemně doložit, nakolik přesně odráží de Saussurův přístup a nakolik myšlenky jeho žáků nebo naopak předchůdců.

De Saussure přirovnává jazyk ke hře šachy. Kromě toho, že jazyk funguje podle určitého systému a je komplexním jevem, existuje v něm mnoho možných záměn a proměn, díky kterým může být nepředvídatelný.⁷ Lingvistiku chtěl de Saussure postavit na roveň ostatním společenským vědám. Jazyk je pro něj sociální institucí⁸, ovlivňuje tedy vztahy ve společnosti. Jeho teorie sémiologie říká, že znaky nějakým způsobem fungují ve společnosti. Jazyk je klíčový pro fungování lidstva, a proto dle Saussura lingvistika patří do sémiologie. *“Zájem o sémiologii prudce stoupl až mnohem později v souvislosti s rozvojem teorie informace, samočinného zpracovávání informací a dalších pomezích oborů, k němuž došlo až na začátku druhé poloviny 20. století.”*⁹ Zvýšení zájmu znamenalo i kritiku de Saussurových tvrzení. Tato tvrzení sloužila jako výchozí body pro rozvoj lingvistických disciplín. De Saussurovo popsání znaku jako “dvousložkového”, zahrnujícího označující i označované, arbitrárního – nahodilého a obsahujícího význam tvořený rozdílem mezi označujícím a označovaným, prošlo za téměř sto let enormním vývojem. Jazyk už se nezkoumá nutně pouze synchronně (z

2 HAWKES, Terence. *Strukturalismus a sémiotika*. 1. Brno : Host, 1999. s. 14

3 Ferdinand de Saussure (1857 – 1913), Švýcarský lingvista, který působil v Lipsku, kde měli lingvisté svou základnu. Později působil jako profesor v Paříži. Na konci devatenáctého století odchází do Ženevy. Studentům zde představuje na svých přednáškách základy strukturalismu a tím vznikající odlišné pojetí lingvistiky.

ČERNÝ, Jiří. *Malé dějiny lingvistiky*. 1. Praha : Portál, 2005. s. 115

4 DE SAUSSURE, Ferdinand. *Kurz obecné lingvistiky*. 3. Praha : Academia, 2007. s. 26

5 DE SAUSSURE, Ferdinand. *Kurz obecné lingvistiky*. 3. Praha : Academia, 2007. 487 s.

6 Kniha poprvé vychází roku 1916 a vydávají ji dva Sausserovi žáci: Charles Bally a Albert Séchehay.

7 THIBAUT, Paul J. *Re-reading Saussure: the dynamics of signs in social life*. 1. London : Routledge, 1997. s. 96, 97

8 DE SAUSSURE, Ferdinand. *Kurz obecné lingvistiky*. 3. Praha : Academia, 2007. s. 52

9 ČERNÝ, Jiří. *Malé dějiny lingvistiky*. 1. Praha : Portál, 2005. s. 121

hlediska historického vývoje) a konkrétní promluva může být stejně podstatnou jazykovou funkcí jako jazyk jako nezávislý objektivní systém.¹⁰

Ferdinanda de Saussura nelze opominout, jelikož mnohé jeho teorie podkládají i nejmodernější vývoj lingvistiky. *“Navzdory nepříznivým společenským podmínkám strukturalismus výrazně ovlivnil práci lingvistů několika generací a dnes se již neprojevuje jako zvláštní směr vyznačující se vyhraněnými programovými tezemi, ale jako samozřejmý základ mnoha teoretických i praktických výzkumů ve všech odvětvích jazykovědy.”*¹¹ Strukturalismus se ve dvacátém století vyvíjel, vzniklo několik škol na evropském i americkém kontinentu. Zástupci jednotlivých škol se soustředili na rozličné aspekty jazyka a docházelo mezi nimi i k rozporům. V Evropě díky historickým okolnostem¹² bylo strukturalistické pojetí potlačováno. Avšak dnes už není význam strukturalismu popírán.

1. 2 Pražská škola

Pražský lingvistický kroužek vznikl roku 1926. Konkrétně se například na jeho fungování podíleli: Roman Jakobson, Sergej Karcevskij, Vilém Mathesius, Bohuslav Havránek a Jan Mukařovský. Pražský lingvistický kroužek navazuje na strukturální trend nastolený de Saussurem. Věnuje se strukturální funkci jazyka.¹³ Pražský strukturalismus reprezentoval i kromě výše jmenovaných Karl Bühler. V jeho díle *Teorie jazyka*¹⁴ přiřkl jazyku tři základní funkce: sdělovací, expresivní a konativní. Funkce sdělovací zahrnuje podávání zpráv, funkce expresivní charakterizuje mluvčího a funkce konativní má podnítit či zhatit činnost.¹⁵ *“Stručně vysvětleno, lyrická poezie a řečnictví mají specifické vlastnosti odlišující je jeden od druhého, a také (zbývající v literární oblasti) něco, co je odlišuje od epické poezie a dramatu; a jejich strukturální*

10 HARRINGTON, Austin, et al. *Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy*. 1. Praha : Portál, 2006. s. 269

11 GRYGAR, M.: *Terminologický slovník českého strukturalismu*. 1. Brno: Host, 1999. s. 18

12 V zemích Sovětského svazu a jím ovlivňovaných zemích bylo strukturalistické pojetí nahrazováno marxistickým pojetím. Spočívá jednak v dialektickém pojetí, jednak v roli historického materialismu.

HAVRÁNEK, Bohuslav. *Marxistické řešení problémů spisovného jazyka*. *Naše řeč*. 1973, 56, 5, s.

Dostupný také z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5723>>.

Dále marxistické pojetí rozvíjeli například M. Bachtin a V. Vološinov.

13 HAJIČOVÁ, Eva; ČERVENKA, Miroslav; SGALL, Petr. *Prague Linguistic Circle Papers : Svazek 1*. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 1995. s. 77

14 poprvé vyšlo 1934

15 ČERNÝ, Jirí. *Malé dějiny lingvistiky*. 1. Praha : Portál, 2005. s. 121

zákony jsou ještě více jiné než strukturální zákony vědecké reprezentace.”¹⁶ Funkce definuje text. Roman Jakobson rozšířil počet funkcí. Popisuje funkci emotivní, metajazykovou, poetickou, fatickou, konativní a referenční. Emotivní neboli emocionální funkce zdůrazňuje postoj, často prostřednictvím citoslovců, podle Jakobsonova modelu se týká mluvčího. Prostřední část Jakobsonova modelu reprezentuje sdělení. To charakterizuje poetická funkce (styl, nakládání s textem dle uměleckého cítění), referenční funkce se odkazuje na kontext, fatická funkce zakládá kontakt mezi producentem a adresátem, metajazyková funkce je spjata s volbou kódu. Konativní funkce se vyjadřuje použitím páteho pádu a rozkazovacího způsobu. Je orientována na adresáta.¹⁷ “*V jazykovém systému existují dva dominantní typy vztahů – syntagmatické a paradigmatické.*”¹⁸ Syntagmatický vztah řeší uspořádání jednotlivých jazykových elementů lineárně, paradigmatický vztah řeší výběr jednoho z elementů, které jsou v rovnocenném vztahu.

Podobným jevem je aktuální členění větné, další rozšiřující počín Pražské školy. Klasifikace částí věty na téma a réma by se dala popsat jako definování co, vypovídá o čem. Věnoval se jí Vilém Mathesius. “*Prvek, na který je věta či její část orientována, sděluje informaci, jež doplňuje vývoj komunikace v rámci věty nebo její části. Tento prvek se podílí na výpovědní hodnotě nejvíce, a proto je nejdynamičtější složkou věty či její části.*”¹⁹ “*Proměnné*” jsou do textu dosazovány dle pravidel, jež odrážejí funkci textu. Struktura textu je dynamická. Existuje velká variabilita kombinací, která se však drží daných vztahů. “*Strukturalismus jako obecný noetický postoj, analytická i kritická metoda doznal nebývalého rozkvětu ve Francii 60. a 70. let. Teprve působení pařížského strukturalismu, který se stal předmětem nejen vědeckých, ale i ideologických diskuzí a přechodného publicistického zájmu, umožnil zařadit český strukturalismus a ruský formalismus do kontextu soudobých věd.*”²⁰ Strukturalismu se ještě věnují dvě další významné školy: Kodaňská a Americká. Obě vychází z teorie Ferdinanda de Saussura, avšak postupně se specializují a názorově diferencují. Hlavním představitelem Kodaňské školy je Louis Trolle Hjelmslev. V teorii glosemantiky popisuje rozdíl mezi

16 BÜHLER, Karl. Theory of language: the representational function of language. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 1990. s. 39

17 JAKOBSON, Roman. Lingvistická poetika. Bratislava : Tatran Bratislava, 1991. 280 s.

18 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s. 79

19 FIRBAS, Jan. Functional Sentence Perspective in Written and Spoken Communication. 1. Cambridge : Cambridge University Press, 1992. s.6

20 GRYGAR, M.: Terminologický slovník českého strukturalismu. 1. Brno: Host, 1999. s. 20

formou a substancí. Rozlišuje: formu obsahu, substancí obsahu, formu výrazu a substancí výrazu. Výraz může být upravován lingvistickými prostředky. “2.024 Substance je to, co trvá nezávisle na tom, co fakticky je. 2.033 Forma je možností struktury. 2.034 Struktura faktu sestává ze struktur stavů věcí.”²¹ Od formy a struktury jsou odvozeny ustálené textové vzorce, dle kterých se tvoří jednotlivé funkční styly.

1. 3 Strukturalismus mimo Evropu

Strukturalismus americký (též zvaný jako deskriptivismus) vznikl ve dvacátých letech dvacátého století. Hlavně zpočátku se od evropského liší větším zájmem o formu. Forma je stavěna nad obsah, uplatňují se také matematické metody. Vznikl ve dvacátých letech dvacátého století.

Deskriptivisté představili dva modely: IP (item and process), jehož hlavním zastáncem byl Edvard Sapir. Soustředil se na gramatiku, přesněji proces vzniku vztahu mezi jednotkami. Druhý model IA (item and arrangement) prvně popsal Leonard Bloomfield, jeden z hlavních představitelů. V tomto modelu popisuje postavení jednotek vedle sebe a možnosti jejich kombinace. Deskriptivismus vychází z behaviorismu (stimul a reakce). V padesátých letech Noam Chomsky přidává matematické teorie.²² Noam Chomsky svůj pohled na strukturalistické zkoumání představuje v díle *Syntaktické struktury (1957)*. Chomského typologie jádrových vět, generativní a transformační gramatika mají podložit existenci jisté univerzální gramatiky, kterou se řídí veškeré znakové systémy.²³ Strukturalistický přístup se věnuje více synchronii jazykového systému. Vědci zde rozebírají jazykové struktury prvotně bez historického vývojového kontextu. V roce 1965 Chomsky v aktualizovaných *Syntaktických strukturách* do generativní a transformační gramatiky přidává ještě sémantický prvek. “V nové verzi upustil Chomsky od jádrových vět a zavedl několik nových termínů. Ze sémantického hlediska je nejdůležitější jeho rozlišení mezi tzv. hloubkovou a povrchovou strukturou. Podle něho tvoří povrchovou strukturu věty ta struktura, která je konečným výsledkem transformací a na niž ještě nebyla aplikována morfonologická pravidla, jež by ji změnila v konkrétní sledy morfémů či fonémů. Naproti tomu tzv. hloubková struktura obsahuje všechna data, která umožňují určit sémantický obsah věty. Je to soubor všech sémantických prvků věty, tedy vlastní význam

21 WITTGENSTEIN, Ludwig. Tractus logico - philosophicus. 1. Praha : OIKOYMENH a nakladatelství Svoboda - Libertas, 1993. s. 15, 17

22 ČERNÝ, Jiří. Malé dějiny lingvistiky. 1. Praha : Portál, 2005. s. 159

23 ZEMAN a kol. Průvodce po světové literární teorii. 1. Praha : Panorama, 1988. s. 507

sdělení.”²⁴ Chomsky zdokumentoval větné postupy a jejich možný strukturní potenciál. Každý člověk se podle něj rodí s jistou jazykovou kompetencí, která dovoluje člověku použít strukturální postupy, aniž by se je musel učit. Kompetence se může vyvíjet, záleží i na průběžném setkávání se s jazykem.²⁵ *“V samotných Spojených státech amerických vytlačila generativní gramatika na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století do té doby vládnoucí deskriptivismus a je tam dodnes nevlivnějším jazykovědným směrem.”*²⁶

De Saussurově teorii o langue a parole²⁷ a vzniku pravidel ve strukturách používání jazyka se věnoval francouzský antropolog Claude Lévi-Strausse. *“Pro Lévi-Strausse se mytologické myšlení zakládá na tom, že si příslušníci dané kultury uvědomují existenci jistých dominantních pozic, které v jejím rámci dále posilují a zprostředkovávají. V aktu semiózy se tedy nevyhází od významu jednotlivých prvků, ale od vzájemných vztahů mezi nimi.”*²⁸ Podklady pro svá tvrzení Lévi-Strausse sbíral přímo při antropologickém výzkumu amazonských kmenů.

Od šedesátých let se stává lingvistika vědou, která zahrnuje mnoho dalších souvisejících oborů. Množí se vědní disciplíny. Rozšiřují se masová média. Společnosti se dostává ohromné množství informací a nastává doba postmoderní. Neexistuje jeden metadiskurz. Nepřevažuje již pouze jeden dominantní vědou uznávaný směr, ale existuje mnoho způsobů vědeckého zkoumání.

1.4 Poststrukturalismus

Poststrukturalismus se vyvinul ze strukturalismu, ale zároveň strukturalismus kritizuje. Struktura už nově není neměnná, stává se dynamickou, nestálou v čase. Již ji nelze obecně charakterizovat. Do chápání pojmů se zapojuje nejširší kontext, konkrétní kulturní jevy. Komunikace bere v potaz rozdíly mezi lidmi, situacemi a prostředím. Výraznými osobnostmi poststrukturalismu jsou Michael Foucault a Jacques Derrida. Kromě francouzského původu mají společné nepřijetí jejich zařazení do

24 ČERNÝ, Jiří. Malé dějiny lingvistiky. 1. Praha : Portál, 2005. s. 182

25 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s. 82

26 ČERNÝ, Jiří. Malé dějiny lingvistiky. 1. Praha : Portál, 2005. s. 189

27 La langue – řeč, jazyk, la parole – konkrétní promluva.

28 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s. 82

poststrukturalismu, protože na strukturalismu vidí mnoho nedostatků a nechtějí s být přímo spojováni.²⁹

Michael Foucault

Foucault prozkoumával okolnosti vzniku diskurzu. Použil termín epistémy, což jsou všechny vztahy, které společně vedou k vytvoření pravidel určujících skelet diskurzu. Svoje představy o diskurzu postupně mění. Na rozdíl od Barthes se snaží o demytizaci textu. Rozhodující pro něj jsou dějinné a kulturní rámce produkující diskurzy³⁰, jde o vývoj s variabilitou proměnných, které představují diskurzivní struktury. Ty se pod vlivem času a okolností mění a s nimi se mohou proměňovat i výklady textu. Všechny jevy, jež jsou i nejsou součástí diskurzu shrnul pod pojmem dispozitiv.³¹

Jacques Derrida

Francouzský filozof Jacques Derrida na rozdíl od De Saussura neupřednostňuje řeč mluvenou. Zvuk a písmo jsou podle Derridy rovnocennými složkami systému znaků.³² Psaní nereprezentuje jen řeč, reprezentuje také mluvčího.³³ *“Odlišení znaku (différence), jeho aktualizace v textu, je tedy zároveň odsunutím do pozadí (différance, v některých překladech do češtiny nepřiliš šťastně psaná jako diferance) významů, které se v textu neaktualizují, ale představují jeho potenci a aktivují příjemcovu představivost...Každé poznání se tedy musí zakládat na dekonstrukci dosavadních hierarchií a na hledání nových alternativ vůči starým dogmatům, na emancipaci v rámci genderových studií, postkoloniálních a rasově motivovaných hnutí apod.”*³⁴ Derrida oponuje západnímu způsobu myšlení, které pokládá pojem za plnovýznamový. Forma komunikace a děje komunikaci předcházející jsou pro Derridu stejně podstatné. *“Proti logocentrismu a fonocentrismu rozvíjí Derrida pojem dekonstruktivního psaní.”*³⁵

29 HARRINGTON, Austin, et al. Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy. 1. Praha : Portál, 2006. s. 267

30 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s. 115

31 ÅKERSTRØM ANDERSEN, Niels . Discursive analytical strategies: understanding Foucault, Koselleck, Laclau, Luhmann. 1. Bristol : The Policy Press, 2003. s. 27

32 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s. 95

33 [BÍLEK, Petr A. Hledání jazyka interpretace : k modernímu prozaickému textu. 1. Brno : Host, 2003. s. 69](#)

34 KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 1. Praha : Karolinum, 2003. s.96

35 HARRINGTON, Austin, et al. Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy. 1. Praha : Portál, 2006. s.277

Nové pojetí spočívá ve velmi podrobném zkoumání textu, rozklíčování každého detailu a následné nalezení nových významů. K tomu Derrida kritizuje binární opozice. Nesouhlasí s de Saussurem, že jazyk a psaní jsou dva rozdílné systémy. Stejně tak nevidí rozpor mezi langue a parole, psané a mluvené, označující a označované, paradigmatickým a syntagmatickým, synchronií a diachronií. Proto Derridova différance (doplňkovost) zavádí nové významy v různých momentech. Umberto Eco nesdílí teorii o dekonstrukci, naopak říká, že každá interpretace textu má určitou hranici. Text trpí absencí autora, protože bez něj nedokážeme přesně interpretovat jeho význam. J. Derrida vidí významy textu jako široce variabilní, adaptabilní až metafyzický.³⁶ Dalšími vědci, kteří brali diskurz jako význam-určující jsou Michail Bachtin a Valentin Vološinov. Oba navazují na dynamické pojetí diskurzu a vidí jazyk jako aktivní a živý nástroj. Bachtin vidí autora jako determinujícího, což popisuje jeho definice dialogu textů jako dialogu subjektů.³⁷

Na Bachtina a Vološinova navázali Tzvetan Todorov a Julia Kristeva. Julia Kristeva jde ve svých teoriích blízko k psychologii. Sémiotika je podle ní součástí nevědomí. *“Podle Kristevy znamená” “sémiotický” v podstatě prelingvistický.*³⁸ Konkrétní způsob práce s textem pak vychází jednak ze subjektu autora (Kristeva zapojuje ženskost do sémiotického potenciálu), jednak z jiných textů, protože každý text je nějak spjat s jiným textem. Tím posunuje determinaci textu od subjektu (autora) k vlivu (dialogu) ostatních textů a zařazuje se tím mezi intertextualisty.

Sémiotiku lze dělit na sémantiku, pragmatiku a syntaktiku. Toto dělení použil poprvé Charles Morris a další autoři ho následně přebírají. Velmi přehledně a srozumitelně toto dělení interpretuje Pavel Cmorej: *“Syntaktika se omezuje výlučně na zkoumání samotných výrazů – na ty jejich vlastnosti a vztahy mezi nimi, které jsou dané jejich stavbou, strukturou, přičemž úplně abstrahuje od uživatele jazyka, jakož i od předmětů, ke kterým se jeho výrazy vztahují, tedy od toho, co označují, znamenají a pod. Sémantika se soustřeďuje zejména na zkoumání vztahů mezi jazykovými výrazy a předměty, ke kterým se tyto výrazy vztahují, a na ty vlastnosti a vztahy výrazů, které souvisí s jejich vztahy k těmto předmětům. Sémantika se přitom opírá o prostředky syntaktiky. Pragmatika bere do úvahy i uživatele jazyka a zaměřuje se hlavně na*

36 ECO, Umberto. The limits of interpretation. Indiana : Indiana University Press, 1994. s. 33

37 HOMOLÁČ, Jiří. Intertextovost a utváření smyslu v textu. 1. Praha: Karolinum, 1996. s. 10

38 HARRINGTON, Austin, et al. Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy. 1. Praha : Portál, 2006. s. 258

*studium vztahů mezi uživateli jazyka a jazykovými výrazy, případně předměty, ke kterým se vztahují. Ve svých zkoumáních těžší z výsledků syntaxe a sémantiky.*³⁹

Roland Barthes rozšiřuje De Saussurovo pojetí struktury. Přidává k označujícímu a označovanému ještě metajazykový rozměr: mýtus. Mýtus zahrnuje do sekundárního sémiologického systému, protože výpověď se tu stává charakteristikou jazyka jako takového. Mýtus je metajazykem a vznikají tím další (bohatší) významy. Významy nejsou prvoplánově určitelné, ale vyplývají například ze zkušenosti. Metajazyk vypovídá o jazyku, který funguje podle primárního sémiologického systému. Barthes se tedy nespokojil s definicí, že označující vypovídá vše o označovaném. A nesouhlasil ani s tím, že existuje přímá úměra mezi sumou označovaného a označujícího.⁴⁰ Mýtus nezakrývá význam, ale může ho posunout. *“Co musíme mít vždy na paměti je, že mýtus je dvojitý systém, dochází v něm k určité všudypřítomnosti, jejíž výchozí bod je tvořen vznikem významu.”*⁴¹ Proces vzniku významu má dvě fáze. V první fázi denotát označuje přímo nějaký výraz (věc, situaci, osobu). V druhé fázi přichází ke tvoření významu ještě kontext, kulturní prostředí, emoce. Pak se z denotátu stane konotát. K mýtu můžeme přistupovat synchronně i diachronně. Buď z pohledu okamžitého stavu současného paradigmatu, nebo posuzujeme vývoj mýtu v libovolném časovém úseku. Dominantní ideologie (ať už se týká osoby či prostředí) ovlivňuje chápání mýtu. Hodnoty uznávané v místě a čase stojí za vznikem mýtu. Barthes uvažuje o apolitičnosti mýtu. Levice komunikuje takovým způsobem, který mytologickou produkci významů téměř vylučuje. Jazyk je přímý, syrový, zaměřený na konkrétní postavy, předměty a děj. *“Myth is on the Right”*⁴² Barthes vidí mnoho aspektů, proč tomu tak. Jsou to například: expanze, elegance, estetika, literatura, morálka, právo. Mýtus má rysy podobné buržoaznímu způsobu života. *“Mýtus obrací historické nahodilosti ve věčné a zjevně přirozeně oprávněné struktury.”*⁴³ Barthes pracuje s paradigmatickými i syntagmatickými vztahy, tedy se vztahy závislými i nezávislými na větném kontextu.

39 CMOREJ, Pavel. Úvod do logické syntaxe a sémantiky. 1. Praha : Triton, 2001. s. 28

40BARTHES, Roland. *Mytologies*. New York: HILL and WANG, 1972. s.120

41BARTHES, Roland. *Mytologies*. New York: HILL and WANG, 1972. s. 123

42BARTHES, Roland. *Mytologies*. New York: HILL and WANG, 1972. s. 148

43 HARRINGTON, Austin, et al. *Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy*. 1. Praha: Portál, 2006. s. 272

1. 5 Interpretace

Text může mít určitý potenciál toho, jak je vykládán, přijímán. Recepce textu lze definovat jako “ztělesnění role” textu.⁴⁴ S pojmy otevřenost a uzavřenost textu pracoval jako první Umberto Eco. Čím větší prostor pro možné interpretace nechal autor v textu, tím je text otevřenější. Uzavřený text připouští v ideálním případě pouze jedinou možnou interpretaci.⁴⁵ Autor se snaží při tvorbě odhadnout tzv. Modelového čtenáře, podle něhož text upravuje.⁴⁶

Stuart Hall v modelu encoding/decoding představuje interpretační rámce, podle kterým může publikum dekodovat sdělení různým způsobem. Publikum se může řídit dle Halla třemi postupy neboli způsoby čtení: preferovaným čtením dekoduje příjemce podle záměru autora, opozičním čtením dekoduje podle postoje příjemce (který je opačný, než autorův) a dohodnutým čtením příjemce dekoduje dle autorova záměru, ale připouští i jiné možnosti.⁴⁷ V teorii žánrů lze princip dekodování chápat spíše jako “rekódování”, protože na konci neexistuje nějaké nekódované sdělení. “Rekodováním” je míněno upravení zkušenosti tak, aby pasovala do daných kategorií. “*Žánry jsou literárním aspektem těchto kategorií. Jejich hranice jsou hranicemi, které Culler nazývá “možnostmi významu” textu.*”⁴⁸ Spojení příběhu s jiným příběhem dovoluje ho žánrově zařadit. Text obsahuje pragmatické presupozice, předpoklady, ze kterých vychází. Z presupozic je patrný vztah k situaci a konvence charakteristické pro žánr. Jestliže se v textu vyskytují konvence zařaditelné k žánru, pak zároveň existuje i vztah textu k ostatním textům stejného žánru.⁴⁹

V interpretaci by se ideálně měla plně odrážet intence autora. Vzhledem k tomu, že publikum není pasivní, iniciativa čtenáře v interpretaci může způsobit dekodování s odlišným významem, než původně autor textu zamýšlel. “*Interpretace je pochod, při němž příjemce konstituuje, vytváří smysl textu, a smysl textu je výsledek, k němuž příjemce dospívá pochodem interpretace textu.*”⁵⁰

44 HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha: Karolinum, 1996. s. 30.

45 ECO, Umberto. *The role of the reader: explorations in the semiotics of texts*. 2. Bloomington : University of Indiana Press, 1984. s. 9

46 ECO, Umberto. *Lector in fabula*. 1. Praha: Academia, 2010. s. 73

47 ŠMIKÁTOR, Jan. *Revue pro média č. 10* [online]. 2004 [cit. 2011-05-11]. Kódování/dekodování . Dostupné z WWW: <<http://fss.muni.cz/rpm/Revue/Heslar/kodovani-dekodovani.htm>>.

48 HAWKES, Terence. *Strukturalismus a sémiotika*. 1. Brno :Host, 1999. s. 87

49 HOMOLÁČ, Jiří. *Intertextovost a utváření smyslu v textu*. 1. Praha: Karolinum, 1996. s. 18

50 HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha : Karolinum, 1996. s. 36

1. 6 Pragmatika

Pragmatika se zabývá vztahem autora k textu. Takzvaný pragmatický obrat proběhl v sedmdesátých letech minulého století. Od jazykového systému se vědci ve svém zkoumání přesunuli ke konkrétním textům. Byly popsány textového vzorce a pragmatické faktory, které nesou aspekty textu.⁵¹ Teorii řečových aktů se jako jeden z prvních věnoval J. L. Austin. Navazuje a částečně vychází z Wittgensteina.⁵² Rozebírá jednotlivé výpovědní akty z hlediska jejich případného výsledku. Austin rozlišuje dva druhy výpovědních aktů. Konstativem označuje akt, který popisuje, oznamuje, konstatuje. Performativem je akt nepopisující, neoznačující, ale nabádající k činu. Jenže k nějakému činu může docházet jen za určitých podmínek. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, přestává být performativ performativem.⁵³ Austin rozvádí takzvanou teorii nezdarů (Infelicities). K úspěšnému vyplnění performativu dochází pokud: je přijatá konvenční procedura, která má konvenční účinek, osoby a okolnosti jsou přiměřené, aby se procedura mohla použít, procedura musí být provedena všemi účastníky správně a úplně, účastníci si rozumí i ohledně ostatních okolností (city, myšlenky), účastníci se opravdu chovají dle těchto předpokladů.⁵⁴ Každá z podmínek může být nějakým způsobem nenaplněna. Austin nezdary dělí na selhání a zneužití. Zneužití nastává, pokud je akt vykonán pouze vnějškově. Selhání nastává, když účastníci reálně plánují akt vykonat, ale dojde buď k chybné evokaci, nebo k chybnému provedení.⁵⁵ Úspěšnost komunikace Austin demonstruje na rozlišení tří mluvních aktů: akt lokační – řečový, s významem, ilokační – předpokládá návaznost, spolupráci a perlokační – změna stanoviska, uskutečnění vyřčení.⁵⁶ „*Vykonání lokačního aktu a v něm i aktu ilokačního může být zároveň vykonáním aktu ještě i jiného druhu. Říká-li se něco, pak*

51 ČERNÝ, Jiří. Malé dějiny lingvistiky. 1. Praha : Portál, 2005. s. 196

52 2.0123 Zná-li předmět, znám i všechny možnosti jeho vyskytování se ve stavech věcí. (Každá taková možnost musí spočívat v povaze předmětu.) Nelze dodatečně nalézt nějakou novou možnost.

3.13 Ve větě je obsažena forma jejího smyslu, nikoli však jeho obsah. 3.31 Každou část věty, která charakterizuje její smysl, nazývám výrazem (symbolem). (Věta sama je výrazem.) Výraz je vše pro smysl věty podstatné, co mohou mít věty navzájem společné. Výraz označuje formu a obsah. 4.124 Existence vnitřní vlastnosti nějaké možné situace se nevyjadřuje nějakou větou, nýbrž je ve větě, která tuto situaci popisuje, vyjádřena pomocí vnitřní vlastnosti této věty.

WITTGENSTEIN, Ludwig. Tractus logico - philosophicus. 1. Praha : OIKOYMENH a nakladatelství Svoboda - Libertas, 1993. s.11, 27, 33, 63

53 AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. s. 22

54 AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. s. 31

55 AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. s. 34

56 AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. s. 103, 113

*to často, nebo i normálně má nějaké účinky na pocity, myšlenky či jednání posluchačstva, nebo mluvčího anebo jiných osob: a lze to činit se záměrem, úmyslem či cílem právě tyto účinky vyvolat...*⁵⁷

Ilokučním aktem se v návaznosti na Austina zabýval americký lingvista John Searle.⁵⁸ Rozebírá principy pragmatiky a snaží se hlouběji definovat jednotlivé pojmy. Ve své eseji z roku 1969 *Speech acts: an essay in the philosophy of language* předkládá pragmatiku už jako obor s vlastním systémem a strukturou.⁵⁹ Klasifikaci řečových aktů vidí Searle takto: reprezentativní akty jednoduše vystihují nějaké tvrzení, direktivní akty mají funkci pro nabádání k činnosti, zavazující akty reprezentují nějaký příslib, expresivní akty vyjadřují pocity a deklarativní způsobují změnu.⁶⁰ Americký filozof Paul Grice definoval čtyři principy spolupráce při vykonávání mluvního aktu. Maxima kvality: účastníci mají sdělovat přiměřené množství informací. Maxima kvality: účastníci mají říkat pouze pravdu. Maxima relevance: účastníci ideálně sdělují pouze informace, které se vztahují k tématu. Maxima způsobu: účastníci mají mluvit jasně, v rámci platných konvencí.⁶¹ Kromě těchto hlavních principů v komunikaci lze definovat další postupy, které při jejich dodržování dovedou účastníky komunikačních aktů k úspěšné spolupráci či alespoň pochopení záměrů. Lze uvést například princip zdvořilosti, ironie či kooperace. Griceovy maximy dále podrobně doplnil G. Leech v textu *Principle of pragmatics* a Robin Lakoffová, která maximy shrnula do obecnější roviny: *“nikdy nenaléhej, vždy předkládej možnost volby vyjadřuj se přátelským tónem”*.⁶²

Teun A. van Dijk charakterizuje mediální diskurz. Ve své kritické analýze vidí dvě zásadní problematiky. První problematikou je prostředí. Mediální, sociální, kulturní, politické a podobně. Záleží na proudu, který má právě dominantní roli. Zde van Dijk odkazuje na britská kulturní studia, jmenovitě Stuarta Halla, jenž porovnává strukturalistické a kulturní paradigma. Druhá problematika spočívá v rozkódování

57 AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. s. 106

58 Narozen roku 1932, profesor na University of California, Berkeley

59 SEARLE, John R. *Speech acts: an essay in the philosophy of language*. Cambridge : Cambridge University Press, 1969. 203 s.

60 SEARLE, John R. *Expression and meaning: studies in the theory of speech acts*. Cambridge : Cambridge University Press, 1989. s. 12 - 18

61 GRICE, Paul. *Studies in the way of words*. 1. Harvard : Harvard University Press, 1989. s. 26

62 HICKEY, Leo, et al. *The pragmatics of translation*. 1. Clevedon : Multilingual Matters, 1998. s.

sdělení⁶³ a ve stylu, jak sdělení postavit, aby vedlo k zamýšlené akci (tedy charakteristika funkčního performativního aktu).⁶⁴ Toto odvětví lingvistiky se nazývá funkční pragmatika. Spočívá ve zkoumání výpovědních struktur a vytvoření univerzální struktury pro pokud možno dokonalé dosažení výsledků prostřednictvím jazykového jednání. Způsob argumentace, který zahrnuje manipulační strategii, nazval van Dijk ideologický čtverec.⁶⁵ Pokud chceme své oponenty o něčem přesvědčit, musíme nejprve uvést pozitivní informace o nás, negativní informace o “nich”, vynecháme pozitivní informace o protivnících a negativní informace o nás. Pokud nelze nevhodné informace přímo vynechat, snažíme se jejich uvedení co možná nejvíce omezit. Principem je selektivní postup. Selekcí významu se věnuje také Eco: *„Jestliže text je, jak bude postupně vycházet najevo, líný stroj, který po čtenáři tvrdě vyžaduje kooperativní činnost, aby prostory nevyřčeného nebo nedořečeného, které takzvaně vyšlo naprázdno, prázdné nezůstávaly, pak text může být jedině strojem založeným na presupozicích.”*⁶⁶

Implicitní vyjadřování

Význam jakéhokoliv jazykového projevu může být vyjádřen explicitně či implicitně. Kategorizace těchto dvou druhů vyjádření je závislá na možnosti vyčtení smyslu přímo z konkrétních slov. Pokud význam spočívá v přímo řečeném nebo napsaném, jde o vyjádření explicitní. Pokud však z výpovědi něco dále vyplývá, ač to není přímo řečeno jde o vyjádření implicitní. Smysl textu je dán interpretací nikoliv výslovným vyjádřením.⁶⁷ Presupozice (předpoklad), se kterým se počítá s jako daným, již splněným. Tento předpoklad je ve výpovědi implicitně zakódován. Jestliže říkám vřať se brzy, předpokladem je, že ten dotýčný odchází. Presupozice vyplývá z kontextu a situace, popřípadě i přímo z významu.⁶⁸

63 Zde opět podobně s Hallem, Stuart Hall v roce zveřejnil svou teorii encoding/decoding viz. Encoding and Decoding in the Television Discourse (1973)

64 VAN DIJK, Teun Adrianus. Discourse and communication: new approaches to the analysis of mass media discourse and communication. 1. Berlin : Walter de Gruyter, 1985. s.45

65 VAN DIJK, Teun A. Ideology and discourse : A Multidisciplinary Introduction. Barcelona : Pompeu Fabra University, 2000. s. 44

66 ECO, Umberto. Lector in fabula. 1. Praha: Academia, 2010. s. 37

67 HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha : Karolinum, 1996. s. 48

68 ČERMÁK, František. Jazyk a jazykověda. 1. Praha: Pražská imaginace, 1994. s. 224

Jürgen Habermas⁶⁹ po Austinovi a Searlovi rozebírá pragmatické aspekty jazykové výpovědi. Dle jeho teorie univerzální pragmatiky existuje rozdíl mezi shodou faktickou a shodou dosaženou. Faktická shoda nastává případě, že všichni účastníci mají jistou společnou víru. Pokud nenastane shoda faktická, dosáhnou účastníci komunikace shody argumentací. Shoda dosažená je situací, pokud všichni účastníci měli stejný prostor k argumentaci, avšak všichni také usilují o pravdu a připisují stejným jevům stejné vlastnosti.⁷⁰ V tuto chvíli nastává dle Habermase takzvaná ideální řečová situace. *“Pravda je v tomto případě regulační myšlenkou a očekáváním nekonečného racionálního konsenzu.”*⁷¹ Později Habermas upouští od rozhodující role pravdy a zvyšuje roli konkrétní situace. Pragmatickou rovinu determinují prostředky zapojení textu do komunikačního kontextu, ilustrují komunikační situaci a podílejí se na zobrazení vztahu textu k okolnostem.⁷² Těmito prostředky jsou: textové orientátory, doplnění souvislostí a míra apelu v textu.⁷³ *“Jestliže hovoříme o vztahu textu k situaci, musíme mít na zřeteli, že jde o situaci komunikační, a že užití řady specifických prostředků je podmíněno právě jejími komunikačními aspekty. Máme na mysli prostředky metakomunikace, metatextu.”*⁷⁴ Metatextové prostředky se v publicistice vyskytují hojně, protože publicističtí autoři reagují právě na události, které už se v textu médií už vyskytly. Reakce zahrnují postoje, emoce, návrhy atd.

Funkce komunikace

Zde ještě jednou zmíním Romana Jacobsona, který definoval šest základních funkcí komunikace. Emotivní, konativní, fatickou, metajazykovou, poetickou a referenční.⁷⁵ Každá z těchto funkcí a jejich kombinací je typická pro jiný druh textu. Jakobson se výrazně zabýval poetickou funkcí. V mé analýze publicistických textů však předpokládám, že poetická funkce nebude převažovat. I když v publicistickém textu může autor s jazykem pracovat kreativněji, v první řadě mu jde o jistou reakci na aktuální dění. Shrnuje, dokazuje, navrhuje, reflektuje či hledá nové významy. V ideálním

69 Představitel takzvané frankfurtské školy, narozen roku 1929, filozof, sociolog, reprezentuje neomarxistický směr myšlení

70 HABERMAS, Jürgen. On the pragmatics of communication. Massachusetts : MIT Press, 2000. s. 120

71 HABERMAS, Jürgen. On the pragmatics of communication. Massachusetts : MIT Press, 2000. s. 13

72 HOFFMANNOVÁ, Jana. Sémantické a pragmatické aspekty koherence textu. 1. Praha : ČSAV Ústav pro jazyk český, 1983. s. 101

73 Podrobněji viz. Van Dijk. Explorations in the semantics and pragmatics of discourse. (1977)

74 HOFFMANNOVÁ, Jana. Sémantické a pragmatické aspekty koherence textu. 1. Praha : ČSAV Ústav pro jazyk český, 1983. s. 105

75 JAKOBSON, Roman. Lingvistická poetika. Bratislava : Tatran Bratislava, 1991. s.77

případě by rád ovlivnil názory společnosti. Někteří autoři přímo prostřednictvím publicistických textů své čtenáře oslovují.

Podle Jakobsonova dělení bychom v komentářích měli nacházet hlavně tyto funkce: referenční, konativní a emotivní, což však zcela nevyklučuje výskyt funkcí ostatních. Čechová klasifikuje primárně funkci komunikátu jako dorozumivací (sdělnou). A podkategorie dělí na: odborně sdělnou (vzdělávací), direktivní, uvědomovací, získávací, persvazivní a na esteticky sdělnou.⁷⁶ Toto aktuální dělení není konečné. Ve většině textů se funkce kombinují, proto lze text definovat podle funkce převažující, avšak ne výhradně se vyskytující. Styly se podle současného pojetí dělí na: prostěsdělovací, odborný, publicistický, administrativní, řečnický a umělecký.⁷⁷

Otevřený systém

V Kalifornii v Palo Altu zkoumala v šedesátých letech skupina psychologů další ukazatele interdisciplinárnosti lingvistiky. Navazuje tak teorie, ve kterých je jazyk živým, neustále se proměňujícím systémem. Komunikace má mnoho podob a na její průběh má vliv mnoho faktorů, na nichž záleží úspěšné naplnění záměru mluvčího. Celistvost, ne-sumativnost, jiná interakční teorie, zpětná vazba, ekvifinalita: *“V cirkulárním a sebemodifikujícím systému nejsou “výsledky” (ve smyslu změny stavu v čase) určeny ani tak počátečními podmínkami, jako povahou procesu nebo parametry systému.”*⁷⁸ Watzlawick definoval pět axiomů, které proces mohou ovlivnit, ať už v počátku komunikace, či jejím v průběhu. Nelze nekomunikovat je prvním axiomem. Další axiomy pak jsou: lidé komunikují digitálně i analogicky (napíšeme směji se, ale zároveň se smích projevuje i fyzicky), každá komunikace má nějaký obsah a nějaký vztah k okolí (metakomunikace), přirozenost vztahu dvou komunikujících stran záleží na jejich způsobu užití interpunkce a vztahy v rámci komunikace je buď symetrické nebo komplementární..⁷⁹

76 ČECHOVÁ, Marie a kol. Současná stylistika. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. s. 78

77 ČECHOVÁ, Marie a kol. Současná stylistika. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. s. 99

78 WATZLAWICK, Paul; BAVELASOVÁ, Janet Beavin; JACKSON, Don D. Pragmatika lidské komunikace: Interakční vzorce, patologie a paradoxy. první. Hradec Králové : KONFRONTACE, 1999. s. 110

79 CRAIG, Robert T. [Http://spot.colorado.edu/~craigr/Home.html](http://spot.colorado.edu/~craigr/Home.html) [online]. 3.9.1998 [cit. 2011-05-02].

The Interactional View Paul Watzlawick (1922-) and the Palo Alto Group. Dostupné z WWW:

<<http://www.colorado.edu/communication/meta-discourses/Theory/watzlawick/>>.

Funkce stylu

Dělení funkcí stylu existuje několik způsobů. Z koncepcí, dle kterých se lze řídit, můžeme jmenovat například Havránkovu, Hausenblasovu a nejnověji koncepci Čechové. Bohuslav Havránek rozlišuje funkci komunikativní, prakticky odbornou, teoreticky odbornou a estetickou. Kromě estetické funkce je hlavní úlohou těchto funkcí něco sdělovat. U estetické funkce se klade důraz na to, jak je něco sděleno. Karel Hausenblas definuje styl jako princip výstavby komunikátu. Procesu vytvoření stylu zahrnuje selekci, kombinaci a zobecnění.⁸⁰ Dále lze popsat funkční styly ze dvou pohledů. Buď můžeme na styl a jeho funkci nahlížet komplexně, nebo simplexně. Simplexní funkční styly jsou dílčí a v jednotlivých textových útvarech často nalzáme jejich kombinované použití. *“Na nižším stupni zobecnění, než se vyčleňují jednotlivé styly funkční, rozlišuje stylistika stylové postupy a stylové útvary (žánry).”*⁸¹ Stylové postupy najdeme v rámci jednoho žánru v několikerém zastoupení. V žánru se může vyskytovat stylový postup věcný (informační), popisný (deskriptivní), vyprávěcí (narativní), výkladový (argumentativní) a úvahový (reflexivní). Komplexní funkční styly zahrnují několik stylových postupů v rámci jednoho žánru. Analyzovány v následující části práce budou textové útvary řazené k publicistickému stylu. Tento styl má jasnou strukturu, bohatý jazyk a je často autorský. Vyskytují se v něm individuální faktory.⁸² Text obsahuje prostředky typické jak pro autora, tak pro jeho recipienta. Kompozice je libovolná. Účelově se může podřizovat funkci komunikátu. Publicistickým textům přisuzuje Čechová styl beletristický nebo analytický. Každý z těchto stylů zahrnuje útvary pro něj typické. U beletristického publicistického stylu je to například sloupek. Jeho typickými vlastnostmi bývají: aktuálnost, konkrétnost, humor, kritika. U analytického publicistického stylu můžeme uvést jako příklad komentář. V něm se často uplatňuje funkce ovlivňovací, persvazivní, uvědomovací a získávací. Nechybí postoj, názory autora.⁸³ Slovník spisovné češtiny uvádí sedm stylových opozic, prostřednictvím kterých můžeme styl charakterizovat: Osa časová: archaismy a neologismy, osa místní regionalismy, dialektismy, osa sociální stratifikace: slang, argot, osa hovorovost, knižnost, osa pojmovost – expresivnost, osa funkční: termíny, slova

80 HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha : Karolinum, 1996. s. 80

81 KRAUS, Jiří. *Rétorika a řečová kultura*. 2. Praha: Karolinum, 2010. s. 123

82 ČECHOVÁ, Marie a kol. *Současná stylistika*. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. s. 87

83 ČECHOVÁ, Marie a kol. *Současná stylistika*. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. s. 267 - 268

básnická, hovorová, publicistická a osa normativní: výrazy vhodné, nevhodné.⁸⁴ „*Jevy stylové jdou napříč mezi oblastmi, langue i parole.*”⁸⁵ Styly lze popsat v rámci jazykové kompetence i v rámci konkrétních jazykových realizací.

Interpretaci textu lze ovlivňovat jazykovými prostředky. V publicistice se často vyskytují metafory, hovorové výrazy, novotvary, metonymie, alegorie, přirovnání, frazémy atd. Metaforu lze definovat jako přenos významu z jednoho denotátu na druhý.⁸⁶ Funkcí metafory je zamezení stereotypnosti textu.⁸⁷ Dwight Bolinger rozlišuje dva druhy metafor na ty, kterými uspořádáváme svůj svět a na ty, které jsou ustálené, všeobecně známé. „*Eufemistické a dysfemistické metafory mají obrovský vliv, protože svou předpojatou povahu umně skrývají spojením s něčím, co je dobré či špatné svou PODSTATOU.*”⁸⁸ Dalšími prostředky, které charakterizují konkrétní vlastnosti textu jsou takzvané modalizátory a shiftery.

Modalizátory jsou jazyková vyjádření, která reprezentují postoje mluvčího.⁸⁹ Shiftery odkazují na skupiny neurčitých držitelů postojů. Příklad *my versus oni*. Odkazy v textu jsou buď anaforické, směřující k předchozí části textu, nebo kataforické, směřující k následující části textu. Vztahy mezi odkazy mohou být kontaktní či distantní, kritériem pro jejich rozlišení je postavení vět hned za sebou či nikoliv.⁹⁰ Kromě deixí působících v rámci jednoho textu, existují ještě deixe exoforické, jejichž funkcí je upevňovat koherenci sdělení i mimo text. Jsou to například příslovce (*zde, teď, včera, sem, tam, tehdy* atd.). Čermák je charakterizuje jako mimojazykové situační deixe.⁹¹ Pokud se dva různé výrazy v konkrétním textu vztahují ke stejnému jevu, jedná se o koreferenci.⁹²

Pragmatickou návaznost vyjadřují tzv. textové orientátory (*ale, přece, nebo, tedy, nicméně, to znamená, nakonec, a tak, atd.*). K působení výpovědi lze použít různé

84 FILIPEČ, Josef a kol. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. 2. Praha: Academia, 1994. s. 215

85 HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha : Karolinum, 1996. s. 81

86 ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda*. 1. Praha: Pražská imaginace, 1994. s. 214

87 JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. 1. Praha: ARSCI, 2010. s. 123

88 BOLINGER, Dwight. *Jazyk jako nabitá zbraň*. 1. Praha: Petr Zima, 2008. s. 181

89 KRAUS, Jiří. *Rétorika a řečová kultura*. 2. Praha: Karolinum, 2010. s. 45

90 KRAUS, Jiří. *Rétorika a řečová kultura*. 2. Praha: Karolinum, 2010. s. 27

91 ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda*. 1. Praha: Pražská imaginace, 1994. s. 201

92 DANES, František. *Kultura a struktura českého jazyka*. 1. Praha: Karolinum, 2009. s. 409

kontaktní prostředky, jimiž autor kontakt s příjemcem vyvolává i udržuje (jak známo, je jasné, pochopitelné, přirozené, zřejmé, zdá se atd.).

Prostředky hodnocení mohou vyjadřovat stupeň přesvědčení mluvčího (určitě, možná, pravděpodobně...) nebo dotvrzují někým ověřenou skutečnost (opravdu, skutečně, jistě...) ⁹³ Relativně nový pojem vytvořený spisovatelem Milanem Kunderou je imagologie: *“Termín imagologie je příkladem Kunderovy práce s jazykem, jeho metafory, která by v tomto případě mohla být označena za existenciální či fenomenologickou. Pracuje s jazykovým povědomím více jazyků: francouzského l’image – obraz; anglického image – obraz v očích druhých; imaginace – představivost, fantazie, opak reality, používané jako cizí slovo v mnoha jazycích. Přípona -logie navíc navozuje příbuznost se slovem ideologie...”*⁹⁴ Běžně se také v publicistice vyskytuje analogie, což je proces regularizace vytváření paradigmatických vztahů, založený na jejich obdobě.⁹⁵ Perifrází nazýváme metonymický obrazný prostředek se zesílenou funkcí hodnotící, autor musí předpokládat alespoň minimální orientaci čtenáře v politickém dění.⁹⁶ Všechny tyto prostředky silně ovlivňují interpretaci textu a stejně důležitou funkci nesou i okolnosti, za kterých je text interpretován.

93 HOFFMANNOVÁ, Jana. Sémantické a pragmatické aspekty koherence textu. 1. Praha : ČSAV Ústav pro jazyk český, 1983. s. 109 - 121

94 KOSKOVÁ, Helena. Milan Kundera. 1. Praha: H & H, 1998 s. 133

95 ČERMÁK, František. Jazyk a jazykověda. 1. Praha: Pražská imaginace, 1994. s. 185

96 JUNKOVÁ, Bohumila. Jazyková dynamika současné publicistiky. 1. Praha: ARSCI, 2010. s. 141

2. Praktická část

2.1 Metodologie

Podmínkou pro analýzu textu byl libovolný způsob hodnocení politické situace v České republice. Publicistické útvary byly vybírány náhodně v období leden až červen roku 2010 z deníků Mladá fronta a Právo. Jedná se převážně o komentáře a sloupky autorů, kteří jsou stálými přispěvateli. Protože mezi útvary jsou hranice místy nejasné a jednoznačná kategorizace není předmětem mého zkoumání, ne vždy byl text jednoznačně přiřazen k publicistickému žánru, proto nelze tvrdit, že pro analýzu byly vybrány pouze komentáře. Hlavním cílem analýzy bylo interpretovat funkci textu a vztah autora k obsahu. Vzhledem ke zkoumanému postoji autorů k politickým stranám se odrážím v dělení na levicové a pravicové strany, které sami autoři často zmiňují. Jsem si vědoma toho, že toto dělení je jednak zjednodušené, jednak nepřesně definovatelné. Současný politický diskurz s tímto dělením ale operuje. Lze jednoznačně říci, že největší české politické strany ODS a ČSSD jsou orientovány odlišnými směry (ODS pravicově, ČSSD levicově, viz. hodnoty, které veřejně demonstrují). Míra orientace je otázkou zkoumání, které nepřísluší této práci. Podstatné pro pragmatickou analýzu jsou použité jazykové prostředky použité k vyjádření postoje v kontextu konkrétních politických stran a jejich členů.

Jako autorka jsem si vědoma určité diskutabilnosti i dalších nedostatků kvalitativní analýzy. Výzkum by bylo vhodné ještě doplnit analýzou kvantitativní. Pro usnadnění orientace je každý text nadepsán podle vzoru bibliografické citace.

2.2 Hypotézy

Na základě studia literatury, historického kontextu a předpokladů byly stanoveny tyto dvě hypotézy:

A: Postoj autorů publicistických útvarů v Mladé frontě DNES je více pozitivní vůči pravicovým politickým stranám.

B: Postoj autorů publicistických útvarů v Právu je více pozitivní vůči levicovým politickým stranám.

2.3 Krátké představení obou periodik

Deníky Mladá fronta DNES a Právo vycházejí každý den od pondělí do soboty. Kromě bulvárních a regionálních deníků mají nejvyšší náklad v České republice.⁹⁷ Ani jeden se nehlásí k nějaké politické straně. Poskytují komplexní zpravodajství, hlavní sešit vždy obsahuje zpravodajství z domova, ze světa a publicistiku. Mladou frontu DNES vydává společnost MAFRA a.s., šéfredaktorem je Robert Čásenský. Právo vydává společnost Borgis a. s., šéfredaktorem je Zdeněk Porybný. Oba deníky měly své předchůdce již před rokem 1989. Rudé právo bylo tiskem stranickým. Právo se nyní prezentuje stejně jako Mladá fronta DNES jako noviny nezávislé, což má uvedeno i v podnázvu. Zda je nezávislost patrná v otištěných publicistických textech, je předmětem této analýzy.

97 ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku [online]. 2001 [cit. 2011-05-12]. Periodický tisk. Dostupné z WWW: <<http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=3>>.

2.4 Analýzy a interpretace publicistiky v deníku Mladá fronta DNES

STEIGERWALD, Karel. Stará a nová levice jdou do boje. Proti sobě. *Mladá fronta DNES* . 2.1.2010, XXI, 1, s. A8.

Stylový postup autora je převážně deskriptivní a reflexivní. Autor se vyjadřuje věcně, neužívá dlouhých souvětí, analyzuje aktuální situaci a jmenuje konkrétní členy levicových stran. Steigerwaldův publicistický styl analytický vychází z popisu vzájemného politického souboje v rámci stran uznávajících podobné hodnoty, konkrétně Miloše Zemana a Jiřího Paroubka jako vedoucích postav dvou levicových stran. Užívá jazykových prostředků (například metafora dinosaurus), aby charakterizoval rozdíl mezi staršími a mladšími levicovými politiky a jejich cíli. Sám však přiznává formulaci „*potíž je tom, že nikdo neví, co to je „moderní levice“ a co je to „levice stará“*“, že definice moderní levice neexistuje a tím čtenáře vede k hodnocení nesmyslnosti celého problému „*revitalizace*“ levice. Uvozovky ohraničující frázi „*moderní levice*“ vyjadřují autorův ironický pohled, tím jim může být přiřazena jistá hodnotící funkce (uvozovky mohou signalizovat například ironii), vystupují tedy ve funkci modalizátorů. Interpretace v ironickém smyslu je podpořena použitím hodnotících slovních spojení: „*obstarožní a politicky předem diskvalifikovaný*“ o pomocníkovi pro modernizaci Šloufovi. Přívlastky kuriózní (modernizace), dráždivý (pokus), přísudek zardousit (Paroubka) podporují autorův záměr zasadit dění okolo levicových politiků do negativního kontextu. Komentář výstižně, například výroky, že Zeman chce „zardousit Paroubka“ či Zeman označil Paroubka za „*zrádce ideálů ČSSD*“, rekapituluje vztahy mezi současnými i bývalými členy ČSSD. Explicitně tak popisuje vztah Miloše Zemana a Jiřího Paroubka.

Karel Steigerwald ve svém komentáři tvrdí, že Miloš Zeman je označován jako dinosaurus z Vysočiny. Kým přesně, nedodává. „*Zeman, kterému říkají dinosaurus z Vysočiny...*“ Ono blíže nedefinované oni (říkají) má vyjadřovat obecné, neurčité mínění. Tento výrok lze považovat za exoforickou deixi, protože odkazuje na skutečnosti mimo daný text.

Analogicky Steigerwald předpokládá, že by Jiří Paroubek mohl být (jimi) zase nazván „*dinosaurem z Prahy*“. Slovo dinosaurus má implicitně vyjadřovat tvora předvěkého, přestárlého, který má být již dávno vyhynulý. Vzhledem k užití slova

dinosaurus k uvedení do děje hned zpočátku komentáře, může čtenář předpokládat, že se autor s označením dinosaurus ztotožňuje. Zároveň užití slova nabízí presupozici ironického postoje Steigerwalda ke zmiňovaným politikům.

Slovo dinosaurus se v politickém diskurzu rozšířilo před loňskými volbami, kdy Věci veřejné slibovaly, že politické dinosaury nahradí politiky modernějšími a lepšími. Pravděpodobně i toto heslo Věcím veřejným pomohlo k jejich rychlému vzestupu. Další implicitní sdělení najdeme v poslední větě: „*Nervozita je na Paroubkově straně.*“ Steigerwald tímto naznačuje, že Paroubek nemá vítězství (rozhodně) jisté. Komentář je stručný, výstižný a autor v něm neagituje za jiné politické strany. Zároveň však nepopisuje vztahy v levicových stranách v pozitivním světle. Princip zdvořilosti byl zachován, i když se v textu vyskytují i ironické prvky.

STEIGERWALD, Karel. Fretky, křečci a tchoři v politickém gauči. MF DNES. 4.1.2010, 20, 2, s. 8.

Karel Steigerwald shrnuje aktuální politickou nabídku pro voliče. Hlavní myšlenkou je vyvrácení zdání, že se zrodily dvě úplně nové strany. Ve skutečnosti Steigerwald vidí pouze dvoje „lidovce“ (ty původní a TOP 09) a dvojí ČSSD (jednu vedenou Paroubkem a druhou, s jiným názvem, vedenou Zemanem). „*Z dosavadních politických stran se odštěpují klony, deriváty, kacíři a zrádci, či jak to nazvat. Co jsme doposud měli jednou, budeme mít dvakrát, ne-li třikrát.*“ Pojmy klony a deriváty jsou výrazy neutrální, avšak slova kacíři a zrádci explicitně hodnotí osoby opouštějící svou původní stranu jako odsouzené. Je otázkou interpretace, zda si toto o nich myslí přímo autor. Steigerwald se také může snažit o pohled odrážející názor politických stran, z nichž „*kacíři a zrádci*“ odcházejí. Paroubka a Topolánka označuje za „*politické vůdce*“, ale z následného vyličení jejich vzájemného televizního duelu plyne, že autor jejich vůdcovství spočívá hlavně ve vzájemném dokazování si, kdo z nich je lepší. „*Oba političtí vůdcové spotřebovali většinu času na vyvrácení toho, co řekl ten druhý.*“ Záměrem autora je ukázat jejich shodný přístup k „*vůdcovství*“. O Topolánkovi navíc vypovídá, že „*byl riskantnější*“, což je neobvyklé užití přísudku jmenného se sponou. Čtenář má toto vyjádření rozklíčovat jako „*Topolánek ve svém novoročním projevu více riskoval*“, ale způsob jakým autor toto popsal by se mohl minout interpretačnímu záměru. Implicitně lze ve výroku „*Topolánek byl riskantnější*“ najít i význam volba

Topolánka je risk.⁹⁸ V další větě autor reprodukuje Topolánkovo vyjádření o výdajích státu, které dle Topolánka nemají stoupat. Steigerwald hodnotí toto vyjádření: *“To zní logicky, ale Paroubek má recept.”* Dále pak z textu vyplývá jediná věc na které se protistrany shodnou, tvrzení o nekompetentnosti toho druhého. *“Paroubek však soudí, že pravice nemá žádné ekonomy a ničemu nerozumí. Topolánek měl podobný názor.”* Druhá část komentáře je více beletristická, protože vzpomíná alegorii, kterou politolog Jaroslav Hašek popsal před téměř sto lety. Pro politiky používá metaforické označení: křečci, fretky, lasičky, jezevci, tchoři. Do komentáře je vložena krátká bajka, která analogicky popisuje systém politického jednání. Sémioticky lze již z nadpisu *„Fretky, křečci a tchoři v politickém gauči“* určit, že fretky mají reprezentovat „politické šelmy“, křečci „politické hamouny“, tchoři politiky, kteří jsou už v parlamentu moc dlouho. Dále ještě zmiňuje jezevce – občas novináři přezdívali Miloše Zemana jako jezevce z Vysočiny. Autor předpokládá, že konkrétní jména si čtenář doplní sám. Presupozice čtenářovy znalosti vlastností politiků. Symbolika příběhu má spočívat ve společném konsenzu všech zúčastněných zvířat, stejně jako se politici nakonec po vzájemných konfliktech vždy nějak shodnou a pozice „v politickém gauči“ drží dál. Politický gauč je metaforou pro pohodlné, dobře placené politické posty. *„Pak se všechno uklidní, jen smrad v místnosti bude zase o kus větší, protože nejen křeček, ale i fretka, jezevec a tchoř budou bojovat krizi, nezaměstnanosti a korupci.“* Steigerwald vychází z presupozice, že řešení politické problematiky nyní není reálné a všichni politici jsou stejní (stejně smrdí). Tímto výrokem Steigerwald porušuje princip zdvořilosti, protože přirovnávat lidi ke smradlavým zvířatům není zcela korektní.

Publicistický styl spíše beletristický, v textu se vyskytují vedle popisných a úvahových (*„Jaké je z této Haškovy zkušenosti poučení pro dnešní politiku?“*) i narativní postupy (*„Šlo tehdy o starý gauč, do kterého unikla dvojice křečků...“*). Interpretovat lze jako hodnocení politické scény sice negativní, avšak vyrovnané.

KOUBSKÝ, Petr. Volba Paroubka jako kanadský žertík. MF DNES. 5.1.2010, 20, 3, s. 8.

Petr Koubský využívá podobně jako ostatní autoři k uvedení do problematiky krátkého příběhu. Jeho styl má beletristické prvky. Autor upozorňuje, jak snadno lze

98 Slovník spisovné češtiny uvádí u rizikový význam nebezpečí, možnost ztráty, možnost nezdaru. U slova riskantní význam nejistý, hazardní, nebezpečný, s rizikem.

zmanipulovat lidi, v tomto případě uživatele Facebooku, kteří s vidinou možné výhry klidně „odkliknou“ soutěž o i-Phone, avšak stačí pouhé přejmenování skupiny a všichni uživatelé najednou podporují Jiřího Paroubka. Čtenář by měl vycházet z implicitního předpokladu, že ve skutečnosti ti stejní lidé rozhodně neměli v plánu Paroubka volit: *“Ve skutečnosti však jde nejspíš o kanadský žertík bez politické agendy.”* Zde se projevuje imagologie Jiřího Paroubka, kde Petr Koubský automaticky předpokládá (presupozice), že podpora Paroubka nemůže být záměrná. Autor explicitně varuje před vlivem a mocí sociálních sítí. Performativním výrokiem nabádá čtenáře, jak pracovat s informacemi pocházejícími z Facebooku: *„Zvenku je tedy zapotřebí brát Facebook daleko méně vážně. Zevnitř je to přesně naopak.“* Kontext (nechtěné) podpory Paroubka spojený s nebezpečím Facebooku může implikovat spojitost Paroubka s nebezpečím. Vyjádření autora nezahrnuje širší pojetí a uvedení pouze jednoho příkladu má za důsledek subjektivnější působení, než při širším doložení vlivu Facebooku.

KOMÁREK, Martin. Hříchy Cyrila Svobody, hříchy všech politiků. MF DNES. 6.1.2010, 20, 4, s. 8.

Martin Komárek analyzuje aktuální politické kauzy. Využívá k tomu exoforickou deixi na křesťanské náboženství: hříchy jako porušení etických hodnot (zde politické) společnosti. Symbolika smrtelných hříchů reprezentovaná proviněním se vůči hlavní zásadám politické strany, například *„patologická eurofilie, nenávisť ke svobodnému podnikání atd.“* u Pavla Béma. Martin Komárek má dobře zmapovaný diskurz jednotlivých politických stran a proto snadno vystihl možné *„smrtné hříchy“* konkrétních politiků napříč velkými politickými stranami. *„Z této výměny útoků na svátosti jednotlivých ideologií by zase nejlíp vyšel Kalousek. Je nezranitelný, neboť mu svaté není nic.“* Subjektivně (modalizátor zase, hodnotící prostředek nejlíp v kontextu „útoků na svátosti“) zaměřeno vůči Kalouskovi. Použity ilokuční akty *„řekl by, mohl by si vzít na paškál, napíše, mohl by dostat na frak“*. Tyto akty zároveň poukazují na úvahový postup, který je nakonec vyhodnocen. Autor jako zdůvodnění použil konstatování – akt lokuční *„neboť mu svaté není nic“*. Intencí Komárka bylo ukázat politiky jako hříšníky, možno interpretovat i jako intertextový odkaz například na Bibli, a ukázat i příklad největšího hříšníka: Kalouska. Kritika levice zde není nijak zdůrazňována.

ZAHRADNÍČEK, Tomáš. Česká politika: Dobře už bylo?. MF DNES. 6.1.2010, 20, 5, s. 8.

Autor se snaží o co nejobjektivnější pohled na stav politiky v České republice. Reaguje na současný negativní postoj občanů k politické situaci „*česká politika jako celek je v těchto popisech opakovaně líčena dosti bezvýhodně*“ („*dosti*“ nese funkci modalizátoru) a snaží se vyvrátit názor, že situace je tak hrozná jako nikdy. „*Náladu prvních dní roku 2010 opanovala deprese.*“ Tomáš Zahradníček se ztotožňuje s kritikou: „*Každopádně se zdá, že na pokrok v české politice tu právě teď věří málokdo*“, ale neztotožňuje se skepsí, která panuje mezi občany našeho státu: „*Proti tomuto šálení smyslů je pomoc snadná: stačí si vzít do ruky deset patnáct let staré noviny a chvílku si v nich číst.*“ Ve svých výrociích používá časové a prostorové deixe „*tu*“ a „*ted*“.

„*Tomuto šálení smyslů*“ je explicitní frazeologické vyjádření, které zdůrazňuje špatnou recepci situace na niž anaforicky odkazuje („*česká politika jako celek je v těchto popisech opakovaně líčena dosti bezvýhodně*“). „*Paměť je podvodník.*“ Tímto konstatováním se snaží čtenářům připomenout, že hůř bylo v minulosti dávno i docela nedávno, což je zároveň i jeho argumentem. Implicitně lze z textu vyčíst, že autor nabádá k pozitivnímu myšlení. Strategií autora není kritizovat, ale analyzovat politickou situaci v historickém kontextu „*deset patnáct let*“. Stylový postup Zahradníčka není věcný, spíše popisný a úvahový („*uvědomil jsem si*“).

KUČERA, Vladimír. Politici zase posílili zdi svého paláce. MF DNES. 11.1.2010, 20, 8, s. 8.

Autor komentuje úderně, bojovně, funkci jeho stylu lze charakterizovat jako direktivní. Vladimír Kučera používá krátké věty a snaží se vyvolat kontakt s publikem: „*A jaká je atmosféra v této zemi? Hlavním příznakem je nedůvěra. Nedůvěra ke všemu: k vládě, k zákonodárcům, k vykonavatelům práva.*“ Autor prosazující demokracii, kritizující zákonodárce kvůli imunitě. Mnoho hodnotících pasáží textu: „*nedůvěra ke všemu*“, prostřednictvím použitých metafor „*bolák*“, „*bacil*“ a „*infekční prostředí*“ lze implicitně vyvodit, že politické prostředí autor hodnotí negativně. Vladimír Kučera se ztotožňuje s názory Machiavelliho, ze kterého cituje (exoforická deixe) například ilokuční akt: „*stát by proto měl dbát, aby každý jeho občan mohl podat oprávněnou*

žalobu..“ Implicitně tím autor říká, že nyní stát o demokracii dostatečně nedbá. Hodnocení konkrétních stran a politiků se autor vyhýbá.

BENDOVÁ, Jana. Kalamita sněhů a rozvodů politiků. MF DNES. 14.1.2010, 20, 10, s. 8.

Deskriptivním postupem se autorka snaží o neutrální hodnocení politické scény, tentokrát posouzením, zda politik nevěrný (zde konkrétně jmenuje Paroubka, Topolánka a Johna) může kvalitně vykonávat svou politickou funkci. K přiblížení situace využívá reflexivní postup. Nejdříve se autorka zabývá problematikou novely zákona, který přenáší odpovědnost za úklid chodníků na obce, vzápětí analogicky navazuje problematikou rozvodu politiků: „*Zamést si před vlastním prahem přece nemůže být problém.*“ Tento výrok platí pro problematiku obě, pro jednu je výrokem explicitním, pro druhou implicitním (má vyjadřovat požadavek zametání chodníků, tak urovnání rodinných vztahů politiků). Když něco „*nemůže být problém*“, existuje zřejmé očekávání (se zahrnutím presupozice), že to bude provedeno. „*Přece*“ je jazykový prostředek zdůrazňující a kontaktující čtenáře (fatická funkce). Hlavní bod řešení podle autorky tkví v tom, jestli politiky bereme jako své „*vůdce nebo správce*“ veřejných věcí. Slovo „*vůdce*“ v tomto textu implicitně pojmenovává nejen osobu vedoucí, vládnoucí či vykonávající nejvyšší funkci, ale tato osoba by také měla být (teoreticky) vzorem pro ostatní, tedy hodna následování. Zároveň uplatňuje svou vlastní iniciativu. Správce je osoba pověřená, není u něj tak silná iniciativa, měl by tedy být (pouze) osobou dobře spravující.

KOMÁREK, Martin. Položí kníže a Zeman Paroubka a Topolánka?. MF DNES. 15.1.2010, 20, 11, s. 8.

Komentář, který je variací na téma vzniku nových politických stran. O Karlu Schwanzenbergovi píše Komárek, že má „*sehrát roli rozšafného, lidského a nepodplatitelného vůdce*“. Ale předcházející výrok: „*Karel Schwanzenberg, kterého Kalousek dosadil...*“ Implicitně vyplývá, že hrabě má být tváří, reprezentovat navenek. Mocí dosazovat však disponuje Kalousek. Iniciativa je také na straně Kalouska a ne na straně Schwanzenberga. Hrát roli předznamenává neexistenci vypsanych

charakterových jevů (rozšafnost, lidskost, nepodplatitelnost) u knížete, alespoň dle autora.

„Zemana a Kalouska spojuje smysl pro jadrný humor; velké ego, vysoká a poněkud trapně na odiv stavěná inteligence a... politický čich.“ Autor vyjmenovává vlastnosti obou politiků v negativním kontextu: Smysl pro humor (ale jadrný, ne na úrovni), inteligence vysoká (ale trapně stavěná na odiv). Politický čich je „uvozen“ třemi tečkami, které zastupují krátkou dramatickou pauzu, což naznačuje speciálnost této vlastnosti. Výsledkem dobrého čichu obou politiků je jejich dobrý zrak na mezery v politickém spektru: *„Jestliže Kalousek zahlédl díru napravo, není divu, že ji Zeman zahlédl nalevo.“* Zde se autor minul ve explicitním vyjádření správného smyslu, ale čtenáři implicitně a referenčně odvodí význam, respektive referenci čich – zrak. Díra je metaforickým vyjádřením pro chybějící politickou stranu. *„Velké strany dělají chyby, kam se podíváš.“* Velkými stranami jsou míněny ODS a ČSSD. *„Podíváš“* signalizuje předpoklad blízkého vztahu se čtenářem. *„ODS a ČSSD nejsou schopny staré haraburdí ani znovu natřít.“* Haraburdí metaforicky zastupuje politický program. *„A nový nátěr Kalouskovi stačil...“* nový nátěr je metafora pro starý program a politiky, jen nově navenek vylepšené. Zároveň je explicitně řečeno, že staré strany nejsou schopny ani obnovy (alespoň) toho vnějšku. *„Množství levicově smýšlejících lidí volí Jiřího Paroubka jen z čirého zoufalství, protože nikdo jiný jim levicovou politiku nenabídne.“* Modalizátor „jen“, autor hodnotí způsob rozhodování voličů. *„Pokud pro ně Zeman sehraje důvěryhodně „knížete“, s radostí mu nasypou hlasy.“* „Jimi“ jsou myšleni ti zoufalí lidé, co doposud museli volit Jiřího Paroubka, protože podle autora neměli jinou možnost. Sehrát roli knížete znamená presupozici, kde by měl Zeman předstírat, že je kníže (lidský, rozšafný a nepodplatitelný). Ačkoliv předstírání není správně, autor počítá s tím, že českému voliči to bude stačit jako důvod pro zvolení. *„Český volič sice miluje schopného úředníka Fischera, ale v čele strany chce silnou, byť bizarní a někdy až patologickou osobnost. Chce svou show a chce mít na koho nadávat.“* Zatímco ostatní nové strany bizarního vůdce nemají, ODS a ČSSD se stále díky této mentalitě – dle autorova názoru drží na svých pozicích. Závěrem Komárek hodnotí: *„Zdejší politická scéna potřebuje konkurenci víc než cokoliv jiného.“* Implicitně autor podporuje vznik nových stran. Vznik konkurence může mít dle jeho presupozice různé následky: zvětšení výběru pro voliče, nové strany budou lepší, než ty staré. Staré strany

konkurence donutí pracovat na svém jednání. V hodnocení stran se autor snaží o objektivní přístup v hodnocení levicových i pravicových politických stran.

BLAŽKOVÁ, Jana. Zjevení jménem Miloš Zeman. MF DNES. 18.1.2010, 20, 14, s. 8.

Autorka využívá úvahový stylový postup. *“Miloš Zeman nám asi opravdu nelhal, když v uplynulých letech, která trávil na své chalupě na Vysočině, říkal, že nečte noviny, mobil nepotřebuje a obejde se i bez počítače, protože se o dění v zemi nestará. Jeho návrat do politiky je toho důkazem.”* “Asi” je jazykový prostředek hodnocení vyjadřující mírnou nejistotu. “Zjevením” v nadpisu autorka implicitně míní neobvyklé Zemanovo chování (na rozdíl od ostatních politiků), které popisuje jako přijetí daru od firmy Lukoil (velká ruská ropná společnost). *“Jen těžko si lze představit takového Mirka Topolánka či Jiřího Paroubka, jak pro své strany zcela oficiálně přijmou sponzorský dar od českého zástupce ruskou vládou řízené firmy Lukoil. Netvrdím, že by takový dar najisto nepřijali. Rozhodně by to však takhle netroubili do světa.”* Blažková explicitně zdůrazňuje Zemanovu odlišnost: *“To Zeman je jinší formát.”* Implicitně autorka Zemana nehodnotí jako jednoznačně horšího, než ostatní: *“netvrdím, že by takový dar najisto nepřijali”*, ale z výpovědi plyne, že Zeman má jiný, otevřený a nemoderní přístup, frazém “jinší formát” v sobě implikuje, že Zeman se nemusí nebo nechce skrývat, čímž reprezentuje výjimku, zatímco ostatní politici to samé dělají taky, ale tajně: *“Podezřelé podnikatele a lobbisty si už politici a jejich spolupracovníci nevodí do kanceláří.”* Lokuční akt konstatující. Presupozice, že politici s podezřelými podnikateli a lobbisty spolupracují, ale jinde. Autorka svým textem představuje Zemana jako odlišného, avšak ne jednoznačně horšího.

KOMÁREK, Martin. Otloukánek Topolánek a jeho rozvody. MF DNES. 19.1.2010, 20, 15, s. 8.

V tomto komentáři Martin Komárek využívá metaforických vyjádření z lékařské oblasti: *“ODS trpí depresí a schizofrenií, vystavuje mokvající rány, Topolánek šarlatán, samozvaný léčitel”*. Situaci v ODS autor popisuje negativně: Charakter členů ODS upřesňuje zmínka o *“denně páchaných zradách”* a věta *“Jednou lovíte velrybáře a podruhé jste velrybář.”* Tato věta je anaforickým odkazem na lovce mrtvých duší, zmíněných v úvodu komentáře. Lovci mrtvých duší jsou politici přibírající do strany

nové, avšak pasivní členy. Výraz mrtvé duše charakterizuje skutečný stav, kdy politická strana má sice papírově určitý počet členů, avšak reálně se tito členové vůbec nezapojují. *“Topolánek bojuje na třech frontách.”* Fronty mají symbolizovat hlavní Topolánkovy problémy. Prvním problémem je podle Komárka střetnutí s velrybáři – autorem zhodnocené jako *“svérázný způsob léčby ODS”*, autor tedy nevidí způsob boje jako přiměřený, rozumný či smysluplný. Druhým problémem je Topolánkovo tažení proti Bémovi, což Komárek kategorizuje jako *“zapeklité”*, implicitně vidí řešení jako složité, podle něj neexistuje k řešení jednoduchá cesta. Třetím problémem je rozvod - *“důkaz břídlství pro jeho nepřiznivce”*. Nepřiznivci se chytou tedy v první řadě Topolánkova problému v osobním životě. Tak konstatuje autor. Pravděpodobně (presupozice) už Topolánka dávno za břídlila dávnou mají (nepřiznivci), ale teď konečně přišel důkaz v podobě protahovaného rozvodu. *“ODS nenabízí nic, jen vystavuje na odiv své mokvající rány. To by možná zabralo v nějaké více nábožensky zanicené zemi. Ve Švejkově ateistickém Česku to vyvolává jen posměch.”* Konstatováním *“nenabízí nic”* hodnotí ODS negativně, dále jako chlubící se vlastní neschopností, shnilostí, jejíž metaforou je mokvající rána zmíněná výše. Ve své teorii o případném úspěchu (vyvolání lítosti v kontextu křesťanů, kteří by mohli mít samaritánské sklony) Komárek použil modalizátory možná a jen. *“Švejkovo Česko”* rozvíjející ateismus je slovní spojení navozující podobnost obyvatel České republiky s románovou postavou, která však nemá jednoznačně určené charakterové rysy. Autor tím může implicitně mínit například lidi myslící hlavně na sebe (ne na Boha). *“ODS má u všech voličů, kromě těch nejskalnějších (a možná i u nich), pověst zkorumpované strany. Velrybaření z této pověsti dělá takřka jistotu.”* Modalizátor *“možná”* naznačuje, že ani skalní voliči už ODS zcela nevěří. Modalizátor *“takřka spojený s jistotou”* nechává už jen minimální prostor, kde autor připouští, že by se mohl mýlit ve svém názoru. Pro Komárka je Topolánek nemocný člověk, doslova *“pacient”* a autor mu sám určil diagnózu schizofrenie. *“Jenže kapacity říkají, že schizofrenie je nevléčitelná.”* Stvrzuje to autorův negativní postoj k Topolánkovi a implicitně vylučuje možnost, že by se Topolánek změnil (vyléčil). Lze interpretovat i jako označení Topolánka za viníka situace v ODS viz. popis jeho bojů.

STEIGERWALD, Karel. Dluhy? Jezte, pijte, hodujte a užívejte. MF DNES. 29.1.2010, 20, 24, s. 8.

Karel Steigerwald zahajuje svůj komentář přímým oslovením svých čtenářů podobně jako kdyby začínal projev. Intencí autora je přímé působení na čtenáře. Perlokuční akty se zde sice nevyskytují, ale celá implicitní idea textu má vést k činu, a to ke zvolení takové vlády, která náš stát nebude dál zadlužovat. *“Vy, lidé, se často divíte, proč máte doplácet na dluhy státu, když jste to nezavinili.”* Kontaktní jazykový prostředek *“Vy, lidé”* autor použil jako oslovení. Oslovení podporuje vnímání sdělovaného obsahu fatická funkce jazyka. Následuje příklad toho, jak se Paroubek začleňuje mezi lidi: *“Rád to říká i Jiří Paroubek a myslí si u toho, kdovíjaký není lidumil.”* Přívlastek *„kdovíjaký“* naznačuje ironický podtext tohoto výroku. Autor dále čtenářům odpovídá na předpokládanou otázku proč?: *“Odpověď je ale jednoduchá. Doplácet musíte, protože ne stát, ale vy dlužíte víc než tisíc miliard korun.”* Použití spojky *„ale“* je vyrovnáním se s předpokladem, že podle autora čtenáři očekávali složitou odpověď. Zdůraznění faktu *“ne stát, ale vy”* uplatňuje jazykový prostředek antiteze. Zájmena *“vy, vás, vaše“* autor užívá často a staví na začátek věty pro ještě větší důraz. *“Čeká vás další utrácení... Vaši lidé ve Sněmovně na to mají našlápnuto... Vaše příští vláda.”* Celkové vyznění těchto výroků postupně graduje.

“Ten dluh udělaly vlády. Z drtivé většiny vlády ČSSD, zbytek vlády pravostředých koalic.” Deixí pomocí zájmena *„ten“* Steigerwald odkazuje na důležité slovo dluh. Explicitně je na prvním místě ČSSD označena jako většinový producent dluhů. Přívlastek *„drtivé“* má poukazovat na jednoznačnost viníka. Presupozice, že recipient očekává nějaké poučení vyplývá z autorova přesvědčení, že lidé stojí o návod, koho volit. *“A poučení? Žádné nebude. Dluhy státu jste zavinili a vsadím boty, že je příště zaviníte zas.”* Zde autor čtenářovu interpretaci pojišťuje a explicitně říká, že vinni jsou voliči, kritika zahrnuje i je. Autor ještě v komentáři vzpomíná komunisty a přidává vysvětlení, proč si voliči vybírají tak, jak si vybírají. *“Naučili vás to komunisti, když vám vykládali, co všechno dávají zdarma... To dělají i dnešní vlády, také rozdávají víc, než lidem seberou.”* Závěrem Steigerwald varuje: *“Všechno s úroky zaplatíte několikanásobně. Dohromady se tomu říká veřejné finance a veřejný dluh.”* Pokládá své čtenáře za věci neznalé. Interpretace předpokládaná autorem by mělo být rozhodnutí jít volit zodpovědně, realisticky a toho, kdo nebude dál dělat dluhy. Záměrem je varování

před volením ČSSD. Jednoznačný postoj autora proti ČSSD. Stylový postup byl užit převážně argumentativní.

KUBÍK, Jiří. ODS 2010: organizovaná Divoká Sebevražda. *Mladá fronta DNES*. 1.2.2010, XXI, 26, s. 10.

Reflexivní stylový postup autor uplatňuje při zamyšlení se nad důvodem snížení volebních preferencí pro ODS: *“Tak proč vidině volebního vítězství už i sami občanští demokraté začali říkat filmovou řečí Mission Impossible (Nesplnitelná mise)?”* Mission Impossible je intertextovou deixí na stejně zvaný film. Konstatováním autor odpovídá sám sobě: *“Odpověď se sama nabízí: ODS udělala v posledních měsících dost pro to, aby její prestiž padala strmě dolů.”* Kubík vypočítává nedůvěryhodné příslušníky ODS a shledává, že čestní lidé ze strany nejsou vidět. *“Jistě, v ODS jsou i čestní lidé, kteří žádné škrálopky nemají. Ale směla – nejsou vidět.”* Implicitně lze vyložit jako sympatie s ODS nebo alespoň s jejími některými členy. Situaci občanských demokratů definuje takto: *“Vypadá to, že si strana o volební debakl jako o jistou formu očištění přímo koleduje.”* Interpretovat tento výrok můžeme jako autorovo přesvědčení, že strana se chová takovým způsobem, který zapříčiní její neúspěch ve volbách, což pro ni bude trestem, který ji zároveň pomůže být příště lepší. *“Ted se může upínat jen k jediné naději, která by ji mohla před před volebním propadákem zachránit: voliči jí naházejí hlasy čistě jen z obavy z Paroubkova volebního vítězství. V roce 2006 jsem to udělal také tak. Ale letos do toho nejdu.”* Časové ukotvení je vyjádřeno exoforickou deixí “ted”. Komentář zakončuje autor performativním výpovědí, že “letos do toho nejde” (presupozice jiné roky šel), tedy, že ODS nebude volit ani z pouhého strachu, aby nevyhrál Jiří Paroubek. Autor připouští existenci strachu z Paroubka. Autorova náklonnost k ODS nepochybně existovala, ale za dané situace skončila.

BUCHERT, Viliam. Česká politika má prasečí chřipku. Umře na ni?. *MF DNES*. 8.2.2010, 20, 32, s. A10.

Buchert za nejčastější dotaz posledních týdnů pokládá větu *“Koho mám volit?”*. Autor argumentativně dodává své vysvětlení a zhodnocení, že to *“není kvůli skvělé nabídce”*, ale *“Je v tom slyšet zoufalství.”* Což implicitně vyjadřuje špatnou nebo zcela podobnou nabídku politických stran. Problémy politické scény nazývá *“epidemií připomínající projevy prasečí chřipky.”* Přirovnání situace v politickém prostředí k

prasečí chřipce může mít několik interpretací. Jestliže bude výpověď brána implicitně, interpretace by říkala o politice, že chování či vzhled politiků připomíná prasata. Explicitní výklad by o politicích říkal, že je politika nemocná, čímž vzniká metaforické vyjádření. Dále se pokouší Buchert odpovědět na položenou otázku. Rekapituluje nabídku stran, přičemž ji hodnotí: *“ODS a ČSSD nenabízejí žádná překvapivá jména... Například TOP 09 či strana Miloše Zemana se snaží tvářit čestně, přestože nabízejí provařené obličejy.”* *“Strany teď budou mít zednickou “fanku” s “čokoládičkou pro voliče”.* Implicitně lze vyložit jako falešnou sladkou návnadu na voliče, ze které po volbách nic nebude. Autor věcně konstatuje: *“Žádné změny však nečekejme.”* Slovo „však“ signalizuje, že očekávání změn za daných podmínek existuje, ale autor jej vyvrací. Buchert přidává argument, že politická garnitura *“je zahleděná pouze a pouze do sebe, proto se nic podstatného nezmění.”* Explicitně autor konstatuje, že po volbách nenastanou v politice žádné zásadní změny. Redundancí slova pouze zdůrazňuje nezájem politiků o občany.

BENDOVÁ, Jana. Stát má řídit chlap. A pěkněj.... MF DNES. 11.2.2010, 20, 35, s. A10.

Autorka analyzuje a explicitně hodnotí vyznění volební kampaně: *“1. jsem hňup, 2. za hňupa mě považují politici, 3. nepovažují mě za voliče”.* Vzápětí klade sama sobě otázkou, ve které vyjadřuje slovem „probůh“ silné podivení nad stylem kampaně: *“Jak jinak si, probůh, mám vysvětlit tu tragikomickou masírku, kterou se mě snaží přesvědčit?”* Jana Bendová hledá vysvětlení, proč to s naší politickou scénou vypadá tak, jak to vypadá. Uplatňuje postup deskriptivní, úvahový i argumentativní.

“Tak k nám přišla i “negativní kampaň”, kterou nejlépe zvládá Jiří Paroubek a jeho oranžoví boys.” “Oranžoví boys” jsou perifrází pro spolupracovníky a členy ČSSD. Modalizátor “nejlépe” hodnotí schopnosti Jiřího Paroubka útočit na ostatní politiky a politické strany. O ODS autorka říká: *“Dospěla k očekávanému: přidala se a bezinvenčně metodu okopírovala.”* Implicitně tedy autorka předpokládala, že ODS bude negativní kampaň také praktikovat. Politiky explicitně označuje za hrubé, využívající primitivní nástroje a pomlouvající. *“Ale když začnou používat primitivní nástroje, pomlouvání a hrubost, neznamená to, že se lidem víc přiblížili. Znamená to, že si jich neváží. Jen je potřebují.”* Autorčina kritika je směřována proti negativní předvolební kampani, v jejímž kontextu jmenuje obě největší politické strany. Pro podpoření

principu kooperace, se Bendová snaží čtenáři přiblížit hovorovými až slangovými výrazy: masírka, pěknej, boys... Za člověka negativní kampaň nejvíce ovládajícího označila Jiřího Paroubka. Implicitně tím autorka sděluje, že Jiří Paroubek je pro ni negativní postavou číslo jedna.

KOMÁREK, Martin. Jiří Paroubek žádá: Padni komu padni. MF DNES. 19.2.2010, 20, 42, s. A12.

Martin Komárek komentuje působení Jiřího Paroubka ve vládě: *“Když Jiří Paroubek nastoupil do vlády, přezdívalo se mu buldozer. Ted’ útočí spíš jako obrněnec. Žádá vyšetření ve stylu “padni komu padni”.* Buldozer, obrněnec jsou metaforická vyjádření, která mají vystihnout Paroubkovo chování. Paroubek nebere na nic ohledy (stejně jako rozjetý buldozer) a zároveň se k němu nebo na něj nikdo nedostane (obrněnec je hovorový výraz pro obrněný vůz, který má výbornou i pasivní ochranu). Autor ještě upřesňuje výrokem *“padni komu padni”* styl Paroubkovy práce. Implicitně tento výrok vyjadřuje, že Paroubek rozdává rány na všechny strany a je mu jedno, kam dopadnou. Paroubek *“naznačuje, že může jít o spiknutí MF DNES proti sociální demokracii.”* Reflexe Paroubkova dojmu, že to, co Mladá fronta DNES píše, je výsledkem spiknutí a nikoliv jeho činů. Komárek upřesňuje, kde vidí v Paroubkově jednání chybu (persvazivní funkce): *“Poslanec a předseda ČSSD by si neměl nárokovat velení policie a soudů.” “Paroubek může, k tomu má dokonce povinnost iniciovat vyšetřování v rámci své strany i s rizikem, že se i jeho někdo zeptá, kde a s kým byl. Pak to bude skutečně padni komu padni.”* Ilokuční akty *“by neměl”* a *“může”* mají čtenáři představit ideální postupy, které by autor ocenil. Těchto postupů však Paroubek neužívá, proto výroky mají na hodnocení Paroubka negativní účinek. Autor využívá uvědomovací a ovlivňující funkce textu.

BUCHERT, Viliam. Karel Čapek o Paroubkovi a Topolánkovi. MF DNES. 22.2.2010, 20, 44, s. A10.

Autor použil v textu Čapkovu stať Politikum z roku 1925. Dokazuje tím, že i před osmdesáti pěti lety byly pocity občanů vůči politikům obdobné jako dnes. *“Máme ponižující vědomí, že s námi političtí lidé dělají, co jim je libo... Ponižuje nás, že volíme poslance, kteří nejsou našimi poslanci... Ponižuje nás samozřejmost, se kterou političtí machři přijímají fakt, že stát je odevzdáván stranám k exploitaci... Ponižuje nás forma i*

duch politiky... My, pouzí občané, nechceme vládnout; my chceme jen důvěřovat.” Buchert se s tímto textem ztotožňuje, přesnost Čapkova vyjádření ještě potvrzuje: *“Bud’ byl skutečně tak geniální, nebo pozorně sleduje naši politiku z nebe. Ale koho by volil?”* Implicitně z vyjádření vyplývá, že autor s Čapkem souhlasí, podivuje se nad jeho dokonalostí ve spojení s aktuálností, ale s problémem koho volit mu toto konstatování nepomůže.

KOMÁREK, Martin. Co to nabízí Mirek Dobrák. MF DNES. 22.2.2010, 20, 44, s. A10.

Autor reflektuje projev Miroslava Topolánka, který byl neobvyklý užitím neexistujících nomen-omen: *“Václav Dobrák, Petr Šťastný, Svatopluk Lazar, Bohuslav Řimbaba a další bodří občané zalidnili sobotní projev Mirka Topolánka.*” Tyto smyšlené postavy měly v posluchačích Topolánkova projevu evokovat představy konkrétních politiků (aneb každý at’ si dosadí dle svého mínění o charakteru dotyčných). Komárek projevu Topolánka nevytýká žádné faktické chyby, za nedostatek pokládá genderovou nevyrovnanost. *“Vytknout by se dal jediný podstatný detail: sami mužští.”* Autor se tedy s projev ztotožňuje.

Komárek hodnotí ODS lehce kriticky, avšak implicitně lze dekodovat jeho podporu této straně. *“O modré vizi si můžeme myslet, že je místy povrchní, ne zvláště objevná, ale takto vnitřně rozporná není. Ukazuje tradiční středopravý ideál”* *“Takto vnitřně rozporná* “ je anaforickým odkazem k ČSSD, jejím proměnlivým a neférovým slibům.

“Neprozradíme Paroubkovi náš tajný arzenál. At’ se potí, co vytáhneme.” *“Modří totiž už mockrát zklamali a pořád vlastně melou totéž.”* Interpretovat tyto výroky lze jako rozhodnutí, nic Paroubkovi neusnadnit, navzdory špatným zkušenostem s ODS. Tyto performativní akty přesto nevylučují volbu ODS: *“Ale voliči by byli sami proti sobě. Pro Václava Dobráka, jeho ženu a babičku totiž přes všechny nedostatky nabízí ODS zatím férovější a nadějnější vizi, byť klidně s malým “v”, než sociální demokracie.”* Explicitní pozitivní hodnocení koncepce ODS.

KOMÁREK, Martin. Radují se maminky, raduje se Paroubek. MF DNES. 25.2.2010, 20, 47, s. A12.

Komárek začíná kritikou ODS, která chce snížit příspěvek na mateřskou dovolenou. Svůj postoj vyjadřuje výroky: *“půldruhá miliarda za ušetřenou mateřskou rozpočet nespasí”*, což je explicitní zhodnocení dopadu na rozpočet, *“řízená sebevražda ODS”*, což je dysfemismus pro úbytek voličů.

Reflexivní stylový postup je patrný v této pasáži: *“A proč pravice tak vášnivě bojuje proti jedné z mála sociálních dávek, kterou skoro každý označí za víceméně spravedlivou a prospěšnou?”* Autorovo vysvětlení: *“ODS jde o úsporný rozpočet.”* Vysvětlení může být implicitně pokládáno za pokus o obhajobu ze strany autora. *“Ale až příliš podle všeho spoléhají na to, že jim voliči uvěří jejich kompetenci a dobrou vůli. Podceňují obecnou nedůvěru k politikům, znechucení korupcí a chladným papalášstvím. Podobných chyb se však dopouští i Paroubek.”* Hodnotící konstatování, které explicitně říká, že se obě strany dopouštějí chyb. *“Pochopil to i Paroubek, který rád pravou rukou bere, aby mohl levou štedře rozdávat. Pokrytecky nabídl písemnou smlouvu o ne zadlužování.”* Modalizátor pokrytecky jednoznačně determinuje Paroubka jako člověka neupřímného. *“ODS zachytila tento trend o něco dřív.”* “Tento trend” je deixis ke smlouvě o ne zadlužování, respektive k ne zadlužování jako takovému. *“Na rozdíl od socialistů navíc nemusí v tomto případě ani příliš předstírat.”* Podle Komárka socialisté předstírají více než ODS. *“Šetrnost patří k jejímu dlouhodobému programu.”* Implicitně lze odvodit, že k programu ČSSD šetrnost nepatří.

“ODS nepochybně ve Sněmovně prohrála. Bitva o výklad této prohry a další úspory či plýtvání však teprve začíná.” Závěrečné zhodnocení má pomoci se čtenářům zorientovat. Implicitně lze vyvodit, že prohra ve Sněmovně nemusí znamenat prohru ve volbách.

KOMÁREK, Martin. Zemák II vyrazil. Zná cestu z krize?. MF DNES. 8.3.2010, 20, 25, s. A8.

Autor hned na začátku explicitně vyjadřuje svůj názor na Miloše Zemana. *“Bud’ Zeman lže, nebo je blázen.”* Nabízí dvě kategorie Zemanova charakteru (lhář, blázen) a ani jedna není pozitivní. *“Pokud není pravda, že Zeman zná cestu z krize, pak lže.”* A Martin Komárek nevěří, že by Zeman cestu znal, protože jinak by druhou kategorií nebyl blázen (implicitně potvrzuje nereálnost splnění), ale například spíše spasitel.

Autor dále přibližuje variantu Zemana, který lže. *“Jenže lež je v politice důkladný pracovní nástroj.”* Což může být interpretováno jako určitý druh zdůvodnění (lži lze snáze dosáhnout politického cíle) nebo prosté konstatování, že bez lži už dnes politika nefunguje. Zeman byl v komentáři nazván *“autistickým prognostikem”*, který má *“jemný čich”*. Přívlastek autistický si lze vysvětlit v tomto případě jako s okolím nekomunikující. Implicitní interpretace by mohla vypadat takto: ačkoliv se Zeman stranil politického dění, stále dokáže dobře posoudit, jak se v politickém prostředí chovat a co má voličům nabídnout. *“Výjezd Zemáku II lze chápat jako snahu o pozdní mstu starého jezevce. Když už nic, svou původní stranu aspoň hryzne do kotníku.”* Metafora starého jezevce má Zemana charakterizovat jako starého člověka doposavad dlícího na Vysočině ve své chalupě (noře), který nemá co ztratit. Buď uspěje ve volbách, nebo *“hryzne ČSSD”*. Hryznutí je opět deixe k jezevcovi. Hryznutím pro ČSSD bude případné přebrání voličů Zemanem. *“Samotář se vybelhal z pelechu na svou poslední cestu.”* Zeman už ne zcela v kondici se vydal z Vysočiny naposledy (ve svém životě) ovlivnit politiku v České republice. Explicitně *“poslední cestu”* je zde popsán autorův názor, že už nikdy více Zeman do politiky zasahovat nebude.

V druhé části komentáře Komárek nabízí i druhý pohled. *“Zemanova strana nabízí jednoduchý a morální program.”* Což autor hodnotí jako *“správné, pěkné”*. Dalším pozitivní postoj k Zemanovi je podložen výrokem, že *“nemá žádné nadoblačné cíle”*, Zeman je realistou a neslibuje nemožné. *“Pokud Zeman opravdu zná cestu z krize, měli by mu voliči dát nejméně padesát procent a poslat ho do vládního sídla na zlatém podnose. Pokud cestu nezná a pábí jako Paroubek, nezaslouží si víc než pětku.”* Autor předkládá dvě varianty pohledu, ale zůstává vyslovená podmínka *“pokud”*, neexistují důkazy, chybí explicitní projevy důvěry v Zemana, jestli dokáže opravdu to, co slibuje. Explicitně naopak autor na začátku připouští jediné druhou variantu: pokud Zeman nelže, tak je blázen. Výrok *“Pábí jako Paroubek”* reprezentuje autorův názor, že Paroubek své voliče jen falešně láká. Autor důvěru v levici, ani v Paroubkovu stranu, ani v Zemanovu stranu, nemá.

KOMÁREK, Martin. Brouk pytlík? Ne, Paroubek to umí. MF DNES. 10.3.2010, 20, 35, s. A8.

“Můžete si z něj dělat legraci. Můžete mu říkat brouk Pytlík nebo Ferda Mravenec, ale pokud mu vydrží dech a jeho nepřátelům nenarostou křídla, bude na

Hradě.” Výčtem ilokučních aktů Komárek zdůrazňuje, co vše ci čtenáři mohou myslet o Jiřím Paroubkovi. Zároveň zde dochází k porušení principu zdvořilosti zesměšňujícím spojením s pohádkovými hmyzími postavami. Autor staví na kontrastním závěru: myslet si čtenáři mohou cokoliv, ale Paroubek i přesto může vyhrát volby. Dále Komárek popisuje způsob myšlení voličů, kteří se nerozhodují “*podle splnitelných či nesplnitelných slibů.*” Politiku srovnává Komárek s obchodní terminologií: “*Musíme zákazníka donutit, aby to koupil.*” Ilokuční akt reprezentující strategii politiků. Sloveso muset lze implicitně vyložit jako “jakýmkoli způsobem”. Pak výsledné pocity donucených voličů autor přibližuje: “*Jen málokdo má tolik odvahy a smyslu pro sebeironii, aby si přiznal, že naletěl.*” Komárek vyzývá čtenáře: “*Ale nekritizujme Paroubka za to, že prodává falešné zboží. Nikdo z politiků zatím nenabízí nic lepšího...Můžeme se mu smát, ale lepší obchodník tu zatím není.*” Komárkův postoj k Paroubkovi je negativní, ale zároveň si autor uvědomuje, že Paroubek je v kampani schopnější, než ostatní politici.

PÁRAL, Pavel. Plán ČSSD: peníze ještě nejsou to nejhorší. MF DNES. 12.3.2010, 20, 37, s. A12.

O plánech ČSSD Pavel Páral píše jako o “*prázdných floskulích... bude to daňové poplatníky stát ranec... chudé nemocnice pro chudé obyvatelstvo... ne zrovna nejkvalitnější péče.*” Argumenty pro tato tvrzení dokládá rekapitulací finančních výdajů a příjmů. Chybí zde však nabídka alternativy, srovnání s ostatními stranami. “*Pokud by chtěl být David Rath vůči voličům férový, tak by měl sdělovat z předvolebních billboardů jako poněkud kulhavý a opelichaný, ale bezesporu neúnavný Haryk. Chcete mě? Opravdu?*” Ilokuční akt, který nebyl naplněn, z předvolebních billboardů se Rath neptá “*chcete mě?*”, z čehož lze podle předešlého výroku odvodit, že Rath není férový. Implicitně autor čtenáře navádí, aby si dobře rozmysleli, zda chtějí takové fungování zdravotnictví, jak ho plánuje ČSSD, reprezentovaná i Davidem Rathem. Metafora Haryka – úplně obyčejného toulavého psa, jenž je pouze neúnavný, označuje implicitně Ratha jako člověka, kterého někdo odložil a on hledá nového pána jako hledají pejsci v televizním pořadu Chcete mě.

Kontext použitý pro vytvoření imagologie Davida Ratha a kontext, se kterým je spojena ČSSD, je negativní.

KOMÁREK, Martin. Chcete být Paroubkův obyčejný člověk?. MF DNES. 15.3.2010, 20, 39, s. A8.

Komentář Komárek zahajuje citací: *“Stojím zde před vámi a otevřeně říkám: my sociální demokracie dokážeme navrátit do vašich životů, do životů obyčejných lidí, pořádek, klid a stabilitu.”* Jedná se část Paroubka projevu, kde promlouvá k voličům. Komárek komentuje a hodnotí Paroubkovo vystupování: *“Nejprve k tomu dobrému.”* Slovo „nejprve“ je časovým identifikátorem. Autor přiznává Paroubkovi i kladné vlastnosti, konkrétně v porovnání s Topolánkem. *“Pokud srovnáme vůdce sociálních demokratů s tím, co předvedl Mirek Topolánek na ideové konferenci ODS, vítězí Paroubek pět nula.”* Pět nula je analogickým hodnocením podle sportovních utkání, pětka proti nule vypovídá o jednoznačném vítězství. Podle Komárka je Paroubek rozhodně lepším řečníkem. Explicitně Paroubka hodnotí: *“byl silnější, jasnější, konkrétnější, nebezpečnější.”* Dále své stanovisko k Paroubkovi zdůvodňuje: *“Jenže dobrý dojem zcela pokazil demagogickými výpady a lžemi.”* Ilokučním aktem čtenáře přesvědčuje (funkce persvazivní), aby uvažovali o volení ODS: *“Pokud jste navždy odepsali českou pravici jako impotentní a nedůvěryhodnou, pusťte si ze záznamu tenhle projev. Začněte uvažovat o tom, že si modří “jakkoli zkompromitovaní”, zaslouží druhou šanci.”* Postoj autora k levici je negativní, i když připouští i kritiku ODS.

BUCHERT, Viliam. Hulvátství. MF DNES. 2.4.2010, 20, 43, s. A14.

Viliam Buchert zahajuje svůj komentář kataforickým odkazem, který jednoznačně signalizuje budoucí vyprávění vtipu. *“A tento znáte?”* Toto slovní spojení lze označit jako frazém. Autor vzpomíná (beletristický styl postupně přejde v analytický), jak Miroslav Topolánek jako premiér v roce 2007 vtipkoval na švédské ambasádě o švédské trojce neboli v oficiální projevu zmínil sex ve třech. Jindy zase Topolánek mluvil na veřejnosti vulgárně, což autor popisuje eufemisticky jako *“použil několik velmi obroublých slov”*. Buchert ještě přidává Topolánkovo hodnocení vlády v roce 2009 jako *“žido-bolševické”* a následuje výčet dalších Topolánkových excesů. Funkcí výčtu je podložit autorův negativní postoj k Topolánkovi. Ukazuje čtenářům Topolánka v negativním kontextu. Intence autora jednoznačně směřuje k odstranění Topolánka z politiky. *“Topolánek zabíjí ODS. Jeho čas v politice se naplnil.”* Pro Bucherta byl Topolánek v roce 2006 *“Svěžím vánkem Topolánkem”*. Buchert připouští dřívější sympatie k Topolánkovi, ještě to zdůrazňuje malým veršem. Vánek implicitně

můžeme popsat jako vítaný, příjemný vítr, který osvěžuje. Dnes už autor Topolánka kritizuje. *“Otevřenost se změnila v hulvátství s projevy stihomamu a paranoie.”* Implicitně interpretováno Topolánkova označuje za psychicky ne zcela zdravého. Následuje autorovo osobní stanovisko: *“Nedělám si iluze, že jiní čeští politici jsou lepší než předseda ODS. Nejsou. A nebudou. Upřímně si myslím, že Mirka Topolánka je škoda, ale v české politice se jeho čas naplnil.”* Opakování záporných slov zvyšuje intenzitu autoritu výpovědi. Naplnění času je eufemismem pro konec či smrt. *“Pokud ne, tak ODS není strana, kterou by měl volit chytrý člověk.”* Opět zápornými slovy autor implicitně apeluje na čtenáře, aby ODS za těchto podmínek volit nešli. I když píše jen o chytrých lidech, čtenář sám sebe pravděpodobně za hloupého považovat nebude. Chytrý člověk by ODS měl volit jedině bez Topolánka v čele strany. Komentátor ohledně volby ODS dodává: *“Leda tak ten “knedlo vepřo zelo”.* Což je deixe na Topolánkuv výrok *“lidé, kteří volí Jiřího Paroubka jsou “knedlo vepřo zelo, všechny zavřít a nakopat do pr...”* Implicitně autor poukazuje na Topolánkovu vulgárnost a slovní útok na občany. Autor negativně hodnotí Topolánka, připouští, že ODS podporoval, ale nyní nepodporuje. Lze definovat presupozici, že pokud Topolánek v čele strany skončí, Buchert se k ODS jako volič vrátí.

STEIGERWALD, Karel. A kdo další?. MF DNES. 2.4.2010, 20, 46, s. A14.

Autor využil personifikující prostředek, který ODS popisuje jako organismus, tedy samostatnou živou bytost. *“Vnitřní organismus ODS je dál napadený kůrovcem klienterismu a prapodivných vztahů s byznysem i mezi jednotlivými členy strany.”* ODS je podle Steigerwalda rozežírána takovým škůdcem, který ji může i zahubit. Odkaz na šumavské lesy-ničící kůrovce, proti nimž lze stromy chránit chemickým postřikem. Analogický postup vidí autor i v ODS. *“Lehký postřik proto nemůže ODS pomoci.”* Postřik je metaforou pro změnu ve vedení strany, odstoupení Miroslava Topolánka a zvolení Petra Nečase. Presupozice, že Nečas bude problémy ODS řešit. *“Občanské demokraty totiž postihuje mnoho nemocí a čekají je nelehká řešení.”* Jako příklad nemoci uvádí autor *“těžko léčitelný nádor klienterismu”.* *“Slova o velrybářích a kmotrech uvnitř stranických organizací nejsou prázdná.”* Autor se snaží, aby si čtenáři uvědomili, že ani výměna předsedy neznamena zázrak. Využívá k tomu intertextové odkazy: *“Několik úkolů pro Supermana, ... nemusí pomoci ani triky z Avatara.”* Závěrečné hodnocení: *“Svémi excesy Topolánek už nějakou dobu škodil a odejít musel.”*

Autor explicitně zavrhuje politické praktiky ODS, ale chybí kritika programu, lze tudíž z implicitního sdělení vyčíst, že autorovi na vývoji v ODS záleží, ale zásadní změnu ani po změně předsedy ODS neočekává.

ČÁSENSKÝ, Robert. Nečas je lhář a Paroubek podvodník!. MF DNES. 17.4.2010, 20, 47, s. A12.

Ve své sloupku šéfredaktor Mladé fronty explicitně kritizuje. *“Petr Nečas je lidská zrůda. Káže vodu a pije víno. Lže v přímém televizním přenosu. Straší lidi nesmysly... Jiří Paroubek je kreatura k pohledání, papaláš, užívá si v hotelích, lže...”* Čásenský tyto dva výroky hodnotí: *“To je milí čtenáři asi tak všechno, co potřebujete vědět, než půjdete volit.”* Využívá oslovení, dovoluje si i lehce důvěrnější přívlastek “milí”. Význam tohoto přívlastku se dále v kontextu kampaně mění na ironický. *“na bilboardech ale jedna podstatná věta chybí. Pod sděleními typu “Nečas je lhář” a “Paroubek je podvodník” by správně mělo být ještě napsáno “a ty milý voliči jsi ten trouba, co nám to celé platí.”* Označení voliče jako trouby má mít účinek uvědomovací. I voliči mají svůj podíl viny, když takové jednání politikům tolerují. Autor upřesňuje: *“Ne nebráním se přispívat politickým stranám na činnost. Demokracie něco stojí...Ovšem to, jestli je Nečas lhář a Paroubek podvodník, si dovedu rozmyslet sám a zadarmo.”* Přínosnější jsou na billboardech podle něj informace o volebním programu. *“Tomu se sice taky věřit nedá, ale aspoň to nevypadá tak odporně na pohled.”* Intencí autora je kritika negativní politické kampaně i přístupu voličů.

KOMÁREK, Martin. Nedokonalí. MF DNES. 21.4.2010, 20, 48, s. A8.

Komárek ilustruje nedokonalost ODS příkladem z Prahy: *“To, že ODS není dokonalá, už pražští voliči, kteří jí dali před čtyřmi lety ohromnou důvěru, vědí.”* Pro posouzení nedokonalosti ODS autor použil přirovnání k pražské zoologické zahradě, která prosperuje. *“...jde to i bez dluhů, ZOO je sedmá nejkrásnější na světě”* Autor exoforicky odkazuje na slogan *“jde to i bez dluhů”*, který je vytištěn na reklamních plakátech ZOO. *“Vedle tohoto sloganu není politik, ale gorilí samec Richard.”* Popis plakátu vychází z presupoze, že u podobných sloganů má být zpodobněn politik.

“Jaká tvář ODS je ta pravá? Je to spolek, který jak říká Petr Nečas vybral nebezpečnou zatáčku a snaží se nás přesvědčit, abychom mu dali druhou šanci? Nebo je to spolek rozežraných piraní, které se vzájemně sežerou, než jim Paroubek vypustí

rybník?” Autor si není jist, jaký postoj by měl k ODS zaujmout. Připouští dvě antagonistické možnosti, které popisuje metaforicky jako situaci po průjezdu nebezpečnou zatáčkou (presupozice, že nyní už jízda bude bezpečná) nebo jako způsob jednání dravých ryb. Důvěru v tváře reprezentující ODS v Praze nemá jistě. *“Možná je gorilí samec Richard opravdu nejdůvěryhodnější tváří v ODS. V Praze určitě.”* Hodnocení autora nevyklučuje podporu ODS, ale zároveň konstatuje, že ODS má s důvěryhodností problém. Vhodnost autorova přirovnání je diskutabilní, protože zvířata z jednoho pohledu lhát nedovedou (což je morálně staví nad lidi), ale také od nich nelze očekávat jakoukoliv politickou aktivitu.

KOMÁREK, Martin. Politika nanečisto a pěkně načisto. MF DNES. 27.4.2010, 20, 51, s. A10.

Autor reaguje na zákaz pořádání voleb nanečisto na středních školách. *“Politici zkazili studentům hru na volby nanečisto. Studenti však dostali užitečnou lekci. Dozvěděli se, jak čistá je politika.”* Politiky jsou implicitně myšleni politici ČSSD, jak dále autor zdůvodňuje: *“Je správné a pochopitelné, že se strana snaží všechny nepříznivé zprávy o sobě v době kampaně torpédovat, zesměšnit, bagatelizovat. To je zákon války.”* Válka je v tomto případě metaforou volebního boje. *“Jenže u nás je zvykem používat i zakázané zbraně. Sociální demokraté využili svého vlivu v krajích a strach ředitelů, že přijdou o svá místa.”* Implicitně je zde řečeno, že ČSSD vydírá, což je hodnocení negativní.

KOMÁREK, Martin. Parní válec Co je povoleno Paroubkovi, není povoleno bohovi. MF DNES. 30.4.2010, 20, 101, s. A14

Autor obdržel dopis od blíže nepředstaveného Romana Rouna. Rozhodl se ho použít ve svém komentáři, protože se s ním ztotožňuje, hodnotí ho jako *“popis skutečností”*. Skutečností dle komentáře je: *“ODS poskakuje jako zběsilý králík a snaží se zachránit, co se dá.”* K tomu Komárek doplňuje stav hlavního soupeře ODS: *“ČSSD má (bohužel) nejlépe propracované Public relations.”* *“Bohužel”* je explicitním hodnocením autora. Vyjadřuje tím svůj negativní postoj k ČSSD. Podobu ideálního světa se snaží autor ukázat na westernovém příběhu. *“V kovbojkách to chodí tak, že padouch jde přes mrtvoly v mrzké touze získat balík zlata a věneček nevinné krasavice. Do cesty se mu postaví hrdina, který nejde přes mrtvoly (byť občas někoho odstřelí jako*

kojota). *Mladík vítězí, získává balík zlata, které rozdá domorodcům, a ruku krasotinky, kterou si i s celou její majitelkou ponechá.*” Komárek kontrastně dodává, jak to chodí v reálném světě: *“V životě a v politice zvláště jdou za zlatem a požitky přes mrtvoly všichni. A vyhrává ten, kdo jde přes ně nejtvrději. V tomto umění je Paroubek se svými Tvrdíky a dalšími podržeděstníky mistrem proti učňům.*” Paroubek a jeho kolegové jsou podle Rouna i Komárka ti nejtvrďší, proto ale i mohou vyhrát. *“Jak pan Roun moudře praví...”* Opět stvrzení, že se Komárek s Rounovým názorem ztotožňuje. *“...špínu házejí všichni, Paroubek se strefuje častěji, než se do něj trefovala omladina vajíčky před evropskými volbami.*” Autor zde užil jazykový prostředek přirovnání. A zároveň deixi na událost před evropskými volbami, kdy studenti na mítincích házeli po Paroubkovi vejce. Komárek si myslí, že i v neférovém a tvrdém světě Paroubek překročil všechny meze. *“Paroubek jde dál. Jede před ním parní válec.*” Můžeme zde vyčíst implicitní sdělení: Paroubek se nezastavuje před ničím. Nikdo si nesmí dovolit kritiku ani jiný odpor. *“Co smím já, nesmějí druzí. To je základní Paroubkovo heslo.*” Komárek reflektuje Paroubkovo vystupování. *“Na jednu stranu je to obdivuhodná vůle k moci. Na druhou stranu je to překračování psaných i nepsaných pravidel soutěže.*” Autor explicitně říká, že Paroubek nerespektuje pravidla, snaží se zvítězit za jakýkoliv okolností. *“Každému se jeho hřích vrátil. Demagogie, výhrůžky a lži se vrátí i Paroubkovi.*” Presupozice, očekávání spravedlnosti, která má přijít. *“Otázka je, zda jeho osobní zkušenost má platit země čtyřmi lety pod sociálními demokraty a komunisty. Spravedlivě o tom rozhodnou voliči.*” Spravedlnost podle autora reprezentují voliči. Paroubkovu zkušenost *“má platit země”*, což vyjadřuje autorův názor, že země tím nezíská, ale bude platit. Implicitně sděleno: Paroubek škodí zemi.

KUBÍK, Jiří. Jardo, tohle jsme jim vážně slíbili? aneb Děs v ČSSD. MF DNES. 10.5.2010, 20, 107, s. A14

Reflexe autora na důvěryhodnost Bohuslava Sobotky. K popisu Sobotkova přístupu je v textu použita variace frazému: *“Jenže – Sobotka míní a marketing mění.*” Sobotka původně placení u lékaře podporoval. *“A dnes je proti placení.”* Autor chce vyvolat hodnocení Sobotky jako lháře. *“Dva příklady se Sobotkou mě utvrdily, že být místopředsedou v dnešní ČSSD tolik neznamená. Silnější slovo mají marketéři a vyznavači průzkumů Jaroslav Tvrdík a Petr Dimun.”* Kubík vyjadřuje v komentáři svůj osobní postoj: *“mě utvrdily”*. Implicitně v dalším výroku konstatuje, že ČSSD sliby

neplní: *“Dalšího důkazu, jak to s těmi sliby v ČSSD chodí, vážně netřeba.”* Autor hodnotí ČSSD negativně (implicitně jako lháře či stranu bez charakteru). Slovo děs v titulku lze interpretovat tak, že i sama ČSSD se děsí svých slibů.

KOMÁREK, Martin. Schizofrenie. MF DNES. 14.5.2010, 20, 111, s. A14

V nadpisu komentáře je použita oblíbená dysfemistická metafora schizofrenie, která má vyjadřovat rozpolcení osobnosti. Zde je rozpolcení přisuzováno ODS, respektive jejímu novému předsedovi: *“Nečas chce být obojí - funkcionář i změna.”* Implicitně lze díky kontextu schizofrenie interpretovat autorovy pochybnosti o možnosti kombinace obojího. Komárek si klade řečnickou otázku, zda existuje rozdíl mezi současnou a minulou ODS: *“Je Nečasova ODS jiná než Topolánková?”* Nakonec autor vyjadřuje jisté sympatie k ODS. Existuje zde presupozice, že dříve byla ODS v nemilosti, ale nyní jsou důvody, proč to změnit: *“Jsou dva důvody, proč vzít schizofrenní ODS na milost... Modří mají dvě devizy: jistou upřímnost a lepší program než jiní.”* Tyto výroky jsou kladným hodnocením ODS a explicitním konstatováním, že má nejlepší program. Komentář využívá stylové uvědomovací funkce, ale může mít i nepřímý persvazivní účinek.

STEIGERWALD, Karel. Volte plýtvaly. MF DNES. 18.5.2010, 20, 114, s. A14

Již v titulku najdeme perlokuční akt, kterým autor nabádá čtenáře, aby *“volili plýtvaly”*. Tento mluvní akt je však míněný ironicky, jak vyplývá z vzápětí z kontextu Steigerwaldova posuzování voličů, zda chápou podstatu státního dluhu. *“Volič, který nepochopí podstatu státního dluhu, je zcela bezmocný vůči kanonádě primitivní politické reklamy, jejíž ubohost většinu lidí pobuřuje. Ale mediální kejklíři věří, že je účinná a že jí podléhají i ti, kdo na ni nadávají.”* Autor poukazuje na podivný způsob usuzování voličů: *“Například plakát, na kterém ČSSD tvrdí, že chřipka bude stát čtyři nebo kolik tisíc, a zub tolik a tolik stovek, zůstal bez ohlasu. Na rozdíl do této lži (a mnoha jiných předvolebních) Kalouskova složenka říká pravdu.”* Lokučním aktem autor explicitně konstatuje, že Kalousek nelže. Implicitně je tímto výrokem vyjádřena podpora TOP 09, tedy straně orientované doprava. Intencí autora bylo upozornit potřebu volit politiky pravdomluvné a spořicí, ne plýtvající.

MUSIL, Michal. Střízlivě optimisticky! Jak asi bude vypadat vítězství socialistů. MF DNES. 21.5.2010, 20, 117, s. A14

Sliby Paroubka autor explicitně hodnotí jako “velkohubé a divoké”. Ani jeden z přívlastků nesvědčí o pozitivním postoji k těmto slibům, implicitně i k Paroubkovi samotnému. *“Paroubek je venkoncem v touze po moci pragmatik schopný řekněme “vysvětlit”, proč ten či onen ze svých velkohubých a divokých předvolebních slibů nemohl splnit.”* Paroubek je v textu přirovnáván k dítěti, což o něm implicitně vypovídá, že má chování nezralé osobnosti: *“Co se stane, až se dítě urazí zase, tentokrát však opatřeno mocí a výhodami premiéra, nechci moc domýšlet: komunisté ho však pravděpodobně za neúctu ke svobodě slova peskovat nebudou... Mno, závěr s optimismem mi úplně nevyšel.”* Výhru ČSSD ve volbách autor optimisticky nehodnotí. Postoj k Paroubkovi jako případnému premiérovi má čtenář interpretovat jako negativní. Výrok *“nechci moc domýšlet”* vyjadřuje odpor i jenom k představě, že by byl Paroubek premiér.

STEIGERWALD, Karel. Chcete ho? MF DNES. 28.5.2010, 20, 139, s. A14

Kritický komentář, jehož intencí je přesvědčit voliče, aby nedali hlas Paroubkovi. Paroubkovo jméno je nahrazeno slovem Hulvát, což explicitně Paroubka hodnotí jako člověka neslušného a autor tím porušuje princip zdvořilosti. *“Teorie, že moudrou nositelkou dobra je jen jedna hrstka, ta Hulvátova, zatímco všichni ostatní jsou představiteli zla, se hodí do revolucí. Patří do posledních planoucích bitev, kdy avantgardní složka lidstva potřebuje vyvraždit reakční složku.”* Dále autor charakterizuje Paroubkovu kampaň proti všem, kdo nejsou s ním: *“Gauner není on a jeho lidi. Gauneři jsou všichni ostatní. Každý, kdo se mu nepoklonkuje, ne nepřítel.”* Tento výrok lze interpretovat jako popis boje ČSSD proti všem, kdo nejsou jednoznačně s ní. Konstativním aktem Paroubka implicitně označuje za člověka vytvářející konflikt mezi voliči a politiky, kromě politiků ČSSD. *“Vývolává dojem, že český lid se skládá z ubohých a “obyčejných lidí”, které vysávají nóbl páni nahoře.”* Steigerwald explicitně tvrdí, že Paroubek si pro sebe kategorizoval voliče na hulváty. *“Zvolil k boji hulvátské prostředky, protože předpokládá, že voliči se z hulvátů skládají.”* Celý text má čtenáře

prostřednictvím persvazivní funkce jazyka navést na zápornou odpověď na otázku v titulku.

KOMÁREK, Martin. Načas? Dětský úsměv, který klame. MF DNES. 5.6.2010, 20, 130, s. A10

Vzhledem k častému střídání premiéru v posledních letech, autor slovní hříčkou Načas? odkazuje jednak na jméno Petra Nečase, jednak na nestálost setrvání předsedů vlády ve své funkci. Komárek si není jistý svým názorem na budoucího premiéra. Klade si otázky: *“Funkcionář, nebo revolucionář? Suchar, nebo štramák? Vůdce, nebo měkkota?”* A vzápětí při hledání odpovědi na ně Nečase explicitně hodnotí: *“Jeho životopis není životopisem spasitele, nýbrž snaživého ctižádostivého a schopného funkcionáře. Má čistit stranu, jejíž špínu dokonale zná, ačkoli podle všeho do ní není namočen.”* *“sloužil loajálně”* Autor se nesnaží prostřednictvím jazykové funkce tvrdit, co by premiér měl či neměl, využívá převážně konstativních aktů. *“Nečas má pověst nudného patrona...Na druhý pohled však Nečas nepůsobí dojem nudného člověka.”* Svá konstatování autor zdůvodňuje: *“Používá slovní hříčky a vtípy. Převažuje však věcnost a snaha být vždy kompetentní, a pokud možno zdvořilý.”* I přes tato kladná slova si autor není jist, zda Petr Nečas zvládne funkci premiéra: *“Je však vůdce?”* A srovnává ho s Jiřím Paroubkem: *“Paroubek se do role vůdce dokázal vcítit, když uchopil moc, která ležela na zemi. Až letos voliči prohlédli, že to, co mu do skutečného vůdce chybělo, doháněl zarputilostí a silnými slovy.”* Zatímco *“Petr Nečas je snad první český premiér, který nepůsobí ani jako náfuka, snilek, hlupáček, poučovatel, macho či kombinace toho všeho. Působí jako normální chytrý člověk.”* Závěr: pozitivní hodnocení pravicového politika, místy s vyjádřením pochybností.

BUCHERT, Viliam. Paroubkismus i ficismus narazily na zdravý rozum. MF DNES. 14.6.2010, 20, 137, s. A14

Reakce autora na výsledky voleb v České i Slovenské republice. Implicitně lze vyčíst radost autora nad jejich výsledky. Paroubkismus a ficismus jsou prostřednictvím kataforické deixe označen y explicitně jako nabubřelé: *“Paroubkismus i ficismus tak pohltit vlastní tvůrce. Bývá to tak vždy, když nabubřelost narazí na zdravý rozum. Ne vždy ho voliči používají, ale teď ho v průběhu několika dní ukázali v obou zemích bývalého Československa. A pak že si nejsme podobní.”* Označení prohry stran obou

politiků za důsledek zdravého rozumu voličů je vyjádřením negativního postoje k jejich stranám.

MUSIL, Michal. Korupce a přízraky nad Nečasem, knížetem a Johnem. MF DNES. 18.6.2010, 20, 141, s. A14

Autor prostřednictvím uvědomovací funkce jazyka analyzuje a hodnotí (sám svou úvahu označuje jako podstatnou) výsledky voleb a záměry koalice. *“Otázka stojí, zda, nakolik a za jakých okolností bude česká společnost ochotna ony plány přijmout nebo alespoň tiše strávit. Taková úvaha není nepodstatná.”* *“Neříkám, že se má přestat spořit...”* Význam výroku implicitně stvrzuje autorův souhlas s výsledky voleb. Vzápětí následuje pesimistické zhodnocení členů koalice: *“Nechci předpovídat katastrofu, ale jen relativně málo politiků nové trojkoalice lze označit za bezpochyby čisté občany bez poskvrny, ne které nic nemůže vyplavat. A budu vážně rád, jestli se mýlím.”* Ilokučním aktem *“nechci předpovídat”* se autor ospravedlňuje a vzápětí vyjadřuje přání, aby se jeho kritický názor na politiky koalice neukázal jako správný.

2. 5 Analýzy a interpretace publicistiky v deníku Právo

MITROFANOV, Alexander. Ano, ano, ne, ne. Právo 6.1.2010, 20, 4, s. 6

Mitrofanov popisným stylovým postupem charakterizuje politickou scénu v České republice. Je podle něj rozdělena *“puklinou”*. Metafora pukliny vyjadřuje odstup mezi dvěma skupinami. Zpočátku zde nejsou explicitně přímo zmíněny levice a pravice, ale následující řazení do skupin mezi puklinou dělení na levicí a pravici odráží. Do jedné skupiny autor staví ČSSD a KSČM, na druhou skupinu zbývají ODS a TOP 09 v první řadě, dle volebních preferencí. *“Oba tábory se shodují na nutnosti šetřit.”* Lze interpretovat jako jediný prvek, co politické strany spojuje. Podle Mitrofanova *“většina”* (implicitně zakódovaná pravice) bude řešit úspory tak, že *“chce sáhnout do kapes občanů”* oproti levici (zde explicitně vyjádřeno), která se řídí podle názoru, že *“její voliči krizi nezavinili”* a důležitý je pro ni *“důraz na zachování jejich sociální situace”*. *“Většina”* zaměřovaná za pravici může být také interpretována jako většinový názor, že voliči krizi zavinili. Autor analyzuje případnou možnost vládnutí ČSSD s KSČM. Rekapituluje možnosti vytvoření vlády sociální demokracií. Konstatuje: *“V ekonomice by se ale taková vláda o hlasy komunistů opřít musela.”* Z toho vyplývá, ať už ČSSD tvrdí cokoliv, spolupráce s komunisty je podle Mitrofanova nutná viz. použité sloveso

muset. *“Ostatní strany – snad s výjimkou lidovců – v tom mají výhodu. Nemusí tolik lavírovat. Vždy je na tom lépe ten, jehož řečí je ano, ano, ne, ne.”* Lépe jsou na tom strany ohledně skládání vlády. “Ano” platí pro koalici s ODS a TOP 09, “ne” pro ČSSD a KSČM. Autor se zdržuje hodnotících slov, kromě zhodnocení šance poskládání vlády.

PEHE, Jiří. Nasupenost je špatný prodavač ideí. Právo 9.1.2010, 20, 7, s. 6

Peheho polemika o způsobu získávání voličů. *“Neměli bychom věřit ujišťováním, že korupci a klientelismu chtějí vymýt oranžoví i modří, protože například ODS je proti úpravě lobbingu či střetu zájmů.”* Autor vybízí čtenáře k nedůvěřování a dokládá to fakty (“ODS je proti úpravě lobbingu a zájmů”), příklad uvedený pro jinou stranu (zástupce “oranžových”) chybí. *“Vrcholní politici jsou prodavači ideí.”* Konstatování, obsahuje implicitně definici politiky jako obchodu s myšlenkami, ne s činy. Pehe charakterizuje televizní debatu Topolánka a Paroubka: *“programové poselství zcela utone v jakési patologické osobní nechuti jednoho k druhému, ... jež předseda ČSSD navíc pepří nasupeností, kterou hravě překonává i nasupenost svého soka.”*

“Patologickou osobní nechutí” trpí Topolánek i Paroubek, ale Paroubka Pehe hodnotí jako nasupenějšího. Nasupenější víc projevuje nelibost. Autor nevidí zásadní rozdíl mezi oběma politiky: *“Paroulánek nebo Toporoubek.”* přesmyčka vyjadřuje absenci diference jak mezi jmény, tak mezi osobami. Co je hodnoceno jako podstatné, je schopnost prodat politiku: *“záleží na prodavačích”*. *“Prodavači ČSSD by si na západě neškrtili.”*, ale díky “tristní” situaci v ODS budou i přesto mít šanci sestavovat vládu. A pokud se jim silná vláda sestavit nepovede *“mohou za to poděkovat její (ČSSD) lídři jen sami sobě.”*

MITROFANOV, Alexander. O kom se mluví. Právo 11.1.2010, 20, 9, s. 6

Mitrofanov hodnotí politické strany a jejich lídry. *“Na kolbišti, kde jsou vidět a slyšet především šéfové soc. dem. a ODS, se ale chtějí dostat i jiní zájemci. Klasifikovat je lze jako politiky stávající, bývalé a potenciální.”* Metafora kolbiště zpodobňuje všechna místa, kde politici svádějí vzájemné boje. Klasifikaci autor dále rozvádí uváděním příkladů konkrétních jmen. Ke stávajícím politikům řadí Cyrila Svobodu a Miroslava Kalouska, k bývalým Miloše Zemana a Martina Bursíka, k potenciálním Martina Pecinu. *“Paroubek s Topolánkem samozřejmě zůstanou až do voleb*

stálicemi...Oba drží značka, nikoliv naopak.” Paroubek s Topolánkem jsou tedy na svém místě jen díky značce, pod kterou vystupují. Autor implicitně tvrdí, že bez své strany by nikdy nedosáhli tak vysokých postů. “*Na Paroubka útočí Zeman a není bez šance.*” Implicitní hodnocení, že je Zeman lepší politik, než Paroubek.

MITROFANOV, Alexander. Candáti a pečení holubi. Právo 14.1.2010, 20, 12, s. 6

Mitrofanov zpočátku využívá narativního stylového postupu. Vychází z události, kdy Paroubek pochválil pokrm z candáta, kterého jedl při hradním obědě. “*Při troše fantazie lze téma candáta rozvinout jako rafinovanou narážku.*” Mitrofanov explicitně vysvětluje, že candát je ryba dietní, což jednak pomáhá při hubnutí, a jednak se takové jídlo hodí pro období krize. “*Druhý podtext je vyložene politický.*” Candát je dravá ryba a podle této vlastnosti by ho autor označil jako “*rybího pravičáka*”. “*Když takového asociálního tvora spořádá šéf sociálně založené strany, dává tím najevo, že nepolevuje v ideovém boji ani v konfrontaci s talířem.*” Explicitně řečeno, politická pravice je dravá a zároveň stranící se lidu a je třeba proti ní bojovat neustále. Dále autor přidává další argumenty pro “*kampaň proti candátům*”. Zatímco ČSSD “*naplňuje své pravé poslání*” - schválení příspěvku na benzín pro postižené, ODS poslání nenaplňuje: “*Dovětek, že proti byli jen poslanci ODS kromě Aleny Páralové, je cílenou ranou candátům.*”

O konkurenci Mitrofanov implicitně říká, že se lidi, kteří volí ČSSD snaží zmanipulovat („*opít důchodce a další voliče rohlíkem*”) a slibuje jim, že všem budou “*létat pečení holubi do pusy*”. Následně navazuje výrok: “*Když se ale soc. dem. činí tam, kde je sociální strany skutečně zapotřebí, naplňuje své pravé poslání.*” Kontext a použití uvědomovací funkce jazyka vypovídá pozitivněji pro ČSSD naplňující „*pravé poslání*“. Poslání je opravdu důležitý úkol, autor tedy uznává ČSSD jako klíčovou stranu.

MITROFANOV, Alexander. Únava (z) modrých. Právo 19.1.2010, 20, 16, s. 6

Sloupek Mitrofanova retrospektivně analyzuje postavení ODS: “*v půli 90. let bylo normální hlásit se k pravici... ODS byla dynamická, arogantní, vítězíci strana jednoho muže...*”. Tím mužem autor myslí Václava Klause. Následně postoj autora k ODS odráží výrok: “*Dnes je z ní chrchel.*” Použitým jazykovým prostředkem je sestupná tendence. Autor explicitně nabízí alternativu k ODS: “*Pro uctivače čistě*

tržních přístupů je dnes k dispozici TOP 09.” TOP 09 tedy Mitrofanov hodnotí lépe, než ODS, ale slovo uctívač může být implicitně myšleno i v degradujícím smyslu.

V textu se vyskytlo i přirovnání k ČSSD: *“ODS se jako ČSSD rozkmotřila se svou bývalou ikonou.”* ODS podle autora *“přestává držet pohromadě”*. *“Kdyby se definitivně rozložila, jedovaté látky, které už působí ve vnitrostranickém koloběhu, by se mohly uvolnit do ovzduší. Dýchali bychom je všichni, bez rozdílu politických sympatií.”* Metafora *“jedovaté látky”* zastupuje všechny negativní jevy vyskytující se v ODS (jako příklad si může čtenář dosadit třeba korupci). Intencí autora je vylíčit ODS jako stranu zanikající a vyhodnocenou jako *“chrchel”*, tedy něco nechutného. Silně negativní hodnocení ODS.

HANÁK, Jiří. Tak to chodí. Právo 10.2.2010, 20, 34, s. 6

Autor popisuje svoje dojmy ze sledování mimořádné schůze Sněmovny: *“Kdyby nad obrazovkou neběžela lišta s upozorněním, co se to právě přenáší, měl bych dojem, že se dívám na shromáždění neodpovědných plkavých strejců, kteří se prokecávají od ničeho k ničemu.”* Explicitně tak vyjadřuje negativní hodnocení politiků ve Sněmovně. *“Bojím se, myslím si, nevěřím...”* Autorovy záporné postoje k politice jsou následně shrnuty pod slovním spojením *“politický čubinec”*, což je zároveň i porušení principu zdvořilosti (čubka je hanlivé označení). Vzápětí však autor kritizuje konkrétní stranu: *“ODS totiž potřebuje zabránit hlasování v podstatě o čemkoli, protože by se mohla ocitnout s holým zadkem v trní.”* následuje skeptické hodnocení současnosti i budoucnosti: *“Tak alespoň ať to nesvádějí na systém, když křivé huby mají sami... Nevěřím, že po volbách bude lépe ať dopadne jakkoli... už teď se znechucením sleduji...”*

“Pravice loví na ochranu přírody a domovů, levice na zmnožení pracovních míst. Na obou návnadách něco je, ale je to vlastně jedno.” Souhrnná kategorizace politických stran: *“udice na hlasy”*. Výrok *“Protože po volbách sotva vznikne vláda, které by občané uvěřili, že jakékoliv její rozhodnutí v této věci nebylo předem tučně promazáno lobbisty.”* implicitně vypovídá, že když politici vytvoří solidní vládu, lobbisté z ní stejně vytvoří nesolidní. A i kdyby přes autorovo přesvědčení nastala snaha politických stran o zlepšení, problémem by byla důvěra: *“Tak to totiž chodí: jednou spálený člověk nedůvěřuje ani studené plotně.”* Plotna metaforicky zastupuje

politické strany. Hanák kritizuje politickou scénu jako celek, ale také v kritice konkrétně zmiňuje pouze jednu politickou stranu, a to ODS.

MITROFANOV, Alexander. Falešníci falešní. Právo 16.2.2010, 20, 39, s. 6

Kritika negativní politické kampaně, autor ji charakterizuje jako “předvolební útoky”. Trefně a metaforicky popisuje prezentaci stran. “*Takové celostránkové inzeráty: jeden den je tu ČSSD s kýblem splašků připraveným pro ODS, druhý den je to obráceně. Malé strany si občas přisadí se svou troškou zástě do mlýna.*” Nepřiklání se sympatiemi ani k jedné straně. O autorech falešných mailů a webů říká Mitrofanov: “*Jestlipak se někdo snaží pochopit, jaký psychologický portrét populace malují a jak její úroveň hodlají ovlivnit všichni tihle anonymní nebo známí falešníci.*” Kritický postoj k “falešníkům” je zároveň varováním: “*Kéž by se z toho nějaký příliš oddaný volič nezbláznil a neudělal paseku.*” Tento ilokuční akt vyjadřuje autorovo přání, aby se voliči nedali politiky strhnout.

MITROFANOV, Alexander. Z operetky k dramatu. Právo 22.2.2010, 20, 44, s. 6

Autor reaguje na projev Topolánka, který přirovnává k opeře. Reakce na stejný projev se objevuje i v Mladé frontě DNES. Topolánek použil smyšlená jména, která měla metaforicky popisovat různé typy charakterů prostřednictvím nomen omen. “*V kuse Topolánkův úvodní projev řada operetních postav vystoupila. Jmenovaly se se Václav Dobrák, Bohuslav Řimbaba, Josef Lenocho, Jirka Chytráček, Karel Boháč, Svatopluk Lazar...*” Ač Mitrofanova projev zaujal, nehodnotí ho jako ucelenou reprezentativní koncepci ODS: “*Ideovost ODS, jak se vylila ze zvláště svolané konference, se spíše jeví coby směska.*” Topolánka explicitně označuje jako člověka, který nedokáže přesvědčit lidi, že šetřit se musí i na nich. “*Mirek Topolánek není politikem, který by to dokázal.*” O stavu ODS po volbě Topolánka jako volebního lídra autor říká: “*ODS už jen čeká, jak to dopadne.*” Anaforicky Mitrofanov ještě odkazuje k vhodnosti volby Topolánka: “*Pokud se zjistí, že nebyla, skončí operetka, začne drama.*” Divadelní terminologie jako metafora volebního boje představuje jazykový prostředek gradace. ODS je hodnocena jako strana pasivní (“*ODS už jen čeká, jak to dopadne.*”) a bez koncepce (*Ideovost ODS, jak se vylila ze zvláště svolané konference, se spíše jeví coby směska.*) Explicitní negativní hodnocení se v textu nevyskytuje.

HANÁK, Jiří. Bláznivé teorie. Právo 22.2.2010, 20, 44, s. 6

Miloše Zemana a Mirka Topolánka autor nazývá „bývalí političtí lodivodi“. Vyslovuje vlastní teorii pro jejich vztah: *“Oba expremiéři se potřebují. Kdyby totiž ve volbách jasně zvítězil Jiří Paroubek, Topolánek by politickou lod’ opustil a Miloš Zeman by si musel definitivně nazout důchodcovské trepky.”* Intencí autora je popsat podmíněné chování politiků. Bláznivými teoriemi autor zve (nereálné) předpovědi: *“Co když Jiří Paroubek ve volbách průkazně zvítězí, ale premiérem chytit nebude?”* Autor očekává Paroubkovy problémy s vytvářením koalice, proto Jiří Paroubek, který *“má políčeno na prezidentskou funkci”* může stát více o post předsedy Sněmovny. Mitrofanov si myslí, že z této pozice by se *“lehčeji doputovalo”* k funkci prezidenta. Celý text obsahuje mnoho presupozic, které podporují uvědomovací funkci textu. Strategií autora je čtenáři nabídnout několik variant hypotetických volebních výsledků. Případné vítězství Paroubka nehodnotí negativně, v kontextu konkurence Zemana ho označuje za triumf: *“Přičemž “prezident Jiří Paroubek” by byl takovým triumfem nad starcem z Vysočiny, že by onen muž nemohl vystrčit nos a mocně by stoupla jeho spotřeba slivovice.”* Ačkoliv poslední z teorií autor také označuje za bláznivou, implicitně lze vyčíst, že ji autor zároveň považuje za reálnou: *“A protože bláznivých teorií není nikdy dost, nemyslím se, že by poslední slovo řekl třeba i Jan Fischer, protože volební výsledky mohou být všelijaké a nejoblíbenější premiér všech dob může se ještě hodit k tahání trnů české politiky.”* Kromě implicitního zařazení do kategorie reálných díky frazému „neřekl poslední slovo“, hodnotí Fischera jako „nejoblíbenějšího premiéra všech dob“, což lze interpretovat jen v pozitivním smyslu.

FRANĚK, Jiří. Lekce z filozofie. Právo 26.2.2010, 20, 48, s. 6

Vyznění volební kampaně ODS popisuje autor jako: *“Vítězný únor připadne letos na květen, zachránit nás může jedině volební vítězství ODS.”* Vítězný únor je deixí na převzetí moci komunisty. Sloveso „zachránit“ má ve výroku ironický význam, což je determinováno postojem autora ke kampani ODS. ODS podle něj varuje hlavně před *“zadlužováním, státním bankrotem, atd.”* Franěk hodnotí tuto taktiku: *“Není to vlastně špatná taktika, katastrofické scénáře zabírají.”* Implicitně je v hodnocení zakódováno, že autor s taktikou nesouhlasí. Tento výklad potvrzuje i přirovnání kampaně ODS ke

strašení. Výrok *“zbývá jen to strašení”* má utvrdit čtenáře v tom, že ODS nedokáže nic jiného, než strašit. Tento komentář hodnotí ODS negativně.

MITROFANOV, Alexander. Znějí amplióny, čeká se na ligu. Právo 5.3.2010, 20, 54, s. 6

Mitrofanov poslance Miroslava Váňu označuje za *“konsenzuálního člověka”*. Hodnotí jeho vystoupení: *“To se mu ale ve středu večer v regionálním vysílání speciálu Otázek Václava Moravce nevyplatilo.”* Tento výrok implikuje výklad, že v OVM se poslanec Váňa konsenzuálně neprezentoval. Autor připojuje osobní zkušenost: *“Poslanec Váňu znám”*. Osobní zkušenost může zvyšovat důvěryhodnost tvrzení. Poslanec explicitně autor označuje jako amplióny, tedy zařízení pouze reprodukcující hlasy jiných osob. *“Není totiž nic atraktivního na pozorování více či méně zdatných ampliónů, z nichž stále dokola znějí stejné odrhovačky.”* Koreferenci Mitrofanov ještě jednou naráží na bezcharakternost politiků v nižších funkcích, které metaforicky nazývá druhou ligu: *“Mnozí ale už mají jasno ve výběru stranických barev, byť je tu a tam nosí šprtouni bez vlastní tváře.”* *“Zatím jsme ve speciálech OVM viděli druhou stranickou ligu. Co předvede ta první, až bude na řadě?”* První ligu jsou mínění předsedové politických stran. Autor vzápětí konstatuje, že: *“Voliči tuto první ligu už prokoukli – a zatím marně vyhlížejí extraligu.”* Tento text lze interpretovat jako poukázání na absenci charakterních a kvalitních politiků v České republice. V kritickém hodnocení jsou zahrnuty všechny strany.

JELÍNEK, Lukáš. Kdyby tisíc Paroubků. Právo 10.3.2010, 20, 58, s. 6

Autor reaguje na negativní volební kampaň: *“Na bilboardech je zesměšňován Jiří Paroubek a jeho sliby, ve sdělovacích prostředcích občanští demokraté straší možností, že by Paroubek mohl usednout do prezidentského křesla.”* Jelínek explicitně tvrdí, že ODS zesměšňuje předsedu ČSSD a straší voliče. Paroubka hodnotí neutrálně: *“Není žádným tajemstvím, že osoba předsedy ČSSD polarizuje veřejné mínění.”* Pouze konstatuje fakta. Výroky s uvědomovací funkcí se snaží vyvrátit přesvědčení ODS: *“Pohodlná převaha ČSSD (plus případně komunistů) zároveň ve Sněmovně a Senátu není zdaleka jistá, navíc prezidentovi by slušela silnější podpora jdoucí průřezem politického spektra.”* Za vážný problém autor nepovažuje případné Paroubkovo vítězství, ale jednání některých členů ODS: *“Vážnější je ale jiná odnož modrého*

antiparoubkovského tažení. ODS se již nejspíše smířila, že na pásce skončí jako druhá.”

Autor explicitně kritizuje přístup ODS. *“I kdyby byla sociální demokracie plná Paroubků, tak by se s ní za normálních okolností její protivníci přeli o program, nikoliv o mediální obraz lídra.”* Presupozice – nyní se ODS nechová tak, jak by za normálních okolností měla. *“Na druhou stranu ale nelze pominout námitku, jestli podobné personifikaci nenahrává ČSSD a zda se někdy více než na ideje a hodnoty nespolehá na širokou náruč svého předsedy.”* Autor nepoužívá slova negativně hodnotící v kontextu ČSSD.

MITROFANOV, Alexander. Česká cesta, slovenský vzor. Právo 15.3.2010, 20, 62, s. 6

Autor reaguje na Paroubkův výrok, že ČSSD *“vnese do života obyčejných lidí pořádek, klid a stabilitu.”* Doplnuje svou představu, kdo bude reprezentovat obyčejné lidi. *“Obyčejné lidi budou reprezentovat funkcionáři ČSSD, kteří obsadí klíčové pozice ve státní správě. Stát, to budou oni. Absence jasně, v kampani snadno použitelné definice obyčejných lidí i jejich předvoje je ovšem nedodělkem, jehož odstranění by straně jistě prospělo.”* Zájmeno „oni“ jsou anaforickým odkazem na obyčejné lidi.

Ilokuční akt *“Musí si dát větší pozor na práci s kádry.”* je autorovým doporučením pro kampaň ČSSD. *“Čeští sociální demokraté však mají maják.”* *“Výstižně to vyjádřil Zdeněk Škromach: “Fico je cool, Fico je špica.”* Fico je autorem explicitně označen jako *“vzor, k němuž se vzhlíží.”* Mitrofanov rekapituluje Ficovy rady: *“Poradil, i jak pracovat s oponenty. Zmínil obě základní metody: zakázat a skočit na krk. ČSSD má samozřejmě vlastní cestu. Její funkcionáři ale mohou jezdit do Bratislavy učit se.”*

Autor využívá intertextového odkazu na titulní píseň seriálu Sanitka, který explicitně vystihuje situaci ODS: *“Navíc se lze důvodně domnívat, že nová znělka ze seriálu Sanitka byla vybrána agentem ODS... Můj čas je pouhopouhé prozatím, můj čas může říct, já už neplatím. Vyvstává využití nepřátelského dojmu, že jde o hymnu soc. dem. přátel chvátajících obsadit místa ve státní správě, dokud nevypršel vhodný čas.”* Členy ČSSD tak Mitrofanov hodnotí jako využívající situace. ODS přímo nekritizuje, ale také neočekává její úspěch.

MITROFANOV, Alexander. Lži, řvi a vyhrávej. Právo 18.3.2010, 20, 65,s. 6

Mitrofanov ilokučními akty nabádá čtenáře: *“Nedejte na Škromachův image... Nebo na svráštělá čela politiků ODS. Jejich slova obsahují metodu politického dneška: není důležité mluvit pravdu, ale zařvat tak hlasitě, aby si tě všimli. Můžeš lhát, říkat polopravdy i přiznat se ke žvanění. Rozhodující je, že se tvoje tvář vybaví občanovi, až bude brát za kliku dveří volební místnosti.”* Využívá oslovení a za rozhodující faktor voleb označuje vybavení tváře politika.

Mitrofanov odkazuje na výrok Miloše Zemana, ale má odlišný názor: *“Miloš Zeman opakuje tvrzení psychologů, že v populaci je až 30 procent hlupáků... Nabízím jinou hypotézu. Lidé, kteří skutečně věří slibům politiků, tvoří menšinu.”* Podpora politiků podle Mitrofanova přichází od voličů, kteří *“vědí, že většina jejich slibů po volbách odnese čas. Ale celkově lnou k představě světa, kterou ta jejich strana před rozhodujícím kláním bájivě líčí.”* Anaforicky *“jejich slibů”* Implicitní význam: volič podle autora nemusí být hlupák, aby podlehl bájivým (nereálným) slibům. Autor kategorizuje voliče i politiky: *“Jedněm by se tuze líbilo ve světě plném zaměstnanosti nebo alespoň neměnných dávek. Druzí sní o společnosti, kde jsou pány jen podnikatelé.”* Autor využívá uvědomovací funkce stylu, aby čtenáře upozornil, že oni sami dávají politikům hlasy. Dále blíže rozebírá pohnutky, které voliče k hlasování vedou: *“Ti, kterým pomůžou k moci, se nejdříve nacpou sami. Ale doufají, že u jejich hodovního stolu spadnou drobký i pro ně... Další nevěří už ani tomu... Když se vyskytne strana, jejíž kampaň stojí na této zášti (další) jsou plni zloby na ten zpropadený svět a na konkrétní nositele jiných hodnot, majetkového postavení, zevnějšku či orientace má šanci získat hlas těchto individuí z nichž se vždy rekrutovali podporovatelé totalit.”* Mitrofanov shrnuje situaci kriticky a skepticky: *“Viděno z tohoto zorného úhlu, ty strany, které vsadili na lži, pomluvy a polopravdy, si vedou až nebezpečně dobře.”* V tomto textu jsou explicitně vyjádřeny obavy autora z postoje voličů, kteří svou tolerancí mají podíl na politické situaci.

MITROFANOV, Alexander. Topolánek – slušný?. Právo 22.3.2010, 20, 68, s. 6

Autor se zabývá Topolánkovými výroky, které už bývalý předseda ODS neveřejně pronesl během rozhovoru pro gay časopis Lui. *“Jeho výroky, které se dostaly ven, ač s tím nepočítal, o víkendu rozvířily hladinu.”* Záměrem autora je připomenout Topolánkovy „přešlapy“. Mitrofanov se ztotožňuje s postojem Fischera: *“Nelze se*

Fischerovi divit, že další komunikaci s Topolánkem kvůli tomuto výroku omezí na nezbytné pracovní minimum.” Druhý Topolánkuv výrok se týkal obyčejných Čechů, pro které dělá Paroubek politiku: *“Knedlo vepřo zelo, všechny zavřít a nakopat do pr...”* Mitrofanov ostře kritizuje postoj ODS, avšak stále se drží hranice zdvořilosti: *“Dementi z ODS ohledně těchto slov nezaznělo. Jsou-li autentická, pak jde o rozdmýchávání záští vůči skupině obyvatel spojených sympatiemi k Topolánkově konkurenci. Nejenže je to ubohost... ničí úsilí lídrů ODS přesvědčit nepodnikavé a nepodnikající lidi, že modří jsou na jejich straně.”* Osobu Topolánka Mitrofanov hodnotí zvláště negativně: *“Topolánek – slušný? Předseda ODS léta bezděčně pracuje na tom, aby se tyto dva pojmy neslučovaly.”* Autor komentář naplnil záporným hodnocením pravicové strany.

MITROFANOV, Alexander. ODS bez Mirka držkatého. Právo 26.3.2010, 20, 72, s. 6

Mitrofanov se zamýšlí nad důvody, proč Topolánek skončil v čele ODS. *“Proč vadil Mirek Topolánek alias, jak se sám nazval. Emil Držkatý?”* Převzetím přívlastku „držkatý“ autor vyjadřuje své ztotožnění s ním. Topolánka explicitně charakterizuje jako baviče a frajera. *“Nebyl to typ pravicového politika, spíše bavič... Velký frajer, nikoli týmový hráč. Petr Nečas je jeho protipól.”* Z kontextu lze odvodit ironické vyznění. Pro popsání nastávající předvolební koncepce ODS autor použil metaforu svaté války. Zde opět v rámci kontextu, ale i v rámci autorova postoje v jiných textech čtenář odvodí, že zatímco ODS prezentuje svůj boj proti Paroubkovi jako boj za principy víry, Mitrofanov se tím neztotožňuje a „svatá válka“ má vyznít v jeho komentáři ironicky. *“Hlavním sloganem modrých bude svatá válka proti Paroubkovi. Nečas je pro tuto úlohu vhodnější než Topolánek. Šéf ČSSD včera přišel o siamské dvojče, u něhož znal silné stránky, a zejména slabůstky. Jak na Nečase, to si musí teprve promyslet.”* Přestavení Paroubka a Topolánka jako siamských dvojčat explicitně reprezentuje autorovo mínění, že jsou oba politici úplně stejní.

“Pokud se Klaus rozhodne naznačit, že nové kroky modrých mají aspoň symbolickou podporu, naskočila by oranžovým další vráska na čele. S Mirkem Držkatým v čele to bylo přeci jen jednodušší.” Autor tímto výrokiem implicitně připouští možnost, že se politické schopnosti ODS zlepší.

MITROFANOV, Alexander. Misky vah. Právo 6.4.2010, 20, 80, s. 6

Alexander Mitrofanov hodnotí nevyšlání předsedy ČSSD na jednání premiéra jako „výrazný tah sociální demokracie“. Přívlastek „výrazný“ předpokládá implicitně dobře viditelný tah, účinný tah, nebo obě možnosti dohromady. Autor dále vysvětluje: *“Jde o vzkaz občanským demokratům: zvolte si řádného šéfa a pak se k jednacímu stolu vrátíme na nejvyšší úrovni.”* Mitrofanov zde působí jako tlumočník mezi ODS a ČSSD. Sám se snaží interpretovat sdělení explicitní i implicitní, která ČSSD vysílá směrem k ODS. Mitrofanov vyčetl tyto významy: *“jste nestandardní, nesolidní, neakceptovatelní”*. S tímto explicitním hodnocením se Mitrofanov neztotožňuje, protože na závěr svého sloupku připouští, že ODS bez Topolánka již není tolik špatná, jako byla předtím. Dříve se autor s hodnocením ztotožňoval. Avšak chybí také explicitní vyjádření, zda je ODS lepší než ČSSD. *“Dokud stál v čele protivníků Mirek Topolánek, bylo možné spoléhat se na znechucenost tzv. středových oběma velkými lidry, která mohla vyústit v ledasco s výjimkou lístku hozeného ODS. Jedno ze dvou dráždidel je však pryč. Misky vah se mohou ještě pohnout.”* Nahrazení ODS slovem protivníci evokuje negativní postoj autora ke straně. Slovo soupeři by například vyznělo neutrálněji. Spojka však signalizuje obrat. “Dráždilem”, které je pryč je myšlen Mirek Topolánek. Zároveň autor “dráždidlem” zve i Paroubka, což značí snahu o neutralitu. Misky vah metaforicky nahrazují volební preference, které se nyní (po odchodu Topolánka z čela ODS) mohou změnit.

Mitrofanov zveřejňuje část dopisu od čtenáře M. a používá ho jako *“doklad, že ČSSD svou volební kampaň, jak si ji naplánovala a uskutečňuje, dělá dobře.”* ČSSD je zde zmíněna v pozitivním kontextu. Slovní spojení “dělá dobře” zde znamená, že přesvědčuje lidi jako V. M. a další o tom, že ODS je zkáza. *“Za druhé je to gesto pro voliče soc. dem. Dočetli se v sobotním Právu, že v čela jejich strany stojí nejlepší politický řečník v ČR.”* Opět pozitivní kontext a intertextový odkaz na “sobotní Právo”.

“ČSSD tentokrát opustila obvyklé snahy rozkročit se mezi svůj tradiční elektorát a tzv. středové voliče. Zůstala u skalních a na těch pracuje s nebývalou intenzitou.” Slovo „tentokrát“ má roli časového orientátoru. Vyjadřuje stav platný pouze pro jmenovaný případ. “Tradičním elektorátem” jsou míněni levicovní voliči. Slovní spojení “nebývalá intenzita” vyjadřuje změnu přístupu a implicitně intenzifikaci volební kampaně.

HANÁK, Jiří Rozmysl z trýzně. Právo 10.4.2010, 20, 84, s. 6

Autor přemýšlí, proč Petr Nečas plánuje zrušení poplatku za položku na receptech. *“Napadají mě dvě možná vysvětlení... Pravděpodobnější je však vysvětlení druhé.”* Hanák vyjadřuje svůj osobní postoj, používá textové orientátory (první, druhé) a volební strategii popisuje jako analogii k husitským jízdám: *“Husité tvrdívali, že trýzeň napomáhá rozmyslu. Vyráželi proto do nepřátelských krajín jednak za kořistí, jednak ukázat, zač je víry pravé loket. Spanilé jízdy proti zdravotnickým poplatkům všeho druhu osvojila si sociální demokracie. A úspěšně! Bohatou kořist sehnala už v předminulém roce v krajských a senátních volbách. Rozmysl z oné trýzně přišel však až s novým šéfem ODS.”* Výměnu předsedy klasifikuje jako pozdě. Následuje úvaha, proč se tak stalo: *“Otázka je, proč tak pozdě... Senátor Julínek spolu s náměstkem ministra zdravotnictví Šnajdrem stále mají slovo při konstrukci zdravotního programu modrých. Ti Krakeni čekají jen na svou příležitost.”* Nazváním „Krakeny“ autor dává najevo, že tito politici jsou bájnými nestvůrami, což je negativní hodnocení. Pro zdůraznění uvedení osobního názoru autor využívá nadsázky: *“Nyní se pasuji na proroka a vynáším svou věštbu... Myslím, že i Lidovému domu trýzeň napomůže rozmyslu. Hlavně však včas, aby nezmeškal vlak, jako ODS.”* Implicitní význam těchto dvou výroků: Mitrofanov dává ČSSD ještě šanci uspět ve volbách, zatímco ODS už nedává.

HANÁK, Jiří. Kdo seje co. Právo 16.4.2010, 20, 89, s. 6

Autor zahajuje popisem prezentace volebního programu ODS. Využívá přirovnání, které vystihuje agresivní, nátlakovou atmosféru: *“...V pražském Slovanském domě to místy vypadalo jako v útulné mučírně někdejší inkvizice. Pekelné nasvícení, hořící písmena KSČSSD, přeškrtnuté kladivo a srp, ty ohavně ďábelské symboly práce...”* Ve stejném duchu pokračuje autor v líčení dále. Aby čtenáři prezentaci ODS přiblížil dle svého názoru co nejdokonaleji, k popisu využil metaforu středověkých čarodějnických procesů. *“Perla, která se z té modré perlorodky vykulila: sociální demokracii jde o moc, v tom se liší od nás, ODS.”* Slovo „perla“ je metaforou pro výrok jedinečný, zvláštní, neobvyklý, implicitně skrývá ironický postoj. Hanák klade otázku: *“Proč tedy dělají volební kampaň? Panenko skočská, kdy tyto festivaly hlupství vezmou konec?”* Autor nevěří ODS, že netouží po moci. Slovní spojení “panenko skočská” zvýrazňuje jeho údiv nad jednáním politiků. “Festivaly hlupství” má autor na mysli klamání voličů: *“pořádají je všechny partaje a všechny unisono předpokládají, že my*

voliči jsme *“mentálně zaostali”*. Metafora džungle užitá pro politiky situaci vhodně vystihuje: *“...když se však prosekáme džunglí plevelných slov... zjistíme, že v každém z nich najdeme dost věcí, které bychom mohli podepsat a současně dost postupů, které jejich realizaci zpochybňují, nebo jsou vůbec nepřijatelné. Alespoň pro mne.”* Autor dodává i svůj postoj. Hanák charakterizuje plán ODS financování státu jako *“neodpovědné balamucení”* a plán ČSSD jako *“jasnou lež”*. Strany tedy z autorova hodnocení vycházejí podobně. Podobně Hanák hodnotí i osobnosti politických stran: *“Kdo seje Ratha, sklídí bouři, volala paní Filipiová na onom mítinku ODS.”* Tento výrok je deixí na dříve zmíněnou prezentaci ODS. *“Kdo seje Langera, sklídí Íčko.”* a tento výrok je exoforickou deixí na Langerovu přezdívku z policejních odposlechů. Opět se v textu vyskytuje kritika směřovaná na obě velké strany: *“Přitom ekonomické problémy republiky se nedají řešit bez alespoň minimální spolupráce obou největších stran.”*

HANÁK, Jiří. Pytlíci. Právo 23.4.2010, 20, 95, s. 6

Hanák hodnotí konec Miroslava Vlčka ve funkci předsedy Sněmovny jako dobrou zprávu: *“Na jeho další kariéru neradno sázet korunu. Dobrá zpráva pro ČSSD, její voliče a pro českou politickou kulturu vůbec.”* Poukazuje na špatný politický systém, který umožňuje dostat se nekvalitním („chatrně vybaveným“) lidem na vysoké posty: *“Aféra končí, něco však zůstává. Totiž otázka, jak se člověk tak chatrně vybavený pro zastávání třetí nejvyšší ústavní pozice mohl do ní dostat?”* I další výrok inklinuje více ke kritice systému, než ke kritice osoby Vlčka: *“Vlček je stejnou obětí souhry náhod, špatných odhadů mocných a vlastní ctižádosti jako svého času Stanislav Gross.”* Jak se politik stal takovou obětí vysvětluje Hanák dále: *“Vlček byl nouzovým dočasným řešením...Proč ale Lidový dům vybral politika tak nanicovatého?”* Odpověď autor ilustruje na příkladu Grosse, podle jeho názoru *“nevzdělaného, neschopného, protežovaného”*, z čehož odvozuje, že *“na personální práci Lidového domu něco skřípe”* Do stejného kontextu Hanák staví i ostatní strany: *“Ono to ale skřípe všude.”* Připomíná analogický příklad Davida Vodrážky z ODS, z něhož je dle autorova hodnocení *“pytlík smutné postavy”*. Autor si klade řečnickou otázku: *“Kde se berou oni pytlíci?”* Autor kritizuje pravicové i levicové politické strany.

MITROFANOV, Alexander. Kupředu pravá. Právo 24.4.2010, 20, 96, s.

6

Mitrofanov reaguje na politický klip "Přemluv bábu.": "Odečteme-li emoce" - presupozice emocí negativních. Autor klip hodnotí jako „uhozený“. S tím, jak klip klasifikuje politické strany se autor neztotožňuje. Kritizuje náplň klipu: "nezodpovědná rozhazující levice" a "ódu na pravici", zastává se seniorů: "citlivějších, bezbrannějších". Instrukce označuje jako „řádoby humorné“, rádoby implikuje nenaplněnost uvedeného významu.

V klipu popisovaný "černobílý svět" autorovi připadá srovnatelný s komunistickou ideologií, což je ostré odsouzení pravice. "Pravice, kterou má tento klip podpořit, se tak jeví jako zrcadlový obraz komunistické ideologie konce 40. let minulého století." Autor zde využívá neadekvátního přirovnání. Vzhledem ke zločinům, kterých se komunisté dopustili, porušuje autor princip zdvořilosti.

HANÁK, Jiří Dunící kotle. Právo 24.4.2010, 20, 96, s. 6

Hanák ke vyjádření hodnocení využívá jako indikátor mručení: "Sotva jsem pochvalně zamručel nad rychlostí, s jakou Lidový dům zlikvidovat aféru přítele Miroslava Vlčka, musím mručet nevolí... Jen trochu přemýšlivého člověka by totiž trklo, že ČSSD odstranila Vlčka pouze za jeho nedůstojnou směšnost, s jakou se vykrucoval ze svého finančního přestupku, zatímco Ivana Langera s batohem Íčka od kmotra Mrázka si ODS ponechává." Langer se tedy podle autora nevykrucuje tak směšně. Uvádí politika ODS v negativním kontextu. Kritizuje politickou kampaň: "...zůstane jen další hrubost a neokrochanost jak říkají Slováci. To jí není v kampani dost? Je jí více než dost." Pro politiky používá nápaditou metaforu "omšelé pardálové", anaforickou deixí jim přisuzuje další vlastnosti: "Hodí se na ně slova z epištoly svatého Pavla ke Korintským: cítuji jen po paměti: Kdybych mluvil jazyky lidskými či andělskými, avšak lásky kdybych neměl, jsem jen dunící kotel." Podle tohoto výroku další deixí přidává politikům ještě přívlastek dunící a konstatuje: "A ti dunící pardálové lásku voličů nemají či ji ztrácejí, zejména u voličů mladých a vzdělaných." O Zemanovi autor tvrdí: "Sám je však dinosaurem obklopeným dalšími dinosaury." Text je uzavřen kritikou ODS i ČSSD: "Obě hlavní strany levice a pravice tyto volby ještě nějak zmajstrují. Budou-li však ignorovat narůstající nevoli občanů, v dalších volbách může být i jinak." Tento ilokuční

akt připouští možnost změny chování voličů velkých politických stran z důvodu jejich špatně fungující politiky.

MITROFANOV, Alexander. Chcete být rukojmím primitivů?. Právo 6.5.2010, 20, 105, s. 6

Komentář je reakcí na útok na místopředsedu ČSSD Bohuslava Sobotku. Autor útok explicitně odsuzuje jako *“ubohý, odporný, velmi nebezpečný”*. Kritizuje ODS i ČSSD za jejich reakce (ČSSD vidí útok jako důsledek nenávistné kampaně ODS). Autor se takovým postojem neztotožňuje: *“Bud’ vedení soc. dem. uvěřilo vlastnímu sestřihu z jiného videa, který vyrobilo za účelem předvést tento domnělý výcvik. Anebo si vědomě hraje s ohněm, když ještě víc rozdmýchává nenávist k protivníkovi. Nahrává však lidem s mentalitou brněnského útočníka.”* Autor ve stejné rovině kritizuje ODS i ČSSD. *“O nic lépe se nechová ODS. Sice odsoudila násilí na mítincích ČSSD, zároveň však s pomrkáváním naznačovala, že mohlo jít o předem připravené provokace samotných sociálních demokratů.”*

FRANĚK, Jiří. Abrakadabra. Právo 10.5.2010, 20, 107, s. 6

Autor se ve svém sloupku snaží vyvracet přesvědčení, že postoje KSČM a ČSSD k politickým problémům se musí shodovat.: *“Zklamání asi museli být všichni, kdo si mysleli, že si Jiří Paroubek s Vojtěchem Filipem budou notovat.”* Vztah těchto dvou politických stran hodnotí jako *“zvláštní”* (jazykový prostředek hodnocení) a doplňuje, proč to takto vidí: *“Ty dvě partaje se přetahují o podobné voliče a často jsou jako kočka a pes.”* Přirovnání kočka a pes má reprezentovat dva protiklady. Zde je patrný implicitní záměr autora: uvědomění si neracionálnosti politického boje. Existuje skupina voličů, která váhá mezi těmito dvěma stranami, které však mají zásadně odlišné postoje: *“Neshodnou se v názorech na rozpočet, neshodnou se v mnoha jiných věcech..”* *“Ona totiž ta levice mnohým, zejména mladým, tak nějak splývá. Ale není za tím jen vliv modrého agitpropu, který vynalezl zkratku ČSSDKSČM, je to dáno i tím, že neznají a nepamatují.”* Slovo *“totiž”* opět podněcuje uvědomovací funkci sdělení. Jiří Franěk zde zdůvodňuje, proč někteří lidé nedělají rozdíl mezi levicovými stranami. Interpretace výpovědi připouští vinu kampaně ODS a zároveň i nevědomost voličů. Přesto autor připouští, že spolupráce KSČM a ČSSD je možná. Pro takzvané Bohumínské usnesení autor vymyslel metaforu abrakadabra a označuje jej jako *“univerzální argument, jenže*

vyčpělý... *To byla zkrátka jiná doba, šlo o jiné věci, proto to dnes zní opravdu jen jako abrakadabra. Kdo mi nevěří, ať to usnesení zkusí najít na webových stránkách ČSSD.*” Slovní spojení *“Kdo mi nevěří”* je jazykovým prostředkem vyvolávajícím kontakt. Autor chce tímto textem ukázat, že mezi KSČM a ČSSD rozdíl je, ale nemusí to znamenat, že se spolu nedohodnou. Implicitně lze autorův postoj popsat jako poukázání na pokrytectví těchto stran.

HEKRLA, Martin. Je jich míň, než si myslíme. Právo 14.5.2010, 20, 111, s. 6

Nadpis tohoto komentáře je metatextovým odkazem na volební spot a zároveň heslo TOP 09 *“Je nás více, než si myslíte.”* Autor rekapituluje očekávání volebních výsledků, které výsledky předvolebních průzkumů. *“Dlouho u nás pravice žila v úzkosti z neodvratného vítězství levice. Internet se hemžil výkřiky “slušných lidí”, že balí kufry. Pak ale průzkumy začaly nadnášet TOP 09 a věci veřejné.”* Uvozovky u slovního spojení *slušných lidí* mají funkci modalizátoru, mají tedy navodit ironický postoj čtenáře. Předvolebním průzkumům Hekrtla přisuzuje schopnost nadnášení, tedy přisouzení lepší pozice pro dotyčnou stranu. Radka Johna popisuje jako *“litého bojovníka s dinosaury”*. Přívlastek „lítý“ znamená zuřivý či přímo divoký. Petra Nečase (jehož Radek John podporuje) označil autor jako dinosaura. Implicitně tím říká, že si podle něj představitelé stran odporují. Otázka *“Co pravici zabrání, aby dosáhla cíle?”* implicitně ukazuje autorovo přání, aby pravice nevyhrála. Dokazuje to i další věta, že pravice *“řecké”* veřejné zadlužení *“celkem úspěšně zneužívá k očerňování socialistů a k šíření paniky z deficitu... Jedinou překážkou úspěchu “občanských stran” mohou tedy být už jen voliči, kteří mají své zkušenosti, takřikajíc svoji hlavu.”* Opět využití uvozovek ke zdůraznění ironie – ODS, VV, TOP 09 si dle Hekrtly občanské nejsou. Závěr: jednoznačně negativní hodnocení pravicových stran.

MITROFANOV, Alexander. Šminky a střeva. Právo 24.5.2010, 20, 119, s. 6

Autor analyzuje faktory, které mohou ovlivnit volební rozhodnutí. Jako ilustraci své analýzy si vybral televizní vystoupení Jiřího Paroubka a Petra Nečase. Do opozice staví Mitrofanov jejich zjev a jimi nabízený politický program. *“Petr Nečas měl výborně nacvičený projev na kameru. Jiří Paroubek se neusmíval... Jevil, na rozdíl od*

Nečase, známky nervozity... Jinak řečeno, rozhodovat nebudou přitažlivé šminky, ale nevábná, leč pro funkci státu nenahraditelná střeva.” Metafory šminky a střeva mají vyjadřovat kontrast mezi vnějším zjevem a konáním. Autorův názor je, že voliči se vnějším vystupováním politiků řídit nebudou (alespoň né do té míry, aby to ovlivnilo volby). Voliči se podle autora budou řídit politickými sliby: *“Člověk bud’ uvěří, že v době, kdy celá Evropa, potažmo svět, prožívají těžké časy v hospodářství, není možné jít jinou cestou než šetřit. Anebo dá na ujištění, že naše národní formy boje s krizí jsou účinné a dosažitelné nehledě na nečas, který zuří všude kolem.”* Tuto výpověď lze interpretovat jako dělení voličů na ty, co věří pravicovým stranám, které plánují úspory, a na ty, kteří věří levicovým stranám, že to lze zvládnout i bez úspor. Pravdivost obou přístupů, nechť posoudí recipient sám.

FRANĚK, Jiří. Papírové skalpy. Právo 25.5.2010, 20, 120, s. 6

Vítězství levice ve volbách autor nepodporuje. Slovní spojení “levicová diktatura” implicitně charakterizuje jeho postoj k ČSSD jako ke straně nutící svůj koncept, nepřipouštějící kompromis, které je potřeba na poslední chvíli zabránit ve vítězství. *“Kdo může ještě teď, za pět minut dvanáct, odvrátit nebezpečí levicové diktatury?”* Kontaktní jazykový prostředek “kdo” nese zároveň i presupozici, že někdo takový existuje. Dokazuje to kataforický odkaz “to” v následující větě. *“Možná to dokážou naši angažovaní podnikatelé. Letos s tím jako první přišel humpolecký pivovarník Stanislav Bernard, který už minulý týden nabídl studentům celé sudy nebo basy piva za pouhé písemné prohlášení, že se dostaví k volbám. Že budou volit správně, rozumí se jaksi samo sebou.”* Slovo “správně” implicitně vyjadřuje volbu pravice. Bernardovo jednání autor popisuje jako “Bernardův světlý vzor”, hodnotí ho tedy pozitivně, následování-hodně. Přidává i zhodnocení etické stránky věci: *“Je to ale i nízké; ve staré dobré Anglii by to asi ihned odsoudil někdo z těch politiků, jimž mají tyhle akce posloužit. Jenže ve srovnání s tím, co nás teď oblažuje v kampani, je to vlastně jen drobnost, pro někoho zábava.”* Postup podnikatelů Franěk hodnotí explicitně jako nízký. Komparativně postup srovnává s volební kampaní. Implicitně lze v výpovědi vyčíst, že ji autor pokládá za horší než konání podnikatelů. Ztotožnění se se záměrem podnikatelů je patrné v následujícím výroku: *“Nicméně příliš se těm*

angažovaným podnikatelům nedívím. Národ se teď, před osudovými volbami, dělí na odpovědné občany a mrzké socky toužící po jejich penězích.” Tento text lze jednoznačně chápat jako podporu stran orientovaných napravo a podporujících podnikání.

MITROFANOV, Alexander. Jezevec mouřenínem. Právo 1.6.2010, 20, 126 s. 6

Použití metafory jezevce pro Miloše Zemana už patří do novinářského diskurzu. Mouřenín je slovo označující černocho. Toto označení lze interpretovat jako metatextový odkaz na “toho černého vzadu”, o kterém se zpívá v písni o třech králich. Autor přidává i další metatextový odkaz, tentokrát na film Limonádový Joe. Tentokrát v kontextu hodnocení Zemana klade otázku: “*Padouch, nebo hrdina?*”. Dále zdůvodňuje a interpretuje hodnocení. Ukazuje kontrast pohledů: “*Voliči pravice ho s uznáním pasují na starého bojovníka, který okamžik před vlastní smrtí na bitevním poli zapíchl meč do útrov nepřítele. A tak zbavil zemi velkého nebezpečí. Voliči ČSSD mu drsně nadávají. Pro je zrádcem, který jejich straně zabránil vládnout.*” Samotný autor nevidí Zemana jako jediného viníka: “*Zeman nebyl jediným strůjcem Paroubkova pádu. Kontroverzní politika odcházejícího předsedy vyhnala voliče ČSSD nejen k SPOZ...*” Hodnocení Paroubkovy politiky jako kontroverzní implicitně označuje i Paroubka za viníka. Zabývá se ještě otázkou případné Zemanovy kandidatury na prezidenta. Autor se ztotožňuje se Zemanovým výrokem “*Považuji to za naprosto vyloučené...*” a využívá k tomu kontaktního jazykového prostředku: “*Proto se není co divit slovům, které jezevec mouřenín pronesl, než odtáhl zpět do vysočinské nory.*” Na závěr chybí utvrzení čtenáře. Naopak. Mitrofanov explicitně přebírá Zemanova slova (ve vlastním kontextu): “*definitivně bych tomu uvěřil, až bych spatřil jeho rakev. Pokud ovšem dříve nespátří on mou.*” Implicitně vloženo, že nikdy není jisté, zda se ještě Zeman neobjeví na politické scéně.

HANÁK, Jiří Žádný důvod k beznaději. Právo 5.6.2010, 20, 130 s. 6

Autor explicitně konstatuje, že ČSSD a paradoxy k sobě “štymují”. Vysvětluje to na příkladu Zemana a Paroubka, kteří oba ČSSD vystoupali nahoru i dolů. Hanák se ztotožňuje s názorem, že Zeman ČSSD škodí: “*Miloš Zeman ČSSD z nicoty přetvořil v mohutnou sílu a dovedl ji až do vládních lavic, aby jí poté po svém odchodu z malicherných osobních důvodů škodil.*” O Pyrrhově vítězství ČSSD ve volbách má

autor toto mínění: *“Hořkost a zklamání v Lidovém domě chápu, důvod k beznaději však není, ba přímo naopak.”* K charakteristice vlády minulé a budoucí používá těchto přirovnání: *“Byla-li vláda Mirka Topolánka kočkopsem, bude vláda Petra Nečase tygrožizalou”*. Obě přirovnání mají vyjadřovat kontrastní či hybridní složení členů koalice. TOP 09 je pro Hanáka *“ani ne politickou stranou, ale spíše fenomén Schwarzenberg”*, ODS je vládním hegemonem ve stadiu vnitřního rozvalu, v němž mají kmotři zapuštěné kořeny a VV jsou *“neslýchaně populistické strana bohatého podnikatele s nastrčeným známým novinářem”*. Explicitně autor nepřisuzuje žádné pozitivní vlastnosti a implicitně lze odvodit, že nepřidává ani politický potenciál do budoucnosti. ČSSD také autor kritizuje *“vedení se musí změnit jak programově, tak personálně...kampaň: bez myšlenky, bez vize, prázdná jako dunivý sud a agresivní až do nechutností...”* ale potenciál pro další období u ní vidí: *“Takto zkyprěná půda půda dává sociální demokracii vyhlídky na dobrou sklizeň.”* Implicitně autor podporuje levicí, zatímco pravicové strany pouze kritizuje.

MITROFANOV, Alexander. Soc. Dem. zatím bez falešných tónů. Právo 7.6.2010, 20, 132 s. 6

Autor explicitně popisuje faktickou porážku sociální demokracie jako novou šanci: *“Tak velkou šanci na obnovu Česká strana sociální demokracie ještě neměla.”* Záměrem autora je vysvětlit, proč je pro ČSSD lepší, že nemůže nyní aplikovat svou politickou koncepci. Vychází z presupozice, že ČSSD plánuje plnit sliby voličům. *“Kdyby ČSSD před více než týdnem zvítězila a za vlády Jiřího Paroubka doopravdy začala plnit sliby dané voličům, dostala by se do obtížné situace. Úplně nejhůře by mohla dopadnout, kdyby nevyšel předpoklad růstu ekonomiky, na kterém postavila svůj rozpočtový optimismus.”* Celkově Mitrofanov aktuální vystupování a plány ČSSD schvaluje. Implicitně to vyplývá z jeho metaforického vyjádření: *“První veřejně slyšitelné tóny neznějí falešně. O vyspělosti svědčí také dohoda nevést konkurenční boj před podzimními volbami do Senátu a místních zastupitelstev.”* Explicitně je zde ČSSD hodnocena jako vyspělá, což je vlastnost pozitivní.

MITROFANOV, Alexander. Fiškulní. Právo 10.6.2010, 20, 134 s. 6

Fiškulíny autor označuje členy a funkcionáře ČSSD, kteří jako jediného viníka prohraných voleb vidí Paroubka. V jejich konání spatřuje autor *“pachut’ pokrytectví”* a konstatuje, že *“jen to zrcadlo chybí”*, což je anaforický odkaz na v úvodu sloupku zmíněnou výzvu Jiřího Paroubka: *“Je potřeba si nastavit zrcadlo.”* S názorem odstoupivšího předsedy ČSSD se Mitrofanov ztotožňuje: *“Tato výzva bývalého předsedy je oprávněná.”*

HANÁK, Jiří. Na modrém člunu. Právo 16.6.2010, 20, 139 s. 6

Hanák hodnotí nově vzniklou koalici: *“Zatím však všechny (citováno i s chybou) koaličníci na společném člunu svorně pracují na vládním programu, o kterém jsem schopen přemýšlet jen v těsné blízkosti s lidožroutstvím. Nejsem schopen se rozhodnout, co mi připadá odpornější.”* Program členů koalice (ODS, TOP 09 a VV) označil autor explicitně za odporný. K těmto politickým stranám se staví jednoznačně negativně. Slovo koaličníci implicitně vyjadřuje pohrdání, odsouzení.

Závěr

Na základě kvalitativní analýzy byly zjištěny časté jazykové prostředky, kterými autoři publicistiky vyjadřují své postoje. Těmito jazykovými prostředky jsou metafora, přirovnání, exoforická deixe, perifráze a frazém. Autoři velmi často obohacovali svůj text právě metaforami, které zároveň komentáře vhodně oživovali. Politici a jejich strany mohou inspirovat publicistické autory k neotřelým slovním spojením. Jako příklad lze uvést tyto metafory: „rybí pravičák“ (candát), „tygrožička“ (hybrid) nebo „omšelí pardálové“ (zkušení a přesluhující politici). Zároveň právě prostřednictvím takových metafor může publicista ovlivnit obraz politika v očích čtenáře. Metafory se v publicistických textech vyskytovaly eufemistické i dysfemistické, subjektivní názor tedy metafory posunovaly negativně i pozitivně. Stejným účinkem jako metafora disponuje i přirovnání, často ho v rámci argumentace využívá například Karel Steigerwald.

Publicistické texty byly podle pragmatického přístupu analyzovány z hlediska významu explicitního i implicitního. V textech kritizované aktuální politické problémy a situace umožnily nalézt nejen významy explicitní, ale také implicitní. Občas se projevila i jistá flexibilita názorů, například po změně předsedy Občanské demokratické strany.

Tato práce dokazuje existenci určitého publicistického diskurzu, jehož stálou součástí se staly některé metafory, například buldozer (Jiří Paroubek) či jezevec (Miloš Zeman). Do tohoto diskurzu, jak se ukázalo, také patří časté klasifikování politiků či voličů do různých skupin. Důvodem je usnadnění orientace v textu i názorech autorů. Někteří autoři publicistiky volí pro ilustraci spíše beletristický styl, ale ve většině případů šlo o beletristickou pasáž, kterou střídala pasáž analytická. Takový přístup volí například Alexander Mitrofanov. Analytický styl však napříč autory převažuje. Jednotlivé stylové postupy (deskriptivní, referenční, argumentační atd.) byly užívány pestře, často i v rámci jednoho autora.

Popsány byly často využití funkce textu: ovlivňovací a uvědomovací. Uvědomovací funkci textu podporují také metatextové odkazy. V rámci ovlivňování se výjimečně vyskytlo porušení principu zdvořilosti, ale obvykle se autoři drželi v mezích. Nebylo ani obvyklé využití performativní výpovědi, názor čtenáře byl ovlivňován spíše nepřímo prostřednictvím analýzy.

Vyslovené hypotézy se potvrdily jen částečně. V obou denících autoři svůj kritický postoj směřují převážně vůči aktuální politické situaci. Nelze tvrdit, že v deníku Mladá fronta DNES se nevyskytuje kritika pravicových stran či jejich členů a v deníku Právo se nevyskytuje kritika levicových stran či jejich členů. Mírou kritiky se jednotliví autoři liší, avšak předmětem zkoumání byl soubor autorů ve vybraném deníku. Z analyzovaných textů je však patrné, že ostřejší kritiky vůči Jiřímu Paroubkovi se jednoznačně dopouštěli komentátoři Mladé fronty DNES, zatímco v deníku Právo komentátoři naopak častěji přiznávali podporu levici a jednoznačně negativní hodnocení bylo možné rozpoznat více u některých textů pojednávajících o ODS, konkrétně o Miroslavu Topolánkovi. Společným jevem byla často vyjádřená podpora nějaké straně, ale s podmínkou změny ve vedení či koncepci. Ostrá kritika Paroubka byla také důsledkem jeho odmítavého postoje k novinářům. Negativní postoj komentátorů včetně šéfredaktora Mladé fronty DNES byl nejvíce patrný v květnu před volbami, protože Jiří Paroubek v této době začal některá média bojkotovat.

Inklinace komentátorů dle vyslovených hypotéz je patrná. Tato diplomová práce potvrzuje, že nezávislost, vyváženost a objektivita jsou teoretickými stavy, kterých lze v realitě jen těžko docílit.

Summary

On the basis of qualitative analysis, I found frequently used language means, authors used to express their opinions. Mentioned language means are: metaphor, comparison, exophora, periphrasis, phraseme. The current political problems and situations were criticized. Opinion flexibility could be seen sometimes. For example when the head of ODS was replaced. The existence of journalist's discursus was displayed. It's permanent components became metaphors like bulldozer or badger. Also frequently used functions of text were characterized: influence and informative. Publicistic texts were analysed in pragmatic way from the explicit and the implicit point of view. Declared hypothesis were confirmed only partially. In both journals authors focused their criticism towards actual political situation. It can not be said that Mladá fronta Dnes doesn't display any criticism of right-wing parties or their members nor can be said the same about Právo's attitude to opposition. From the analysed texts it is clearly visible even though both journals have something against the full political spectrum, sharper criticism of Jiří Paroubek comes from commentators in Mladá fronta DNES. On the other hand, commentators in Právo submitted more support to left-wing parties. Common phenomenon is supporting the same party with a condition of change in leadership or conception. Sharp criticism of Jiří Paroubek was one of the results of his unwilling attitude to press.

Použitá literatura

ÅKERSTRØM ANDERSEN, Niels . Discursive analytical strategies: understanding Foucault, Koselleck, Laclau, Luhmann. 1. Bristol : The Policy Press, 2003. 135 s. ISBN 1-86134-439-2.

AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. 1. Praha : Filozofia, 2000. 176 s. ISBN 80-7007-133-8. [kniha]

BARTHES, Roland. *Mythologies*. New York: HILL and WANG, 1972. 160 s. ISBN 0-374-52150-6 [kniha]

BARTHES, Roland. Nulový stupeň rukopisu, Základy sémiologie. 1. Praha : Československý spisovatel, 1967. 148 s. [kniha]

[BÍLEK, Petr A. Hledání jazyka interpretace : k modernímu prozaickému textu. 1. Brno : Host, 2003. 360 s. ISBN 80-7294-080-5. \[kniha\]](#)

BOLINGER, Dwight. Jazyk jako nabitá zbraň. 1. Praha: Petr Zima, 2008. 251 s. ISBN 978-80-254-0313-6 [kniha]

BÜHLER, Karl. Theory of language: the representational function of language. Amsterodam : John Benjamins Publishing Company, 1990. 508 s. ISSN: 0168-2555. [kniha]

CRAIG, Robert T. [Http://spot.colorado.edu/~craig/Home.html](http://spot.colorado.edu/~craig/Home.html) [online]. 3.9.1998 [cit. 2011-05-02]. The Interactional View Paul Watzlawick (1922-) and the Palo Alto Group. Dostupné z WWW: <<http://www.colorado.edu/communication/meta-discourses/Theory/watzlawick/>>.

CMOREJ, Pavel. Úvod do logické syntaxe a sémantiky. 1. Praha: Triton, 2001. 228 s. ISBN 80-7254-294-X. [kniha]

ČECHOVÁ, Marie a kol. Současná stylistika. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-4 [kniha]

ČERMÁK, František. Jazyk a jazykověda. 1. Praha: Pražská imaginace, 1994. 250 s. ISBN 80-7110-149-4 [kniha]

- ČERNÝ, Jiří. Dějiny lingvistiky. 1. Olomouc: Votobia, 1996. 512 s. ISBN 80-85885-96-4. [kniha]
- ČERNÝ, Jiří. Malé dějiny lingvistiky. 1. Praha : Portál, 2005. 240 s. ISBN 80-7178-908-9. [kniha]
- DANEŠ, František. Kultura a struktura českého jazyka. 1. Praha: Karolinum, 2009. 511 s. ISBN 978-80-246-1648-3 [kniha]
- DE SAUSSURE, Ferdinand. Kurz obecné lingvistiky. 3. Praha : Academia, 2007. 487 s. ISBN 978-80-200-1568-6. [kniha]
- ECO, Umberto. Lector in fabula. 1. Praha: Academia, 2010. 290 s. ISBN 978-80-200-1828-1 [kniha]
- ECO, Umberto. The limits of interpretation. Indiana : Indiana University Press, 1994. 305 s. ISBN 0-253-20869-6. [kniha]
- ECO, Umberto. A theory of semiotics. Indiana : Indiana University Press, 1974. 354 s. ISBN 0-253-35955-4. [kniha]
- ECO, Umberto. The role of the reader: explorations in the semiotics of texts. 2. Bloomington : University of Indiana Press, 1984. 277 s. ISBN 0-253-20318-X. [kniha]
- FILIPEC, Josef a kol. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. 2. Praha: Academia, 1994. 647 s. ISBN 80-200-0493-9 [kniha]
- FIRBAS, Jan. Functional Sentence Perspective in Written and Spoken Communication. 1. Cambridge : Cambridge University Press, 1992. 239 s. ISBN 13-978-0-521-03182-0. [kniha]
- GRICE, Paul. Studies in the way of words. 1. Harvard : Harvard University Press, 1989. 394 s. ISBN 0-674-85271-0. [kniha]
- GRYGAR, M. Terminologický slovník českého strukturalismu. 1. Brno: Host, 1999. 320 s. ISBN 80-86055-61-2. [kniha]
- HABERMAS, Jürgen. On the pragmatics of communication. Massachusetts : MIT Press, 2000. 462 s. ISBN 0-262-58187-6.
- HAJIČOVÁ, Eva; ČERVENKA, Miroslav; SGALL, Petr. Prague Linguistic Circle Papers : Svazek 1. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 1995. 336 s. ISSN:1383-7583. [kniha]
- HARRINGTON, Austin, et al. Moderní sociální teorie : Základní témata a myšlenkové proudy. 1. Praha : Portál, 2006. 496 s. ISBN 80-7367-093-3. [kniha]

- HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : Stylistické reflexe a interpretace*. 1. Praha : Karolinum, 1996. 226 s. ISBN 80-85899-14-0. [kniha]
- HAVRÁNEK, Bohuslav. Marxistické řešení problémů spisovného jazyka. Naše řeč. 1973, 56, 5, s. [cit. 2011-05-02]. Dostupný také z WWW: <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5723>>.
- HAWKES, Terence. *Strukturalismus a sémiotika*. 1. Brno :Host, 1999. 176 s. ISBN 80-86055-62-0 [kniha]
- HICKEY, Leo, et al. *The pragmatics of translation*. 1. Clevedon : Multilingual Matters, 1998. 242 s. ISBN 1-85359-404-0. [kniha]
- HJELMSLEV, Louis. *O základech teorie jazyka*. 1. Praha: Academia, 1972. 156 s. ISBN 509-21-862 [kniha]
- HOFFMANNOVÁ, Jana. *Sémantické a pragmatické aspekty koherence textu*. 1. Praha : ČSAV Ústav pro jazyk český, 1983. 145 s. ISBN nemá. [kniha]
- HOMOLÁČ, Jiří. *Intertextovost a utváření smyslu v textu*. 1. Praha: Karolinum, 1996. 114 s. ISBN 80-7184-201-X [kniha]
- JAKOBSON, Roman. *Lingvistická poetika*. Bratislava: Tatran Bratislava, 1991. 280 s. ISBN 80-222-0272-X. [kniha]
- JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. 1. Praha: ARSCI, 2010. 238 s. ISBN 978-80-7420-007-6 [kniha]
- KOSKOVÁ, Helena. *Milan Kundera*. 1. Praha: H & H, 1998 189 s. ISBN: 80-86022-19-6 [kniha]
- KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. 1. Praha: Karolinum, 2003. 172 s. ISBN 978-80-246-1578-3. [kniha]
- KRAUS, Jiří. *Rétorika a řečová kultura*. 2. Praha: Karolinum, 2010. 191 s. ISBN 978-80-246-1829-6 [kniha]
- SEARLE, John R. . *Mysl, mozek a věda*. 1. Praha : Mladá fronta, 1994. 136 s. ISBN 80-204-0509-7. [kniha]
- SEARLE, John R. *Expression and meaning: studies in the theory of speech acts*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989. 187 s. ISBN 0-521-31393-7. [kniha]
- SEARLE, John R. *Speech acts: an essay in the philosophy of language*. Cambridge : Cambridge University Press, 1969. 203 s. ISBN 0-521-09626-X. [kniha]

ŠMIKMÁTOR, Jan. Revue pro média č. 10 [online]. 2004 [cit. 2011-05-11].

Kódování/dekódování . Dostupné z WWW:

<<http://fss.muni.cz/rpm/Revue/Heslar/kodovani-dekodovani.htm>>.

THIBAUT, Paul J. Re-reading Saussure: the dynamics of signs in social life. 1.

London : Routledge, 1997. 360 s. ISBN 0-415-10410-6. [kniha]

THOMSON, John B. Média a modernita. Praha : Karolinum, 2004. 218 s. [kniha]

VAN DIJK, Teun Adrianus. Discourse and communication: new approaches to the analysis of mass media discourse and communication. 1. Berlin : Walter de Gruyter, 1985. 367 s. ISBN 3-11-010319-2. [kniha]

VAN DIJK, Teun A. Ideology and discourse : A Multidisciplinary Introduction. Barcelona : Pompeu Fabra University, 2000. 118 s. [cit. 2011-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.discourses.org/OldBooks/Teun%20A%20van%20Dijk%20-%20Ideology%20and%20Discourse.pdf>>.

WATZLAWICK, Paul; BAVELASOVÁ, Janet Beavin; JACKSON, Don D. Pragmatika lidské komunikace : Interakční vzorce, patologie a paradoxy. první. Hradec Králové : KONFRONTACE, 1999. 242 s. ISBN 80-86088-04-9. [kniha]

WITTGENSTEIN, Ludwig. *Tractus logico - philosophicus*. 1. Praha : OIKOYMENH a nakladatelství Svoboda - Libertas, 1993. 230 s. ISBN 80-85241-30-7. [kniha]

ZEMAN a kol. Průvodce po světové literární teorii. 1. Praha : Panorama, 1988. 640 s. ISBN 505-21-857 [kniha]

PRAMENY - CHRONOLOGICKY

STEIGERWALD, Karel. Stará a nová levice jdou do boje. Proti sobě. *Mladá fronta DNES*. 2.1.2010, XXI, 1, s. A8. ISSN 1210-1168

STEIGERWALD, Karel. Fretky, křečci a tchoři v politickém gauči. *Mladá fronta DNES*. 4.1.2010, XXI, 2, s. A8. ISSN 1210-1168

KOUBSKÝ, Petr. Volba Paroubka jako kanadský žertík. *Mladá fronta DNES*. 5.1.2010, XXI, 3, s. A 10. ISSN 1210-1168

KOMÁREK, Martin. Hříchy Cyrila Svobody, hříchy všech politiků. *Mladá fronta DNES*. 6.1.2010, XXI, 4, s. A 10. ISSN 1210-1168

ZAHRADNÍČEK, Tomáš. Česká politika: Dobře už bylo?. *Mladá fronta DNES*. 6.1.2010, XXI, 4, s. A 8. ISSN 1210-1168

- KUČERA, Vladimír. Politici zase posílili zdi svého paláce. *Mladá fronta DNES*. 11.1.2010, XXI, 8, s. A 8. ISSN 1210-1168
- BENDOVÁ, Jana. Kalamita sněhů a rozvodů politiků. *Mladá fronta DNES*. 14.1.2010, XXI, 11, s. A 8. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Položí kníže a Zeman Paroubka a Topolánka?. *Mladá fronta DNES*. 15.1.2010, XXI, 12, s. A 8. ISSN 1210-1168
- BLAŽKOVÁ, Jana. Zjevení jménem Miloš Zeman. *Mladá fronta DNES*. 18.1.2010, XXI, 14, s. A 8. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Otloukánek Topolánek a jeho rozvody. *Mladá fronta DNES*. 19.1.2010, XXI, 15, s. A 8. ISSN 1210-1168
- STEIGERWALD, Karel. Dluhy? Jezte, pijte, hodujte a užívejte. *Mladá fronta DNES*. 29.1.2010, XXI, 24, s. A 8. ISSN 1210-1168
- KUBÍK, Jiří. ODS 2010: organizovaná Divoká Sebevražda. *Mladá fronta DNES*. 1.2.2010, XXI, 26, s. A 10. ISSN 1210-1168
- BUCHERT, Viliam. Česká politika má prasečí chřipku. Umře na ni?. *Mladá fronta DNES*. 8.2.2010, XXI, 32, s. A 10. ISSN 1210-1168
- BENDOVÁ, Jana. Stát má řídit chlap. A pěkněj.... *Mladá fronta DNES*. 11.2.2010, XXI, 35, s. A 10. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Jiří Paroubek žádá: Padni komu padni. *Mladá fronta DNES*. 19.2.2010, XXI, 42, s. A 12. ISSN 1210-1168
- BUCHERT, Viliam. Karel Čapek o Paroubkovi a Topolánkovi. *Mladá fronta DNES*. 22.2.2010, XXI, 44, s. A 10. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Co to nabízí Mirek Dobrák. *Mladá fronta DNES*. 22.2.2010, XXI, 44, s. A 10. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Radují se maminky, raduje se Paroubek. *Mladá fronta DNES*. 25.2.2010, XXI, 47, s. A 12. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Zemák II vyrazil. Zná cestu z krize?. *Mladá fronta DNES*. 8.3.2010, XXI, 56, s. A 8. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Brouk pytlík? Ne, Paroubek to umí. *Mladá fronta DNES*. 10.3.2010, XXI, 58, s. A 8. ISSN 1210-1168
- PÁRAL, Pavel. Plán ČSSD: peníze ještě nejsou to nejhorší. MF DNES. 12.3.2010, 20, 37, s. A12. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Chcete být Paroubkův obyčejný člověk?. *Mladá fronta DNES*. 15.3.2010, XXI, 62, s. A 8. ISSN 1210-1168
- BUCHERT, Viliam. Hulvátství. *Mladá fronta DNES*. 2.4.2010, XXI, 78, s. A 14. ISSN 1210-1168

- STEIGERWALD, Karel. A kdo další?. *Mladá fronta DNES*. 2.4.2010, XXI, 78, s. A 14. ISSN 1210-1168
- ČÁSENSKÝ, Robert. Nečas je lhář a Paroubek podvodník!. *Mladá fronta DNES*. 17.4.2010, XXI, 90, s. A 12. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Nedokonalí. *Mladá fronta DNES*. 21.4.2010, XXI, 93, s. A 8. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Politika nanečisto a pěkně načisto. *Mladá fronta DNES*. 27.4.2010, XXI, 98, s. A 10. ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Parní válec Co je povoleno Paroubkovi, není povoleno bohovi. *Mladá fronta DNES*. 30.4.2010, XXI, 101, s. A 14. ISSN 1210-1168
- KUBÍK, Jiří. Jardo, tohle jsme jim vážně slíbili? aneb Děs v ČSSD. *Mladá fronta DNES*. 10.5.2010, XXI, 107, s. A 14 ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Schizofrenie. *Mladá fronta DNES*. 14.5.2010, XXI, 111, s. A 14 ISSN 1210-1168
- STEIGERWALD, Karel. Volte plýtvaly. *Mladá fronta DNES*. 18.5.2010, XXI, 114, s. A 14 ISSN 1210-1168
- MUSIL, Michal. Střízlivě optimisticky! Jak asi bude vypadat vítězství socialistů. *Mladá fronta DNES*. 21.5.2010, XXI, 117, s. A 14 ISSN 1210-1168
- STEIGERWALD, Karel. Chcete ho? *Mladá fronta DNES*. 28.5.2010, XXI, 139, s. A 14 ISSN 1210-1168
- KOMÁREK, Martin. Načas? Dětský úsměv, který klame. *Mladá fronta DNES*. 5.6.2010, XXI, 130, s. A 10 ISSN 1210-1168
- BUCHERT, Viliam. Paroubkismus i ficismus narazily na zdravý rozum. *Mladá fronta DNES*. 14.6.2010, XXI, 137, s. A14 ISSN 1210-1168
- MUSIL, Michal. Korupce a přízraky nad Nečasem, knížetem a Johnem. *Mladá fronta DNES*. 18.6.2010, XXI, 141, s. A14 ISSN 1210-1168
- MITROFANOV, Alexander. Ano, ano, ne, ne. *Právo* 6.1.2010, 20, 4, s. 6 ISSN 1211-2119
- PEHE, Jiří. Nasupenost je špatný prodavač ideí. *Právo* 9.1.2010, 20, 7, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. O kom se mluví. *Právo* 11.1.2010, 20, 8, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Candáti a pečení holubi. *Právo* 14.1.2010, 20, 11, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Únava (z) modrých. *Právo* 19.1.2010, 20, 15, s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří. Tak to chodí. *Právo* 10.2.2010, 20, 34, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Falešníci falešní. *Právo* 16.2.2010, 20, 39, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Z operetky k dramatu. *Právo* 22.2.2010, 20, 44, s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří. Bláznivé teorie. *Právo* 22.2.2010, 20, 44, s. 6 ISSN 1211-2119
- FRANĚK, Jiří. Lekce z filozofie. *Právo* 26.2.2010, 20, 48, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Znějí amplióny, čeká se na ligu. *Právo* 5.3.2010, 20, 54, s. 6 ISSN 1211-2119
- ELÍNEK, Lukáš. Kdyby tisíc Paroubků. *Právo* 10.3.2010, 20, 58, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Česká cesta, slovenský vzor. *Právo* 15.3.2010, 20, 62, s. 6 ISSN 1211-2119

- MITROFANOV, Alexander. Lži, řvi a vyhrávej. Právo 18.3.2010, 20, 65, s. 6
ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Topolánek – slušný?. Právo 22.3.2010, 20, 68, s. 6 ISSN
1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. ODS bez Mirka držkatého. Právo 26.3.2010, 20, 72, s. 6
ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Misky vah. Právo 6.4.2010, 20, 80, s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří Rozmysl z trýzně. Právo 10.4.2010, 20, 84, s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří. Kdo seje co. Právo 16.4.2010, 20, 89, s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří. Pytlíci. Právo 23.4.2010, 20, 95, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Kupředu pravá. Právo 24.4.2010, 20, 96, s. 6 ISSN 1211-
2119
- HANÁK, Jiří Dunící kotle. Právo 24.4.2010, 20, 96, s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Chcete být rukojmím primitivů?. Právo 6.5.2010, 20, 105,
s. 6 ISSN 1211-2119
- FRANĚK, Jiří. Abraka dabra. Právo 10.5.2010, 20, 107, s. 6 ISSN 1211-2119
- HEKRLA, Martin. Je jich míň, než si myslíme. Právo 14.5.2010, 20, 111, s. 6 ISSN
1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Šminky a střeva. Právo 24.5.2010, 20, 119, s. 6 ISSN
1211-2119
- FRANĚK, Jiří. Papírové skalpy. Právo 25.5.2010, 20, 120, s. 6 ISSN 1211-2119
- FRANĚK, Jiří. Jezevec mouřenínem. Právo 1.6.2010, 20, 126 s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří Žádný důvod k beznaději. Právo 5.6.2010, 20, 130 s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Soc. Dem. zatím bez falešných tónů. Právo 7.6.2010, 20,
132 s. 6 ISSN 1211-2119
- MITROFANOV, Alexander. Fiškulíni. Právo 10.6.2010, 20, 134 s. 6 ISSN 1211-2119
- HANÁK, Jiří Na modrém člunu. Právo 16.6.2010, 20, 139 s. 6 ISSN 1211-2119

JINÉ ZDROJE

ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku [online]. 2001 [cit. 2011-05-12]. Periodický
tisk. Dostupné z WWW: <[http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?
filterYear=2010&filterMonth=3](http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=3)>.

Seznam příloh

- Příloha č. 1:** STEIGERWALD, Karel. Stará a nová levice jdou do boje. Proti sobě. *Mladá fronta DNES*. 2.1.2010, XXI, 1, s. A8.
- Příloha č. 2:** STEIGERWALD, Karel. Fretky, křečci a tchoři v politickém gauči. *Mladá fronta DNES*. 4.1.2010, XXI, 2, s. A8.
- Příloha č. 3:** KOUBSKÝ, Petr. Volba Paroubka jako kanadský žertík. *Mladá fronta DNES*. 5.1.2010, XXI, 3, s. A 10.
- Příloha č. 4:** KOMÁREK, Martin. Hříchy Cyrila Svobody, hříchy všech politiků. *Mladá fronta DNES*. 6.1.2010, XXI, 4, s. A 10.
- Příloha č. 5:** ZAHRADNÍČEK, Tomáš. Česká politika: Dobře už bylo?. *Mladá fronta DNES*. 6.1.2010, XXI, 4, s. A 8.
- Příloha č. 6:** KUČERA, Vladimír. Politici zase posílili zdi svého paláce. *Mladá fronta DNES*. 11.1.2010, XXI, 8, s. A 8.
- Příloha č. 7:** BENDO VÁ, Jana. Kalamita sněhů a rozvodů politiků. *Mladá fronta DNES*. 14.1.2010, XXI, 11, s. A 8.
- Příloha č. 8:** KOMÁREK, Martin. Položí kníže a Zeman Paroubka a Topolánka?. *Mladá fronta DNES*. 15.1.2010, XXI, 12, s. A 8.
- Příloha č. 9:** BLAŽKOVÁ, Jana. Zjevení jménem Miloš Zeman. *Mladá fronta DNES*. 18.1.2010, XXI, 14, s. A 8.
- Příloha č. 10:** KOMÁREK, Martin. Otloukánek Topolánek a jeho rozvody. *Mladá fronta DNES*. 19.1.2010, XXI, 15, s. A 8.
- Příloha č. 11:** STEIGERWALD, Karel. Dluhy? Jezte, pijte, hodujte a užívejte. *Mladá fronta DNES*. 29.1.2010, XXI, 24, s. A 8.
- Příloha č. 12:** KUBÍK, Jiří. ODS 2010: organizovaná Divoká Sebevražda. *Mladá fronta DNES*. 1.2.2010, XXI, 26, s. A 10.
- Příloha č. 13:** BUCHERT, Viliam. Česká politika má prasečí chřipku. Umře na ni?. *Mladá fronta DNES*. 8.2.2010, XXI, 32, s. A 10.
- Příloha č. 14:** BENDO VÁ, Jana. Stát má řídit chlap. A pěkněj.... *Mladá fronta DNES*. 11.2.2010, XXI, 35, s. A 10.

- Příloha č. 15:** KOMÁREK, Martin. Jiří Paroubek žádá: Padni komu padni. *Mladá fronta DNES*. 19.2.2010, XXI, 42, s. A 12.
- Příloha č. 16:** BUCHERT, Viliam. Karel Čapek o Paroubkovi a Topolánkovi. *Mladá fronta DNES*. 22.2.2010, XXI, 44, s. A 10.
- Příloha č. 17:** KOMÁREK, Martin. Co to nabízí Mirek Dobrák. *Mladá fronta DNES*. 22.2.2010, XXI, 44, s. A 10.
- Příloha č. 18:** KOMÁREK, Martin. Radují se maminky, raduje se Paroubek. *Mladá fronta DNES*. 25.2.2010, XXI, 47, s. A 12. (příloha č. 1)
- Příloha č. 19:** KOMÁREK, Martin. Zemák II vyrazil. Zná cestu z krize?. *Mladá fronta DNES*. 8.3.2010, XXI, 56, s. A 8.
- Příloha č. 20:** KOMÁREK, Martin. Brouk pytlík? Ne, Paroubek to umí. *Mladá fronta DNES*. 10.3.2010, XXI, 58, s. A 8.
- Příloha č. 21:** PÁRAL, Pavel. Plán ČSSD: peníze ještě nejsou to nejhorší. *MF DNES*. 12.3.2010, 20, 37, s. A12.
- Příloha č. 22:** KOMÁREK, Martin. Chcete být Paroubkův obyčejný člověk?. *Mladá fronta DNES*. 15.3.2010, XXI, 62, s. A 8.
- Příloha č. 23:** BUCHERT, Viliam. Hulvátství. *Mladá fronta DNES*. 2.4.2010, XXI, 78, s. A 14.
- Příloha č. 24:** STEIGERWALD, Karel. A kdo další?. *Mladá fronta DNES*. 2.4.2010, XXI, 78, s. A 14.
- Příloha č. 25:** ČÁSENSKÝ, Robert. Nečas je lhář a Paroubek podvodník!. *Mladá fronta DNES*. 17.4.2010, XXI, 90, s. A 12.
- Příloha č. 26:** KOMÁREK, Martin. Nedokonalí. *Mladá fronta DNES*. 21.4.2010, XXI, 93, s. A 8.
- Příloha č. 27:** KOMÁREK, Martin. Politika nanečisto a pěkně načisto. *Mladá fronta DNES*. 27.4.2010, XXI, 98, s. A 10.
- Příloha č. 28:** KOMÁREK, Martin. Parní válec Co je povoleno Paroubkovi, není povoleno bohovi. *Mladá fronta DNES*. 30.4.2010, XXI, 101, s. A 14.
- Příloha č. 29:** KUBÍK, Jiří. Jardo, tohle jsme jim vážně slíbili? aneb Děs v ČSSD. *Mladá fronta DNES*. 10.5.2010, XXI, 107, s. A 14
- Příloha č. 30:** KOMÁREK, Martin. Schizofrenie. *Mladá fronta DNES*. 14.5.2010, XXI, 111, s. A 14
- Příloha č. 31:** STEIGERWALD, Karel. Volte plýtvaly. *Mladá fronta DNES*. 18.5.2010, XXI, 114, s. A 14
- Příloha č. 32:** MUSIL, Michal. Střízlivě optimisticky! Jak asi bude vypadat vítězství socialistů. *Mladá fronta DNES*. 21.5.2010, XXI, 117, s. A 14
- Příloha č. 33:** STEIGERWALD, Karel. Chcete ho? *Mladá fronta DNES*. 28.5.2010, XXI, 139, s. A 14
- Příloha č. 34:** KOMÁREK, Martin. Načas? Dětský úsměv, který klame. *Mladá fronta DNES*. 5.6.2010, XXI, 130, s. A 1
- Příloha č. 35:** BUCHERT, Viliam. Paroubkismus i ficismus narazily na zdravý rozum. *Mladá fronta DNES*. 14.6.2010, XXI, 137, s. A14
- Příloha č. 36:** MUSIL, Michal. Korupce a přízraky nad Nečasem, knížetem a Johnem. *Mladá fronta DNES*. 18.6.2010, XXI, 141, s. A14

- Příloha č. 37:** MITROFANOV, Alexander. Ano, ano, ne, ne. Právo 6.1.2010, 20, 4, s. 6
- Příloha č. 38:** PEHE, Jiří. Nasupenost je špatný prodavač ideí. Právo 9.1.2010, 20, 7, s. 6
- Příloha č. 39:** MITROFANOV, Alexander. O kom se mluví. Právo 11.1.2010, 20, 8, s. 6
- Příloha č. 40:** MITROFANOV, Alexander. Candáti a pečení holubi. Právo 14.1.2010, 20, 11, s. 6
- Příloha č. 41:** MITROFANOV, Alexander. Únava (z) modrých. Právo 19.1.2010, 20, 15, s. 6
- Příloha č. 42:** HANÁK, Jiří. Tak to chodí. Právo 10.2.2010, 20, 34, s. 6
- Příloha č. 43:** MITROFANOV, Alexander. Falešníci falešní. Právo 16.2.2010, 20, 39, s. 6
- Příloha č. 44:** MITROFANOV, Alexander. Z operetky k dramatu. Právo 22.2.2010, 20, 44, s. 6
- Příloha č. 45:** HANÁK, Jiří. Bláznivé teorie. Právo 22.2.2010, 20, 44, s. 6
- Příloha č. 46:** FRANĚK, Jiří. Lekce z filozofie. Právo 26.2.2010, 20, 48, s. 6
- Příloha č. 47:** MITROFANOV, Alexander. Znějí amplióny, čeká se na ligu. Právo 5.3.2010, 20, 54, s. 6
- Příloha č. 48:** JELÍNEK, Lukáš. Kdyby tisíc Paroubků. Právo 10.3.2010, 20, 58, s. 6
- Příloha č. 49:** MITROFANOV, Alexander. Česká cesta, slovenský vzor. Právo 15.3.2010, 20, 62, s. 6
- Příloha č. 50:** MITROFANOV, Alexander. Lži, řvi a vyhrávej. Právo 18.3.2010, 20, 65, s. 6
- Příloha č. 51:** MITROFANOV, Alexander. Topolánek – slušný?. Právo 22.3.2010, 20, 68, s. 6
- Příloha č. 52:** MITROFANOV, Alexander. ODS bez Mirka držkatého. Právo 26.3.2010, 20, 72, s. 6
- Příloha č. 53:** MITROFANOV, Alexander. Misky vah. Právo 6.4.2010, 20, 80, s. 6
- Příloha č. 54:** HANÁK, Jiří. Rozmysl z trýzně. Právo 10.4.2010, 20, 84, s. 6
- Příloha č. 55:** HANÁK, Jiří. Kdo seje co. Právo 16.4.2010, 20, 89, s. 6
- Příloha č. 56:** HANÁK, Jiří. Pytlíci. Právo 23.4.2010, 20, 95, s. 6
- Příloha č. 57:** MITROFANOV, Alexander. Kupředu pravá. Právo 24.4.2010, 20, 96, s. 6
- Příloha č. 58:** HANÁK, Jiří. Dunící kotle. Právo 24.4.2010, 20, 96, s. 6
- Příloha č. 59:** MITROFANOV, Alexander. Chcete být rukojmím primitivů?. Právo 6.5.2010, 20, 105, s. 6
- Příloha č. 60:** FRANĚK, Jiří. Abraka dabra. Právo 10.5.2010, 20, 107, s. 6
- Příloha č. 61:** HEKRLA, Martin. Je jich míň, než si myslíme. Právo 14.5.2010, 20, 111, s. 6
- Příloha č. 62:** MITROFANOV, Alexander. Šminky a střeva. Právo 24.5.2010, 20, 119, s. 6
- Příloha č. 63:** FRANĚK, Jiří. Papírové skalpy. Právo 25.5.2010, 20, 120, s. 6
- Příloha č. 64:** FRANĚK, Jiří. Jezevec mouřenínem. Právo 1.6.2010, 20, 126 s. 6
- Příloha č. 65:** HANÁK, Jiří. Žádný důvod k beznaději. Právo 5.6.2010, 20, 130 s. 6
- Příloha č. 66:** MITROFANOV, Alexander. Soc. Dem. zatím bez falešných tónů. Právo 7.6.2010, 20, 132 s. 6
- Příloha č. 67:** MITROFANOV, Alexander. Fiškulíni. Právo 10.6.2010, 20, 134 s. 6
- Příloha č. 68:** HANÁK, Jiří. Na modrém člunu. Právo 16.6.2010, 20, 139 s. 6

